

ทักษะของพนักงานต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารในประเทศไทย

นางสาวชริรา โรจน์ธีรวิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EMPLOYEE OPINION TOWARDS FACTORS INFLUENCING PRIVATIZATION OF
TELECOMMUNICATION STATE ENTERPRISES IN THAILAND

Ms . Wachira Rojteeravanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Political Economy

Faculty of Economics

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ทัศนนะของพนักงานต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขา
สื่อสารในประเทศไทย
โดย นางสาวชिरา โรจน์ธีรวณิช
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ โอสถสภา

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.โสตถิธร มัลลิกะมาส)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ โอสถสภา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ไพศาล เกื้อกฤทัย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พุทธกาล รัชชร)

วชิรา โรจน์ธีรวิช : ทัศนะของพนักงานต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารในประเทศไทย(Employee opinion towards factors influencing Privatization of Telecommunication state Enterprises in Thailand) อ. ที่ปริกษา รศ.ดร.สมเกียรติ โอสดสภา, 127 หน้า.

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารในประเทศไทยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ) เพื่อศึกษาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในรูปแบบต่าง ๆ และ 3) เพื่อศึกษาทัศนะของพนักงานต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร รวม 4 รัฐวิสาหกิจ รวมมีจำนวนพนักงานทั้งสิ้น 49,596 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้แนวคิดการกำหนดขนาดตัวอย่างของทาร์ยามานัน กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 5 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 คน

ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจกับตัวแปรตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น พบว่าการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจมีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับปานกลาง (0.602) มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงถึง 36.20% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.52 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยการให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่ให้บริการแก่ประชาชน มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ(0.369) มากที่สุด รองลงมาคือการให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ผลิตสินค้า (0.105) ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศกับตัวแปรตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น พบว่าเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับสูง (0.724) มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงถึง 52.50% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.449 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยภาคเอกชนสามารถใช้เทคโนโลยีการบริหาร เพื่อการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด (0.362) รองลงมาเป็นการดึงดูดเงินลงทุน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ (0.204) และ ความรู้ด้านการจัดการหรือเทคโนโลยีจากภาคเอกชน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ (0.136) ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรภาระหนี้สินของรัฐบาลกับตัวแปรตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น พบว่าภาระหนี้สินของรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับสูง (0.727) มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงถึง 52.80% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.448 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยการลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลด ภาระหนี้สินของรัฐบาล มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด (0.218) รองลงมาเป็นการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล สามารถทำได้โดยการดึงภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ(0.201) และการลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลดการลงทุนของรัฐบาล (0.130) ตามลำดับ

สาขาวิชา.....เศรษฐศาสตร์การเมือง.....

ลายมือชื่อ.....

ปีการศึกษา 2549.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

##4685854329 : : MAJOR POLITICAL ECONOMY

KEYWORD : EMPLOYEE / INFLUENCING/ PRIVATIZATION/ ENTERPRISE

WACHIRA ROJTEERAVANICH : EMPLOYEE OPINION TOWARDS FACTORS INFLUENCING
PRIVATIZATION OF TELECOMMUNICATION STATE ENTERPRISES IN THAILAND THESIS
ADVISOR: ASSOC. PROF. SOMKIAT OSOTSAPA, Ph.d., 127 PP.

A study on Factor Affecting Privatization on Communication Filed in Thailand was aimed at 1) examining factor affecting privatization 2) investigating privatization and 3) studying factor affecting privatization influencing privatization.

The population of the study was 49,596 employees of 4 state enterprises in communication field. The sample was randomly by using the Taro Yamane theory in defining sample size. It provided the error of 5%. 396 samples were obtained.

The research result on the studying on the relationship between two variables on financial support fund for state enterprises and the dependent variables which was privatization, indicated that the financial support fund for state enterprises has a correlation with privatization at medial level (0.602), has higher influenced on privatization for 36.20%, and has the predication error value approximately 0.52, at the statistical significance level of 0.05. Financial support fund for state enterprises which provided services for people was the most significant factor for privatization (0.369), followed by financial support fund for state enterprises which was manufacturer (0.105) respectively.

The relationship between 3 variables including investment, management knowledge and technology from private enterprises or foreign investor and privatization indicated that investment, management knowledge and technology from private enterprises or foreign investor have a high correlation with privatization (0.724), has high influenced on privatization for 52.50%, and has the predication error value approximately 0.449, at statistical significance level of 0.05. Private sector was able to use management technology to improve state enterprises business which was highest significant to privatization (0.362), followed by the investment engaging was the improvement of state enterprises (0.204) and the knowledge on management and technology of private sector was the improvement of state enterprises (0.136) respectively.

The relationship between 3 variables on government debt and dependent variable which was privatization, indicated that government debt has a high correlation with privatization (0.727), has influenced on privatization for 52.80%, and has the predication error value approximately 0.448, at statistical significance level of 0.05. The diminishing of expenditure budget problem which was the decreased government debt, has highest significant to privatization (0.218), followed by attracting private sector to work with government decreased government debt (0.201) and the shortening of expenditure budget problem reduced government investing (0.130) respectively.

Field of Study : Political Economy

Student's Signature

Academic Year : 2006

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์และความช่วยเหลือพร้อมให้คำปรึกษา จาก รศ.ดร.สมเกียรติ โอสถสภา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจน รศ.ดร.ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ ประธานกรรมการ รวมถึงกรรมการทั้งสองท่าน คือ รศ.ไพศาล เล็กอุทัย และ รศ.ดร.พุทธกาล รัชชร์ ที่ได้กรุณาให้การแนะนำและให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษานี้ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งทุกท่านได้สละเวลาให้คำแนะนำ ทำให้ผู้ศึกษาประทับใจในความรู้ที่มอบให้ ความมีเมตตาและกำลังใจทำให้ผู้ศึกษาเกิดความมุ่งมั่นจนทำให้งานครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ ผู้เขียนน้อมรำลึกถึงแรงเสริมจากบิดามารดา ที่ให้มาตลอดชีวิต ,ร่างกายและแรงใจจากเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้อง จากทุกสถาบัน ที่คอยส่งกำลังใจ และเสริมกำลังใจเสมอมา

ในโอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณทุก ๆ ท่าน ที่ได้เป็นกำลังใจและการให้การสนับสนุนมา โดยตลอด และขอขอบคุณเพื่อนทุกคน ที่ได้มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ทั้งนี้ ข้าพเจ้าหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงจะมีประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และขอมอบคุณประโยชน์ให้กับผู้ที่มีส่วนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	13
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	14
1.6 ขอบเขตของการวิจัย.....	15
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
ตอนที่ 1 จุดกำเนิดของการปฏิรูประบบราชการ.....	18
ตอนที่ 2 แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิรูประบบราชการ.....	21
ตอนที่ 3 บทบาทของรัฐบาลในอนาคต.....	31
ตอนที่ 4 ภาพรวมของรัฐวิสาหกิจในปัจจุบัน.....	31
ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ.....	24
ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	34
ตอนที่ 7 แนวคิดเกี่ยวกับการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมเอกชน.....	40
ตอนที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการการวิจัย.....	59
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	59
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานที่ปฏิบัติงาน ในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร.....	60
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	61

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ.....	62
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....	63
3.3 การหาคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย.....	63
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	69
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร.....	71
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูป รัฐวิสาหกิจกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	77
ตอนที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	94
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	95
5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
5.2 สรุปผลการวิจัย.....	96
5.3 อภิปรายผล.....	99
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	105
รายการอ้างอิง.....	107
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	98
ภาคผนวก ข การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	105
ภาคผนวก ค การทดสอบสมมติฐาน	105
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	127

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การจ้างงานของรัฐวิสาหกิจ 10 อันดับแรก	33
3.1 รัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารและจำนวนพนักงาน.....	59
3.2 กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร.....	60
3.3 ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	62
3.4 ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ.....	63
3.5 พนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารที่ใช้ทดสอบเครื่องมือ.....	64
3.6 แสดงค่าความเชื่อมั่นรายชื่อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	64
4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของพนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร.....	70
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด และอันดับ ของปัจจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	71
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด และอันดับของ รูปแบบการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมของเอกชน.....	75
4.4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจกับ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	78
4.5 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของ ประเทศกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	80
4.6 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และ เทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	83
4.7 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาลกับ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	85
4.8 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและ บริษัทเอกชนไทยกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	87
4.9 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	89
4.10 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการดำเนินงานกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	91
4.11 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการ ที่ดีแก่พนักงานกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	80
4-12 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	93

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
2.1 สิทธิประโยชน์ของรัฐวิสาหกิจในหมวดสาธารณูปโภคหลัก.....	23
2.2 การจ้างงานของรัฐวิสาหกิจ 10 อันดับแรก.....	23
3.1 ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	47
3.2 ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ.....	49
4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจกับการแปรรูป รัฐวิสาหกิจ	77
4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	79
4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยี จากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	82
4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาลกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ....	84
4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	86
4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันกับ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	88
4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	90
4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....	92

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทุกสังคมจำเป็นต้องจัดตั้งรัฐบาลเพื่อทำหน้าที่ในการปกครอง ซึ่งประกอบด้วย การปฏิบัติงาน 2 ส่วนที่สำคัญคือ งานด้านปกครองและงานด้านบริหารจัดการเพื่อนำนโยบายไปปฏิบัติ บทบาทในส่วนหลังนี้ถือเป็นบทบาทของข้าราชการประจำและข้าราชการฝ่ายการเมือง อย่างไรก็ตาม ในอดีตบทบาทดังกล่าวมิได้แยกออกจากกันอย่างชัดเจน ดังนั้นผู้ปกครองจึงเป็นทั้งผู้กำหนดนโยบายและนำนโยบายไปปฏิบัติ แต่เมื่อสังคมมีการพัฒนาและขยายตัว ความต้องการสาธารณะมีความหลากหลายมากขึ้น จำเป็นที่ผู้ปกครองจะต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จึงก่อให้เกิดการสร้างระบบบริหารที่มีรูปแบบเพื่อแบ่งเบาภาระและสนองตอบคำสั่งของผู้ปกครอง รูปแบบดังกล่าวก็คือ “ระบบราชการ” นั่นเอง

ระบบราชการในอดีตถือเป็นระบบบริหารที่ไม่มีความเคลื่อนไหว (Static) คือไม่มีความสลับซับซ้อนมากนัก เนื่องจากมีภารกิจอยู่เพียงภารกิจพื้นฐาน (Primary function of State) อันได้แก่ การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อย และการอำนวยความยุติธรรม แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รัฐถูกเรียกร้องให้ต้องรับผิดชอบต่อภารกิจพื้นฐานที่กว้างขวางออกไป ทั้งในด้านการดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชน การจัดระบบการศึกษา รวมถึงไปถึงการปกป้องคุ้มครองให้กับผู้เสียเปรียบในสังคมเป็นต้น และเพื่อรองรับภารกิจเหล่านี้ ระบบราชการจึงมีการขยายตัวทั้งในด้านจำนวนหน่วยงานราชการและจำนวนข้าราชการ ลักษณะการขยายตัวดังกล่าวส่งผลให้ระบบราชการมีขนาดใหญ่และซับซ้อนมากขึ้น การปฏิบัติงานเต็มไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากมีสายการบังคับบัญชาหลายชั้นตอน เกิดความไร้ประสิทธิภาพและเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา อันเป็นอุปสรรคต่อระบบราชการในการสนองตอบต่อประชาชนผู้รับบริการและการพัฒนาประเทศ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้หลายประเทศทั่วโลกพยายามปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขระบบการบริหารและการจัดการกับระบบราชการอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการบริหารภาครัฐในแนวทางใหม่ หรือที่เรียกกันว่า “การปฏิรูประบบราชการ” ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

ทำลายการผูกขาดในการบริหารงานของรัฐ สร้างการแข่งขันระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน ส่งเสริมการให้บริการที่ก่อให้เกิดความเสมอภาค เป็นธรรม และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ป้องกันมิให้ข้าราชการแสวงหาประโยชน์จากหน้าที่การงาน โดยมีขอบ พัฒนาการบริหารงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพ ประหยัด และเกิดประสิทธิผลในระดับสูง ส่งเสริมกิจกรรมของรัฐให้มีแนวทางบริหารที่สอดคล้องกับแนวทางประชาธิปไตย ลดการขยายตัวของภาครัฐในแนวนอนและแนวตั้ง ลดการใช้กฎระเบียบที่เคร่งครัด เป็นต้น ด้วยวัตถุประสงค์ดังกล่าว การแปรรูปรัฐวิสาหกิจก็เป็นวิธีการหนึ่งหรือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูประบบราชการ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและการพัฒนาประเทศ

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ¹ ด้วยแนวคิดในการเพิ่มบทบาทเอกชน ในกิจการด้านพลังงานและการแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้านพลังงาน มีนักวิชาการไทยหลายท่านได้ให้ความคิดเห็น อาทิ เช่น ดร. สวัสดิ์ โพธิวิหค : ในหลักการของการบริหารงานแบบเศรษฐกิจเสรี ควรต้องส่งเสริมขบวนการแข่งขัน และลดบทบาทของรัฐลง ระบบพลังงานไม่ใช่กิจกรรมที่เบ็ดเสร็จในตัวเอง ต้องมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับเพื่อนบ้าน นโยบายของรัฐในช่วงแรกๆ เป็นการดำเนินการโดยใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร ในการผลักดันนโยบายให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมก่อน ไม่ว่าจะเป็นการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน การเปิดให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมและการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ซึ่งดำเนินการพร้อมๆ กันไป บทบาทการผูกขาดโดยรัฐ ก็จะลดลงไปโดยอัตโนมัติ ดังนั้นในช่วงที่เปิดให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมจำเป็น ต้องมีการวางกติกาให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ การสร้างขบวนการแข่งขันต้องมีตลาดเกิดขึ้น และต้องมีการดูแล ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย จึงต้องมีองค์กรอิสระเพื่อกำกับดูแล (<http://www.eppo.go.th/admin/history/interview.html>)

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เป็นการแปรเปลี่ยนจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง ย่อมต้องมีผู้ได้รับผลกระทบ แต่จะอย่างไรให้เป็นที่ยอมรับและเรียบร้อยในที่สุด เงื่อนไขแรกก็คือต้องทำให้โปร่งใส เงื่อนไขต่อมาคือ ต้องมีมาตรการรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น การต่อต้านคัดค้านเป็นเรื่องปกติ ที่สำคัญต้องสร้างความจริงใจ ต้องอธิบายและทำอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการไม่ต้องรีบร้อน และต้องรับฟังความคิดเห็น การเผชิญความรุนแรงก็จะลดน้อยลง

¹การปฏิรูประบบราชการ, บทบาทของรัฐบาลในอนาคต [Online] แหล่งที่มา : <http://www.mof.go.th/sepc/sepcfnt1.htm> (5 พฤษภาคม 2549).

ม.ร.ว. สฤษดิ์ดิคุณ กิตติยากร : การจะแปรรูปรัฐวิสาหกิจควรต้องดูว่า อะไรที่จะมีประโยชน์มากที่สุดสำหรับประเทศ ต้องดูเป็นกรณีๆ ไป ไม่จำเป็นว่าภาคเอกชนจะทำได้ดีกว่ารัฐบาลเสมอไป บางครั้ง สถานการณ์ก็ช่วยให้การดำเนินการประสบความสำเร็จ ไม่ใช่อาศัยความเก่งเพียงอย่างเดียว

ดร. ไพจิตร เอื้อทวีกุล : การแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นเรื่องที่สมควรดำเนินการ แต่ต้องยึดหลัก 2 ประการ คือ ผลประโยชน์สูงสุดของบ้านเมือง และให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ

ดร. เกษม จาคีควณิช : การแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปให้เอกชนดำเนินการเพื่อให้เกิดความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่ดี แต่ไม่ใช่เป็นการขายรัฐวิสาหกิจเพื่อเอาเงินเข้ารัฐ และการดำเนินการควรค่อยเป็นค่อยไป เพราะเอกชนไทยไม่มีเงินทุนเพียงพอ ที่จะซื้อกิจการได้ทั้งหมด ในทันที หากรีบดำเนินการ ก็จะถูกครอบครองโดยเงินทุนของต่างชาติ

ฯพณฯ กร ทัพพะรังสี : การแปรรูปรัฐวิสาหกิจอาจไม่มีความจำเป็น แต่ควรสนับสนุนให้มีเอกชน เข้ามาในธุรกิจเดียวกันมากขึ้น และไม่ควรมีสหวิสาหกิจให้แก่รัฐวิสาหกิจ เพื่อให้การแข่งขันอยู่บนพื้นฐานเดียวกัน อย่างเช่น ยกเลิกการให้สิทธิพิเศษแก่ ปตท. โดยให้หน่วยงานของรัฐต้องซื้อน้ำมันจาก ปตท. เพราะหากไม่มีความเสมอภาคก็จะไม่เป็นการส่งเสริมภาคเอกชนให้เข้ามาดำเนินการ การแข่งขันจะทำให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์และประสิทธิภาพการบริหารจะสูงขึ้น

แต่ สันติ ตั้งรพีพิทาการ (<http://www.komchadluek.com/komchadluek/special/scoop/think/2004/mar/kamon04.php>) เห็นว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเกี่ยวข้องกับอธิปไตยของชาติ ได้กล่าวถึงการแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ที่รัฐบาลชุดปัจจุบันกำลังเร่งดำเนินการในขณะนี้ จนกระทั่งเกิดความขัดแย้งและประท้วงทั้งในกรณี กฟผ. และการประปานครหลวง ถ้ารัฐบาลเดินหน้าต่อตามคำประกาศของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ทักษิณก็จะส่งผลถึงชะตากรรมของชาติและประชาชนไทยในอนาคตอย่างน่าเป็นห่วงยิ่ง เพราะว่าประเทศไทยกำลังจะทำสัญญาการค้าเสรีกับสหรัฐภายในสิ้นปีนี้ ซึ่งสัญญาการค้าเสรีกับสหรัฐจะใช้กรอบที่สหรัฐทำกับสิงคโปร์ และชิลีนั้นครอบคลุมถึงเรื่องการคุ้มครองบริษัทของสหรัฐและต่างชาติจากมาตรการหรือนโยบายต่อต้านการแข่งขันและการผูกขาดตลาดตามหลักการปฏิบัติเหมือนคนในชาติ (National treatment) และ การปฏิบัติเหมือนกันทุกชาติ (Most-favour-nation)

หลักการทั้งสอง ซึ่งเป็นหัวใจของการค้าเสรีขององค์การค้าโลกหมายความว่า บริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุน หรือเข้ามาถือหุ้น หรือร่วมทุนกับบริษัทในประเทศไทยจะต้องได้รับการ

ปฏิบัติไม่น้อยกว่าเจ้าของประเทศและต้องให้สิทธินี้กับทุก ๆ ชาติด้วยเมื่อให้สิทธิกับชาติใดชาติหนึ่ง มิฉะนั้นรัฐบาลต้องรับผิดชอบ และอาจถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายผ่านอนุญาโตตุลาการได้

กลุ่มศึกษาข้อตกลงการค้าเสรี ได้ศึกษาบทเรียนของประเทศภาคีสมาชิกของข้อตกลงเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือที่มีชื่อว่า นาฟต้าว่า นับตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมามีข้อมูลว่า บริษัทอเมริกันได้ฟ้องเอาผิดกับรัฐบาลแคนาดา และแคนาดาเป็นฝ่ายแพ้ต้องจ่ายค่าเสียหายให้กับบริษัทอเมริกันคิดเป็นเงิน 2 หมื่น 4 พันล้านบาท และยังมีคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาอีกหลายคดีที่รัฐบาลแคนาดาถูกเรียกค่าเสียหายเป็นเงินอีกหลายพันล้านบาท

ตัวอย่างหนึ่งคือรัฐบาลแคนาดาสั่งห้ามบริษัทเคมียอเมริกันนำเข้าสารเอ็มเอ็มทีทีที่ใช้เติมน้ำมันรถยนต์เพื่อป้องกันการรั่วของเครื่องยนต์ เนื่องจากก่อให้เกิดสารพิษในอากาศ ทำให้เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ นั่นเป็นการเลือกปฏิบัติไม่เหมือนคนในชาติ เพราะประเทศแคนาดาไม่ได้ห้ามการผลิตสารนี้ในประเทศเพื่อการส่งออก ดังนั้นการขาดทุนและเสียโอกาสในกำไรที่จะได้ในอนาคต จึงเท่ากับเป็นการยึดทรัพย์ของนักลงทุนอเมริกันทางอ้อม อนุญาโตตุลาการได้ตัดสินให้รัฐบาลแคนาดาแพ้และต้องจ่ายค่าเสียหายให้กับบริษัทเอทซิล คอร์ปอเรชั่นของอเมริกาเป็นเงิน 8 พันล้านบาท

เม็กซิโกก็ถูกฟ้องร้องในทำนองเดียวกัน ด้วยหลักการเดียวกันจนต้องแพ้คดีไปแล้วหลายคดี ต้องจ่ายค่าเสียหายไปหลายพันล้านบาทแล้ว และยังมีคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาอีกหลายคดีคิดเป็นมูลค่าที่ต้องจ่ายหลายหมื่นล้านบาท

จากบทเรียนนี้จะเห็นได้ว่า เมื่อมีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปแล้วไม่ว่าจะเป็นการไฟฟ้า การประปา การไปรษณีย์ การทางพิเศษ ถ้าหากว่าต่างชาติเข้ามาเปิดกิจการแข่งหรือซื้อหุ้น รัฐบาลก็จำกัดไม่ได้อีกต่อไป

เมื่อรัฐบาล (ผู้ถือหุ้นใหญ่) คิดราคาค่าสาธารณูปโภคต่ำตามคำสั่งสัญญาหรือให้การอุดหนุนว่าจะไม่ขึ้นราคาค่าบริการ หรือ ห้ามเขาซื้อหุ้น ก็อาจจะถูกดำเนินคดีฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากรัฐบาลได้ เพราะเลือกปฏิบัติไม่เหมือนคนในชาติ เพราะทำให้บริษัทที่เขาเข้ามาลงทุนขาดโอกาสทำกำไร จึงเท่ากับ ถูกยึดทรัพย์ทางอ้อม รัฐบาลจึงต้องจ่ายชดเชยให้เขา ดังนั้นประชาชนจะต้องรับกรรมทั้งขึ้นทั้งล่อง หรือแม้แต่ระบบการศึกษา ซึ่งรัฐบาลในอนาคตจะให้การอุดหนุนไม่ได้อีกต่อไปเมื่ออนุญาตให้ต่างชาติเข้ามาเปิดโรงเรียนในประเทศไทย เพราะว่าจะทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม และเลือกปฏิบัติ

แต่ถ้ากิจการเหล่านี้ไม่ได้เข้าตลาดหลักทรัพย์หรือไม่ให้บริษัทต่างชาติเข้ามาเปิดก็จะไม่เข้าข่ายการถูกฟ้องร้องตามข้อตกลงเขตการค้าเสรี ดังนั้นการแปรรูปรัฐวิสาหกิจจึงไม่ใช่ประเด็นภายในประเทศอีกต่อไป แต่เป็นการนำอธิปไตยของชาติไปขึ้นต่ออนุญาโตตุลาการต่างชาติ และมูลค่าที่จะต้องจ่ายในระยะยาวนั้นมหาศาลเหลือเกิน

รัฐบาลต้องรีบปรับจุดยืน จากเพื่อกลุ่มทุนมาเป็นเพื่อประชาชน การต่อต้านการแปรรูปของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ) มีน้ำหนักอย่างไม่น่าเชื่อ เพราะเหตุอันใดหรือ?

ในทางทฤษฎี การแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นเส้นทางจำเป็นสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ ยุคใหม่ ที่วิสาหกิจที่มีความสำคัญระดับยุทธศาสตร์ของประเทศต้องเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพสูง มีความสามารถในการแข่งขันบนเวทีโลก เป็นเสาหลักสำคัญในการพัฒนาขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเงินของประเทศในระยะยาว รัฐบาลจะต้องดำเนินการแปรรูปอย่างจริงจังและอย่างมีประสิทธิภาพ การขัดขวางใดๆ ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยเหตุผล และไม่สอดคล้องกับผลประโยชน์ระยะยาวของประเทศชาติและของประชาชนไทยโดยรวม แต่ในทางปฏิบัติที่แล้วๆ มา เช่นกรณี ปตท. และบริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี กลับค่อยๆ พิสูจน์ให้เห็นความจริงว่า การแปรรูปรัฐวิสาหกิจตั้งแต่จะเอื้อให้กลุ่มทุนผู้ใช้อำนาจบริหารประเทศ ใช้ทุกช่องโอกาสที่เปิดให้กอบโกยโภคทรัพย์ของแผ่นดินและของประชาชน โดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ

คือทำการกอบโกยอย่างถูกกฎหมาย ใช้อำนาจบริหารประเทศทำประโยชน์ให้กลุ่มทุนมากกว่าทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติและประชาชน นำไปสู่การสรุบของประชาชนไทย (ด้วยความโกรธแค้นและผิดหวัง) ว่า การบริหารประเทศของรัฐบาลกลุ่มทุน ไม่ได้มีอะไรมากไปกว่าการบริหารผลประโยชน์ มุ่งพลิกทุกทรัพย์สินให้เป็นทุน แล้วใช้อำนาจรัฐและทุนในมือตน คูดุนเกิดใหม่เข้าสู่ระบบทุนของตนเองอย่างตะกละตะกลาม

ดังนั้น การเคลื่อนไหวต่อต้านการแปรรูปของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ นำโดยกฟผ. ที่ดูขัดขวางกระบวนการแปรรูปซึ่งเป็นที่จะต้องทำตามแผนและทฤษฎีการบริหารประเทศยุคใหม่ มีน้ำหนัก ได้รับ "ฉันทานุมัติ" โดยปริยายจากประชาชนทั่วไป การกระทำที่ดูเหมือนผิดจึงกลายเป็นถูก ซึ่งตรงกันข้ามกับรัฐบาลที่มั่นนโยบายเหมือนถูกแต่กลายเป็นผิด

ซึ่งก็สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่มีลักษณะผูกขาด เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิต, การประปา เป็นต้น โดย น.ส.รสนา โตสิตระกูล ได้เรียกร้องให้รัฐบาลหยุดการขายหุ้นการไฟฟ้าฝ่ายผลิตในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากว่าประเทศไทยได้รับ

ผลกระทบมากมายจากการแปรรูป ปตท. เป็นบริษัทมหาชนแล้ว ดังนั้นจึงควรมีการพิจารณาให้ดีขึ้น การแปรรูปการไฟฟ้าฝ่ายผลิตด้วย อีกทั้งยังเร่งให้รัฐบาลทำตามที่ได้สัญญากับประชาชนคือการเร่งให้มีการยกเลิกการผูกขาดในธุรกิจพลังงาน เพื่อให้ประชาชนได้มีทางเลือกในการบริโภคมากขึ้น อีกทั้งป้องกันไม่ให้เกิดการเอาเปรียบจากบริษัท ปตท. และสุดท้ายก็ได้กล่าวไว้ว่ารัฐบาลควรยกเลิกมติ คณะรัฐมนตรี เรื่องการขึ้นค่าไฟฟ้า ซึ่งถือว่าเป็นการการประกันผลตอบแทนกับนักลงทุนแต่ทำให้ผู้บริโภคไฟฟ้าเดือนร้อน

ส่วนนางสาวสายรุ้ง ทองพลอน ได้กล่าวถึงกรณีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไว้ดังนี้คือ ให้ยกเลิกการปรับฐานค่าใช้ไฟฟ้า เพราะจะทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากค่าไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังคัดค้านการแปรรูปรัฐการไฟฟ้าฝ่ายผลิตด้วย โดยให้เหตุผลว่าจะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของกลุ่มธุรกิจการเมือง อีกทั้งยังเป็นการป้องกันผลประโยชน์ของผู้บริโภคอีกด้วย

และท้ายที่สุด จินดา เจริญสุข ประธานเครือข่ายชุมชนแออัด กล่าวในว่ารัฐบาลควรคำนึงถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ชุมชนแออัดที่จะได้รับผลกระทบอย่างมากต่อการขึ้นค่าไฟฟ้า เพราะในปัจจุบันชาวชุมชนแออัดก็มีภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่สูงมากพอแล้ว ดังนั้นไม่ควรเพิ่มภาระให้แก่พวกเขา (<http://www.manager.co.th/Qol/ViewNews.aspx?NewsID=9480000121259>)

สรุปได้ว่าทั้ง 3 ท่านได้กล่าวไปในทางเดียวกัน คือ ไม่เห็นด้วยกับที่รัฐบาลจะทำการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เพราะการกระทำดังกล่าวเปรียบเสมือนการขายสมบัติชาติไปให้แก่กลุ่มนายทุน ทำให้ประชาชนได้รับความเดือนร้อนมากขึ้น เนื่องจากธุรกิจดังกล่าวเป็นธุรกิจที่ผูกขาดและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนโดยทั่วไป ดังนั้นหากธุรกิจเหล่านี้ตกไปอยู่ในมือของกลุ่มทุนแล้ว ก็จะไม่คำนึงถึงความเป็นอยู่ของประชาชน จะคำนึงเพียงแต่กำไรของตนเองเท่านั้น เมื่อนั้นประชาชนก็จะได้รับความเดือนร้อนเพราะมีภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่มีรายรับเท่าเดิม

นอกจากนี้ยังมีอีกประเด็นที่เกี่ยวข้อง ก็คือ แต่เดิมที่รัฐวิสาหกิจเป็นของคนไทยทั้งประเทศ แต่เมื่อมีการแปรรูปแล้ว ทำให้ความเป็นเจ้าของตกไปอยู่ในมือของคนบางส่วนเท่านั้น ถือเป็นการกระทำที่ไม่ยุติธรรมต่อผู้ที่ไม่มีทุนทรัพย์มากพอที่จะเป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจเหล่านั้น ซึ่งประเด็นเรื่องการแปรรูปนี้มีประเด็นที่ถกเถียงกันในประเทศไทยเท่านั้น หากแต่เป็นประเด็นระดับโลกเช่นกัน

หากพิจารณาในกรณีการแปรรูปในต่างประเทศ ซึ่ง James Petras (<http://www.midnightuniv.org/midnight2544/09999921.html>) ได้กล่าวถึงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของบริษัทน้ำมันขนาดใหญ่ของอเมริกาและยุโรปที่จ้องเข้ามาหาความร่ำรวยจากทรัพยากรของแผ่นดินของประเทศใน

แถบลาตินอเมริกา เช่น เอกวาดอร์, เวเนซุเอล่า เป็นต้น ด้วยการสนับสนุนให้มีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

โดยรัฐบาลของประเทศเหล่านั้น พยายามทุกวิถีทางที่จะปกป้องผลประโยชน์ของตนเองไม่ว่าจะเป็น

1. การเพิ่มอัตราภาษี, ราคาและค่าภาคหลวง
2. การเปลี่ยนจากการให้สัมปทานเป็นการร่วมทุน
3. มีตัวแทนจากภาครัฐอยู่ในคณะกรรมการบริหาร
4. สัดส่วนการถือหุ้นระหว่างผู้บริหารที่แต่งตั้งจากทุนต่างประเทศและแต่งตั้งจากรัฐบาล
5. สิทธิทางกฎหมายที่จะแก้ไขทบทวนสัญญา
6. การจ่ายเงินชดเชยแก่สินทรัพย์ที่ได้มาโดยมิชอบ และ
7. การจัดการในด้านการกระจายทรัพยากรและการส่งออก

ซึ่งมาตรการเหล่านี้ถูกตอบโต้และกดดันอย่างรุนแรงจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เสียผลประโยชน์ ด้วยการโจมตีทางสื่อ การกดดันจากมาตรการต่างประเทศของประเทศอเมริกา กลุ่มประเทศยุโรปและองค์กรต่างประเทศ เช่น IMF เป็นต้น

โดยในประเทศเอกวาดอร์นั้น องค์กร CONAIE ล้มข้อตกลงเขตการค้าเสรี (ALCA) ที่สหรัฐฯ หนุนหลังได้สำเร็จ และยกเลิกสัมปทานน้ำมันกับบริษัทออกซิเดนทัลปิโตรเลียม ซึ่งเป็นบริษัทน้ำมันสัญชาติอเมริกัน นี่อาจถือเป็นการปฏิเสธการเข้ามาสู่ความมั่งคั่งของประเทศจากกลุ่มประเทศมหาอำนาจ

สำหรับประเด็นที่ประเทศต่าง ๆ ต้องการให้มีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ไม่ว่าจะแปรรูปด้วยวิธีการใดก็ตามนั้น สนธิ ลิ้มทองกุล (<http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9500000048495>) ได้กล่าวไว้ในรายการยามเฝ้าแผ่นดิน วันศุกร์ที่ 27 เมษายน 2547 ถึงที่มาของเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังการสนับสนุนให้เกิดการแปรรูปไว้ว่าหลังจากที่สงครามเย็นได้สิ้นสุดลงแล้ว กลุ่มเสรีนิยม เช่น สหรัฐอเมริกา, สหราชอาณาจักร และฝรั่งเศส ได้คิดที่จะกอบโกยผลประโยชน์จากประเทศต่าง ๆ ในโลกให้มากที่สุด ดังนั้นจึงมีการประชุมกันโดยนักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำของโลกจนเกิด นันทามติกรุงวอชิงตัน ขึ้นมา โดยมีใจความหลัก ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปประมาณ 4 ข้อ

1. รัฐบาลต้องมาจากการเลือกตั้ง
2. ต้องมีการเปิดการค้าเสรีขึ้น
3. ต้องมีการสนับสนุนให้เกิดการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และ
4. ต้องมีการลดมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าเสรี อาทิ การลดความเข้มงวดทางการโอนเงินระหว่างประเทศ เป็นต้น

โดยเหตุผลที่จะต้องการให้มีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น ก็เนื่องด้วยธุรกิจที่จะทำกำไรให้กับเจ้าของธุรกิจอย่างเป็นกอบเป็นกำก็คือ ธุรกิจที่มีการผูกขาดโดยรัฐ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะจะได้แก่รัฐวิสาหกิจ ดังนั้นเมื่อมีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจแล้ว ใครก็ตามที่มีเงินทุนก็สามารถเข้ามาเป็นเจ้าของธุรกิจเหล่านั้นได้ และสามารถนำความมั่งคั่งเหล่านั้นกลับสู่ประเทศของตนได้อย่างเสรี เพราะมีนโยบายที่จะผ่อนปรนข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าเสรี

แต่เนื่องจากว่าประเด็นนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐบาลในแต่ละประเทศ ซึ่งกลุ่มประเทศทุนเสรีไม่สามารถเข้าไปแทรกแซงได้โดยตรง ทำให้แนวความคิดนี้ถูกสอดแทรกเข้าไปยังองค์กรต่างประเทศ เช่น World Bank, IMF เป็นต้น ที่จะบังคับให้ประเทศที่พึ่งพาองค์กรเหล่านี้ต้องปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ ซึ่งก็คือต้องมีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั่นเอง เมื่อมีการแปรรูปแล้ว กลุ่มทุนเสรีก็จะเข้ามาฉกฉวยผลประโยชน์เหล่านี้ในที่สุด โดยอ้างว่ามาตรการดังกล่าวจะสามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจของชาติได้

อย่างไรก็ตาม มีหลายประเทศที่ปฏิเสธความช่วยเหลือจากองค์กรเหล่านี้ และยังสามารถแก้ปัญหาวิกฤติของประเทศให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี เช่น มาเลเซีย เป็นต้น

ประเทศมาเลเซีย ก็ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 เช่นเดียวกับประเทศไทย หากแต่ต่างกันตรงที่ประเทศไทยยอมรับความช่วยเหลือจาก IMF จนทำให้มีการขายทรัพย์สินของชาติให้แก่ต่างชาติในราคาถูก แต่ในขณะที่มาเลเซียไม่ยอมรับความช่วยเหลือ และยังคงประกาศว่านโยบายควบคุมเงินริงกิตไม่ให้มีการซื้อขายกันนอกประเทศอีก เพื่อป้องกันการโจมตีค่าเงิน ซึ่งในเวลานั้นสื่อประเทศก็กล่าวถึงการตัดสินใจของมาเลเซียอย่างเสียหาย แต่ในที่สุดประเทศมาเลเซียก็ผ่านพ้นวิกฤติการณ์นั้นมาได้ก่อนประเทศอื่น ๆ ที่ได้รับการช่วยเหลือจาก IMF และไม่ต้องมีการแปรรูปหรือขายทรัพย์สินของชาติให้แก่ผู้อื่นอีกด้วย

อาจกล่าวได้ว่า แนวคิดนี้พูดถึงการที่การเมืองเข้าไปมีผลประโยชน์กับการบริหารประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการออกกฎระเบียบที่เอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มธุรกิจการเมือง การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดก็ตาม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ยอมรับไม่ได้และควรได้รับการจัดการ และป้องกันอย่างเหมาะสม เพื่อมิให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นอีก

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจในประเทศไทยเริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. 2504 และได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 นับแต่นั้นมา ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้ แปรรูปรัฐวิสาหกิจไปแล้วมากกว่า 40 แห่ง จากจำนวนรัฐวิสาหกิจทั้งหมดกว่า 100 แห่งเหลือ 59 แห่ง ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามจวบจนกระทั่งปัจจุบัน การแปรรูปรัฐวิสาหกิจยังไม่ได้รับการดำเนินการใน ลักษณะที่เป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปเศรษฐกิจโดยรวมอย่างเป็นที่เข้าใจกัน

จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจในปัจจุบันมีผลมาจาก วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจใน พ.ศ. 2540 การลอยตัวของค่าเงินบาทในปี พ.ศ. 2540 และผลของ วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินได้ทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ผ่านมาเกือบ 10 ปี จบลง

จากการคาดการณ์ว่า อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในปี พ.ศ. 2541 จะติดลบ แผนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ และสามารถ แก้ไขข้อจำกัดในเรื่องของ

ความสามารถในการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจต่อไป

ความสามารถในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ

ความสามารถในการสามารถดึงดูด เงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจาก ภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ

ความสามารถในการสามารถลด ภาระหนี้สิน ของรัฐบาล

สร้างความเชื่อมั่นสำหรับประเทศไทย ตลาดทุนไทย และบริษัทเอกชนไทย

ภายหลังจากการปรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนใหม่ รัฐบาลไทยได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) จำนวน 17.3 พันล้าน ดอลลาร์สหรัฐในลักษณะของเงินกู้ยืม โดยในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 1 กับ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ รัฐบาลไทยมีเป้าหมายในระยะปานกลาง ที่จะเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการรัฐวิสาหกิจที่มีความสำคัญ นอกจากนี้รัฐบาลยังจะพิจารณาทบทวนปรับปรุงกรอบของกฎหมายที่จะอนุญาตให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนรวมทั้งการเตรียมการตราพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ข้อตกลงที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจยังคงเป็นเจตจำนงของรัฐบาลในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ทำไว้ในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับต่อ ๆ มาจนถึงปัจจุบันด้วย

ปัจจุบันนี้มีรัฐวิสาหกิจรวม 59 แห่ง ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 5 สาขา ได้แก่ สาขาโทรคมนาคม และสื่อสาร สาขาประปา สาขาพลังงาน สาขาขนส่ง และสาขาอื่น ๆ (ประกอบด้วยอุตสาหกรรม สังกม เทคโนโลยี พาณิชยกรรม การบริการ การเกษตร และการเงิน)

โดยทั่วไปแล้ว รัฐวิสาหกิจที่มีบทบาทสำคัญในการให้บริการ 4 สาขาหลักที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานจะเป็นรัฐวิสาหกิจที่มีการจ้างงานและมีผลกำไรในระดับสูง นอกจากนี้รัฐวิสาหกิจในสาขาเหล่านี้จะมีผลการดำเนินงานที่ดี อยู่ในระดับเดียวกันกับรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้ อย่างไรก็ตามรัฐวิสาหกิจหลายแห่งยังอยู่ในระบบผูกขาดหรือกึ่งผูกขาด และต้องการเงินลงทุนหรือเงินสนับสนุนจำนวนมากจากรัฐบาลในการดำเนินงาน ซึ่งไม่ก่อให้เกิดการแข่งขันเสรี

ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา นโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของไทยเป็นเป้าหมายของทุกรัฐบาล แต่แนวโน้มนโยบายจะมีการเปลี่ยนแปลงไปแต่ละยุคของรัฐบาล ดังนั้นจึงไม่มีแนวทางหรือแนวโน้มการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของไทยที่ชัดเจน การเร่งรัดการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเกิดขึ้นหลังจากประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจจึงต้องขอกู้เงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ หนึ่งในเงื่อนไขสำคัญของข้อตกลงเงินกู้กองทุนระหว่างประเทศก็คือ การปรับปรุงรัฐวิสาหกิจไม่ให้เป็นการกีดกันการค้าแก่รัฐบาล ต้องแปรรูปรัฐวิสาหกิจหรือขายรัฐวิสาหกิจที่ขาดทุนหรือหมดความจำเป็นแก่เอกชน ตลอดจนต้องปรับปรุงค่าบริการของรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับต้นทุนการดำเนินการ (กรมบัญชีกลาง : 2540) สาระสำคัญของแนวโน้มนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลต้องดำเนินการในระยะ 3 ปี ตามข้อตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

1. ปรับปรุงฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับเป้าหมายการเกินดุลภาครัฐบาล ร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) รวมถึงควบคุมค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและลดการขาดทุนของรัฐวิสาหกิจ
2. ทบทวนและจัดลำดับความสำคัญของแผนการลงทุน โดยเน้นการลงทุนในโครงการพื้นฐานที่สำคัญ และโครงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารโลก และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย
3. ปรับอัตราค่าบริการของรัฐวิสาหกิจให้คุ้มทุน
4. เร่งรัดดำเนินการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจโดยการให้สัมปทานโครงการที่มีความสำคัญ และใช้วงเงินสูง การกระจายอำนาจหุ้นของรัฐวิสาหกิจ หรือบริษัทลูก การจำหน่ายจ่ายโอนรัฐวิสาหกิจที่หมดความจำเป็น การปรับปรุงหรือออกกฎหมายใหม่ ให้การเพิ่มบทบาทภาคเอกชนมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และโปร่งใส
5. รายได้อันเกิดจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจจะต้องนำไปใช้เพื่อสนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือเป็นรายได้นำเข้าคลังโดยเป็นบัญชีแยกต่างหาก ไม่นำไปรวมกับการบริหารงบประมาณปกติ

จากนโยบายและแนวทางการแปรรูปของรัฐวิสาหกิจหลายองค์กร รวมทั้งข้อมูลที่เป็นเอกสาร พบว่าตัวแปรที่สำคัญที่ผลักดันให้การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจังนั้นคือ มาจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี พ.ศ.2540 โดยเฉพาะกรณีที่มีค่าเงินบาทลอยตัวและลดค่าลงซึ่งส่งผลให้ทั้งประเทศได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ภาคเอกชนที่ดำเนินการธุรกิจทุกแขนง รวมทั้งภาครัฐได้รับผลกระทบอย่างหนักในด้านเงินตราต่างประเทศ สภาวะการลงทุนที่ชะงักเนื่องจากนักลงทุนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศไม่กล้าตัดสินใจที่จะลงทุน ดังนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องเข้ามาแทรกแซงและกำหนดยุทธศาสตร์ โดยขอรับความช่วยเหลือจากองค์กรต่างๆ คือ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank หรือ ADB) และความช่วยเหลือของรัฐบาลจากหลายประเทศ เป็นต้น

ภายใต้วัตถุประสงค์ในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจตามข้อตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ มีเป้าหมายหลักที่สำคัญ 6 ประการ คือ

1. การเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในการพัฒนารัฐวิสาหกิจ
2. การลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ
3. การลดภาระหนี้สินสาธารณะ
4. การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน
5. การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
6. การให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน

เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และเพิ่มคุณภาพการให้บริการของรัฐวิสาหกิจ และเพื่อลดภาระการก่อหนี้จากต่างประเทศ อีกทั้งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการระดมทุนจากสาธารณชน จึงให้มีการจำแนกรัฐวิสาหกิจออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่ต้องแปรสภาพให้พ้นจากการเป็นรัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ ส่งเสริมให้มีการให้บริการ ส่งเสริมให้มีการแข่งขันในเชิงธุรกิจ และเพื่อที่ภาคเอกชนจะได้แบ่งเบาภาระของรัฐบาล เช่น องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ปัจจุบัน คือ ทศท. Corporation จำกัด) การบินไทย การท่าเรือแห่งประเทศไทย การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย การสื่อสารแห่งประเทศไทย และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่ยังให้คงสภาพเป็นรัฐวิสาหกิจต่อไป เนื่องจากยังมีความจำเป็นที่จะต้องเป็นเครื่องมือในการสนองนโยบายของรัฐ เช่น องค์การขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย การรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ด้วยความเป็นมาและความสำคัญของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของไทยที่ผ่านมากกว่า ครึ่งศตวรรษ ทำให้เห็นว่าปัจจุบันนี้ หลายองค์กรต่างให้ความสำคัญกับการสื่อสารโทรคมนาคมในด้านที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายข้อมูลเพื่อให้ได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน และเพื่อเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้องค์กรอยู่รอดต่อไปได้ เทคโนโลยีการสื่อสารด้านโทรคมนาคมสามารถเชื่อมโยงลูกค้าและผู้ผลิตสินค้าทั้งในระดับประเทศและระดับโลก เพื่อให้ได้เปรียบในเชิงการแข่งขันด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า ราคาสินค้าที่ต่ำกว่า สามารถใช้เวลาที่น้อยกว่าในการบรรลุผลสำเร็จในการทำงาน และเพิ่มความสามารถในการตอบสนองต่อปัญหาและโอกาสได้อย่างรวดเร็ว

ดังนั้นการแปรรูปรัฐวิสาหกิจจึงถือเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะทำการศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในสังคมไทย จึงเกิดเป็นคำถามในการวิจัยว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจ ความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ เงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ ภาระหนี้สินของรัฐบาล ความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน มีผลหรือมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

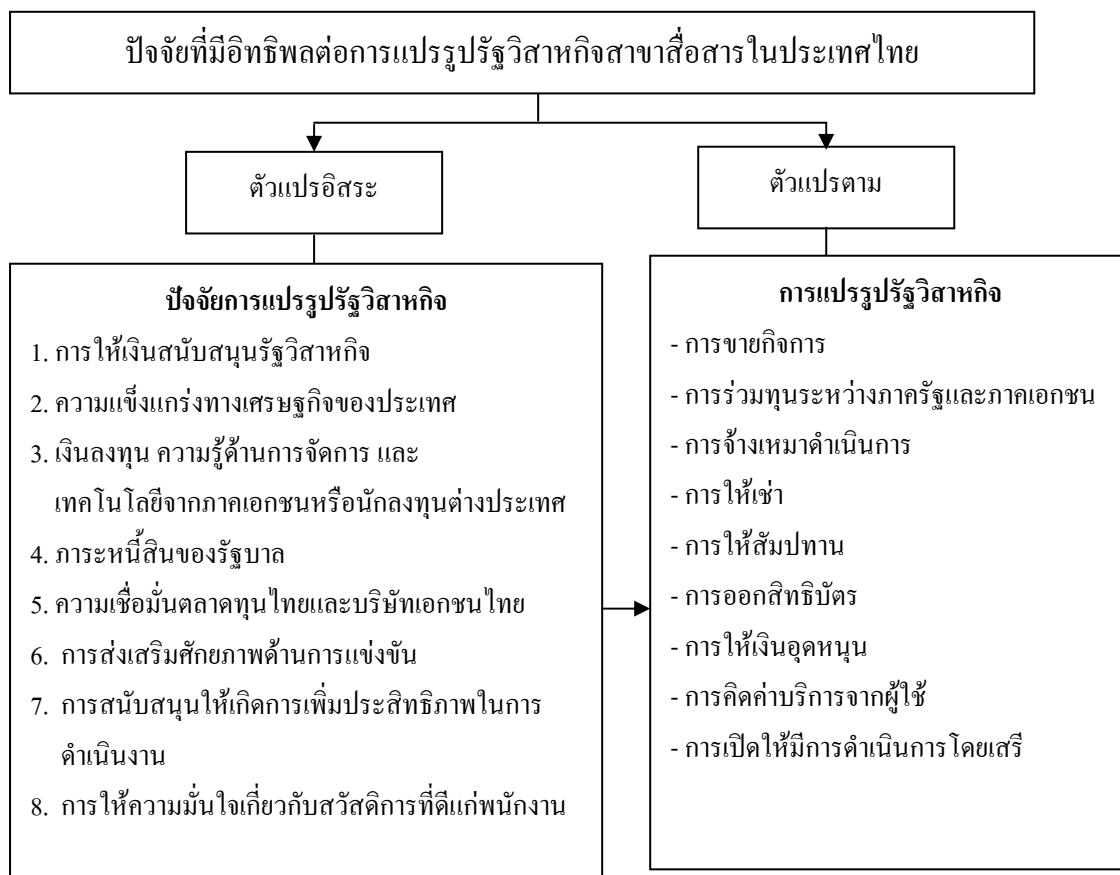
ในการวิจัยเรื่องทัศนะของพนักงานต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารในประเทศไทยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
2. เพื่อศึกษาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในรูปแบบต่าง ๆ
3. เพื่อศึกษาทัศนะของพนักงานต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
2. ปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
3. ปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
4. ปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาล มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
5. ปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
6. ปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
7. ปัจจัย การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
8. ปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจเข้าใจถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
2. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจเข้าใจถึงการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
3. สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงบริหารให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจทั้งหลาย ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรรัฐวิสาหกิจให้การยอมรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องทักษะของพนักงานต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในประเทศไทยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์การรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารทั้ง 4 รัฐวิสาหกิจ

2. ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น

- ตัวแปรอิสระ 8 ตัว ได้แก่ ตัวแปรปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย การให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจต่อไป การเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ การดึงดูดเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล การสร้างความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน

- ตัวแปรตาม 1 ตัว ได้แก่การแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้วยรูปแบบการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นของเอกชน เช่น การขายกิจการ การร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การจ้างเหมาดำเนินการ การให้เช่า การให้สัมปทาน การออกสิทธิบัตร การให้เงินอุดหนุน การคิดค่าบริการจากผู้ใช้ และการเปิดให้มีการดำเนินการโดยเสรี

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

รัฐวิสาหกิจ หมายถึง หน่วยใด ๆ ที่ทำหน้าที่ผลิตและขายสินค้าด้านการเงิน การพาณิชย์ การอุตสาหกรรม หรือบริการให้แก่สาธารณะ โดยมีรัฐเข้าไปครอบครองเป็นเจ้าของหรือควบคุม

รัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร หมายถึง กิจการของรัฐที่เข้าไปครอบครองเป็นเจ้าของหรือควบคุมในด้านสื่อสารประกอบด้วย บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

ปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ หมายถึง การแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมของเอกชน โดยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจต่อไป การเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ การดึงดูด เงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนัก

ลงทุนต่างประเทศการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล การสร้างความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน

การให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจ หมายถึง การที่รัฐให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ผลิตสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องโดยตรงแก่ประชาชน

การเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ หมายถึง การสร้างให้เกิดการแข่งขันโดยอาศัยกลไกของตลาดจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ปรับปรุงสินค้าและบริการ ไม่ให้ตกเป็นภาระแก่เศรษฐกิจทั่วไป และยกฐานะการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น

การดึงดูดเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชน หมายถึง การให้เอกชนนำเงินมาลงทุน นำความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีการบริหาร เพื่อการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ

การลดภาระหนี้สินของรัฐบาล หมายถึง ลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล รวมถึงการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล

การสร้างความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย หมายถึง การทำให้นักลงทุนและบริษัทเอกชนไทยเกิดความเชื่อมั่นเข้ามาลงทุนในกิจการของรัฐ

การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน หมายถึง การส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีโครงสร้างต้นทุนการผลิต กำลังการผลิต จำนวนผู้ผลิต ปริมาณการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ

การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน หมายถึง การออกแบบกระบวนการใหม่ ด้วยการให้ความสำคัญแก่กระบวนการทางธุรกิจ (Business Process) มากกว่าการแบ่งโครงสร้างตามภาระหน้าที่ เพื่อให้การทำงานสนองตอบความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็ว

การให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน หมายถึง การสร้างความมั่นใจแก่พนักงานในการได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มที่หากมีเหตุให้ออกจากงาน ด้วยการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจจากเงินรายได้ ที่ได้รับจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ครอบคลุมการจ่ายเงินชดเชยตามกฎหมายให้แก่พนักงานผู้ถูกออกจากงาน

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ หมายถึง รูปแบบการเปลี่ยนแปลงวิธีการบริหารจัดการองค์การ โดยการแปรรูปกิจกรรมของรัฐเป็นของเอกชนซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การขายกิจการ การร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การจ้างเหมาดำเนินการ การให้เช่า การให้สัมปทาน การออกสิทธิบัตร การให้เงินอุดหนุน การคิดค่าบริการจากผู้ใช้ และการเปิดให้มีการดำเนินการโดยเสรี

การขายกิจการ หมายถึง การขายกิจการหรือทรัพย์สินของรัฐให้แก่เอกชน เป็นการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่เอกชน

การร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน หมายถึง การที่รัฐให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในสัดส่วนมากกว่ากึ่งหนึ่งเพื่อประสานความเชี่ยวชาญ ประสิทธิภาพ และทุนระหว่างรัฐกับเอกชน

การจ้างเหมาดำเนินการ หมายถึง การที่รัฐยกเลิกการปฏิบัติการต่าง ๆ ด้วยตนเองและถ่ายโอนกิจกรรมของรัฐให้เอกชนเป็นผู้ผลิตหรือแจกจ่ายสินค้าและบริการแก่ประชาชน

การให้เช่า หมายถึง การให้เอกชนเช่าทรัพย์สินบางอย่างของรัฐ เช่น ที่ดิน โรงงาน สำนักงาน

การให้สัมปทาน หมายถึง การลดภาระในการดำเนินการของรัฐผ่านส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจและลดภาระด้านการเงิน โดยให้ผู้ประกอบการเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบ

การออกสิทธิบัตร หมายถึง การออกสิทธิบัตรหรือการให้ตัวรับบริการแก่ผู้บริโภค เพื่อซื้อสินค้าและบริการ ที่รัฐยังคงเป็นผู้จัดหาสินค้าและบริการแก่ประชาชน

การให้เงินอุดหนุน หมายถึง การที่รัฐให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิตสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องโดยตรง

การคิดค่าบริการจากผู้ใช้ หมายถึง วิธีการที่ภาคเอกชนเก็บค่าบริการจากประชาชนผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการบริโภคบริการนั้น เพื่อใช้ในการจัดผลิตเพื่อสนองตอบความต้องการของผู้บริโภค

การเปิดให้มีการดำเนินการโดยเสรี หมายถึง วิธีการที่รัฐยกเลิกหรือลดเงื่อนไขระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในระบบตลาดที่ทำให้เกิดการแข่งขัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องทัศนคติของพนักงานต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทบทวนเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 8 ตอน ตอนที่ 1 จุดกำเนิดของการปฏิรูประบบราชการ ตอนที่ 2 แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิรูประบบราชการ ตอนที่ 3 บทบาทของรัฐบาลในอนาคต ตอนที่ 4 ภาพรวมของรัฐวิสาหกิจในปัจจุบัน ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ตอนที่ 7 แนวคิดเกี่ยวกับการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมเอกชน ตอนที่ 8 แนวคิดเกี่ยวกับโลกทุนนิยม และตอนที่ 9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 จุดกำเนิดของการปฏิรูประบบราชการ

อุษณี มงคลพิทักษ์สุข (2546)² ได้รวบรวมความเป็นมาของการปฏิรูประบบราชการ โดยการเล่าจุดกำเนิดของการปฏิรูประบบราชการ ดังนี้ สหราชอาณาจักรถือเป็นประเทศแรกที่นำระบบบริหารงานภาครัฐแนวทางใหม่ หรือการปฏิรูประบบราชการมาใช้ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารราชการ ประเทศสหราชอาณาจักรเริ่มการปฏิรูประบบราชการครั้งแรกในปี ค.ศ.1854 ซึ่งเรียกว่าการปฏิรูป (Northcote Trevelyan Reforms) การปฏิรูประบบราชการในครั้งนั้นเป็นการนำเอาระบบคุณธรรมมาใช้กับบุคคลที่รับราชการ กล่าวคือมีการนำระบบการสอบแข่งขันอย่างเปิดเผยมาใช้ ในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการและมีการเลื่อนขั้นตำแหน่งของข้าราชการตามหลักเกณฑ์ระบบคุณธรรมด้วย ในปีต่อมา ค.ศ.1855 ได้มีการจัดตั้งสำนักงานข้าราชการพลเรือน (The Civil service commission) ขึ้น เพื่อทำหน้าที่สอบคนเข้ารับราชการ ผลสำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปในปี ค.ศ.1854 นี้คือ การวางพื้นฐานเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างหน้าที่ที่ใช้สมองกับงานที่ใช้แรงกาย โดยถือหลักว่างานที่ใช้สมองเป็นงานสำหรับผู้มีความรู้ทั่วไป (Generalist) สามารถทำได้ ซึ่งมักเป็นผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัยอันดับต้น ๆ ของประเทศ

²อุษณี มงคลพิทักษ์สุข, การแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นของเอกชน(รายงานการศึกษาวิชาประเด็นการศึกษาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา), หน้า42.

ต่อมาข้าราชการกลุ่มนี้ถือเป็นข้าราชการชั้นผู้นำ ส่วนงานประเภทใช้แรงหรืองานที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักร เป็นงานของผู้ที่มีความสามารถลงมา

หลังจากนั้น 100 ปี มีการทบทวนโครงสร้างการดำเนินงานของระบบราชการและข้าราชการ ในปี ค.ศ.1968 เนื่องจากในช่วงทศวรรษที่ 1960 มีการศึกษาของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ ที่เรียกว่า “Fulton Commission” (Green and Wilsonn, 1990, pp102-105) และพบปัญหาของระบบราชการหลายประการ คณะกรรมการชุดดังกล่าวจึงเสนอให้มีการปฏิรูประบบราชการ โดยเฉพาะโครงสร้างการปรับปรุงของระบบราชการ การยกเลิกระบบชั้นโดยนำเอาระบบการจัดตำแหน่งมาใช้เพียงระบบเดียว การจัดตั้งโรงเรียนข้าราชการพลเรือน การปฏิรูประบบการคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ มีการจัดตั้งหน่วยข้าราชการพลเรือน (Civil services department : CSD) เพื่อทำหน้าที่บริหารงานบุคคลแทนกระทรวงการคลังเป็นต้น แต่การปฏิบัติตาม Fulton Commission ก็พบปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะ CSD ไม่มีอำนาจแท้จริงในการบังคับให้กระทรวงหรือหน่วยงานต่าง ๆ ปฏิบัติตามแนวนโยบายการบริหารงานบุคคลได้ ในที่สุดปี ค.ศ. 1981 นายกรัฐมนตรีแทตเชอร์ได้ยุบหน่วยงาน CSD และมอบให้กระทรวงการคลังรับผิดชอบด้านการบริหารกำลังคน ระบบบัญชีเงินเดือนและบำเหน็จบำนาญอีกครั้ง

จะเห็นได้ว่าประเทศสหราชอาณาจักรมีประวัติการดำเนินงานด้านการปฏิรูประบบราชการมายาวนาน แต่ในอดีตมักประสบความล้มเหลว อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่าสมัยนางมาร์กาเรตแทตเชอร์ (ค.ศ.1982-1990) งานปฏิรูประบบราชการได้ประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนโฉมของระบบราชการมากพอสมควร เนื่องจากการใช้ความพยายามในการทบทวนระบบราชการ มีการจัดตั้งหน่วยงานและนำระบบการปรับปรุงประสิทธิภาพมาใช้ (Efficiency unit) เพื่อดูแล ตรวจสอบ ประสิทธิภาพการทำงานของส่วนราชการต่าง ๆ การลดขนาดของระบบราชการและจำนวนข้าราชการลงเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย ต่อมาการปฏิรูประบบราชการก็ขยายไปยังประเทศต่าง ๆ เช่น ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สวีเดน สหรัฐอเมริกา และประสบผลสำเร็จอย่างมากในประเทศนิวซีแลนด์ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่านางแทตเชอร์คือผู้วางรากฐานใหม่ในการปฏิรูประบบราชการ

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา ถือเป็นอีกประเทศหนึ่งที่พยายามทำการปฏิรูประบบราชการอย่างสม่ำเสมอตลอดมา โดยมีเป้าหมายที่เด่นชัดในปัจจุบันคือ การลดขนาดของระบบราชการและลดขนาดของรัฐบาลกลาง ในขณะที่เพิ่มบทบาทรัฐบาลมลรัฐและรัฐบาลท้องถิ่นมากขึ้น สหรัฐอเมริกาเริ่มทำการปฏิรูประบบราชการมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1905 จนกระทั่งถึงยุคสมัยการปฏิรูประบบราชการด้วยการสร้างระบบราชการใหม่ (Reinventing Government) ในปี ค.ศ.1993 รวมทั้งสิ้น 11 ครั้ง (Dilulio, Jr. , Garvey and Kettl , 1993 , p.8) แต่ครั้งที่มีความสำคัญและถูก

กล่าวถึงอย่างกว้างขวางได้แก่ สมัยประธานาธิบดี Roosevelt ได้จัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ ทำหน้าที่ทำหน้าที่ปรับโครงสร้างของฝ่ายบริหาร และเสนอให้มีการจัดตั้งสำนักงานของประธานาธิบดี (The Executive office of the President) โดยก่อให้เกิดผลต่อเนื่องคือในปี ค.ศ.1947 รัฐสภาได้จัดตั้ง “The Hoover Commission” ขึ้นเพื่อพิจารณาโครงสร้างของฝ่ายบริหาร ข้อเสนอของคณะกรรมการชุดนี้มีใช้การลดขนาดองค์กร แต่กลับเป็นการเพิ่มหน่วยงานและข้าราชการ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพของสำนักประธานาธิบดี

สมัยประธานาธิบดี Carter มีการบัญญัติกฎหมายปฏิรูปข้าราชการพลเรือน (Civil service reform act of 1978) โดยแยกสำนักงานข้าราชการพลเรือน (Civil service commission) ออกเป็น 2 หน่วยงานคือ The Office of personnel management ทำหน้าที่ด้านบริหารงานบุคคล และ The Merit system projection board ทำหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์จากข้าราชการ

สมัยประธานาธิบดี Reagan ได้จัดตั้ง Grace Commission ขึ้น โดยแต่งตั้งนักบริหารงานจากภาคเอกชนมาเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งคณะกรรมการได้เสนอรายงานเกี่ยวกับความสิ้นเปลืองของระบบราชการ และเสนอแนะวิธีเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของระบบราชการ เช่น การแปรสภาพงานด้านการผลิตสินค้าและบริการบางประเภทให้เอกชนทำแทน (Privatization) เพื่อลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาลและลดภาวะการขาดดุลงบประมาณ

สมัยประธานาธิบดี Clinton ซึ่งมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะลดอัตรากำลังพลของระบบราชการลง และดำเนินการจัดตั้งหน่วยงาน NPR (The National performance Review) เพื่อทบทวนการปฏิบัติงานของระบบราชการ แสวงหาวิธีลดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานราชการ รวมทั้งปรับปรุงคุณภาพการบริการสาธารณะ และความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับประชาชนสหรัฐอเมริกา ซึ่งหน่วยงาน NPR นี้สามารถตอบสนองการให้บริการแก่ประชาชนดีขึ้น เกิดความประหยัด ทั้งยังสามารถลดอัตรากำลังคนได้เป็นจำนวนมาก

จากการพิจารณาความเป็นมาของการปฏิรูประบบราชการในประเทศสหรัฐอเมริกา จะพบว่าในช่วงทศวรรษที่ 1980 ถือเป็นทศวรรษที่ทำการเริ่มต้นค้นหาหนทางในการแก้ปัญหาาระบบราชการอย่างจริงจัง (Ingrham and Romzek , 1994 , p.1) เนื่องจากความชะงักงันทางเศรษฐกิจทั่วโลก รัฐบาลประเทศต่าง ๆ จำเป็นต้องตัดทอนค่าใช้จ่ายลง และทำการปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากขึ้น ขณะเดียวกันแรงกดดันของประชาชนผู้เสียภาษี รัฐบาลและรัฐบาล ทำให้แต่ละประเทศพยายามแสวงหามาตรการ เพื่อใช้ในการปฏิรูปหน่วยงานราชการของ

คน ซึ่งมาตรการหนึ่งที่ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศสหรัฐอเมริกานำมาใช้กันอย่างแพร่หลายคือการแปรรูปกิจการของรัฐเป็นกิจการของเอกชน (Privatization)

ตอนที่ 2 แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิรูประบบราชการ

คส. 1900 แห่งยุคโลกาภิวัตน์ ที่ประชาชนเรียกร้องให้มีการปฏิรูประบบราชการแผ่ขยายไปทั่วโลก ประกอบกับความสำเร็จของประเทศต่างๆ ในการนำแนวความคิดการปฏิรูประบบราชการไปใช้ ทำให้กระแสดังกล่าวกลับมาได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายจนกระทั่งในปัจจุบัน ซึ่งแนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิรูประบบราชการ (อุษณี มงคลพิทักษ์สุข, 2546)³ ประกอบด้วย

แนวความคิดเกี่ยวกับการรื้อปรับระบบ

แนวคิดนี้เกิดขึ้นจากโครงการวิจัยเรื่องการจัดการ ในทศวรรษ 90 ที่พัฒนามาจากพื้นฐานการแก้ปัญหาความไร้ประสิทธิภาพของภาครัฐกิจ ที่มีรากเหง้ามาจากความบกพร่องของคุณภาพของสินค้าบริการและการจัดระบบการทำงาน โดยมีหลักการที่จะปรับรื้อระบบเดิมทั้งหมดอย่างถอนรากถอนโคน เพื่อสร้างระบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งใช้มาตรการวัดผลการปฏิบัติงานที่สำคัญในยุคปัจจุบัน คือ ต้นทุน คุณภาพ การให้บริการ และความรวดเร็ว การปรับรื้อระบบจึงมีความหมายเกี่ยวกับการปรับแนวคิดใหม่ ระบบการทำงานใหม่ โดยนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ความสำเร็จอย่างสูงของแนวความคิดนี้เกิด เมื่อ Hammer และ Champy พิมพ์หนังสือชื่อ Reengineering the Corporation: A manifesto for Business Revolution โดยเสนอกรอบแนวคิดในการปรับรื้อระบบขององค์กร ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงต้องเริ่มจากผู้บริหารระดับสูงขององค์กร สามารถคิดสิ่งใหม่ๆ ที่ลึกลงไปถึงหลักการพื้นฐานและแตกต่างจากภูมิปัญญาเดิมโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ ผู้บริหารระดับสูงจะต้องทำทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นมาใหม่ เพื่อสร้างกฎเกณฑ์ใหม่ในการทำธุรกิจ
2. การรื้อปรับระบบจะต้องกระทำทั้งระบบอย่างถอนรากถอนโคน เพื่อให้ทุกส่วนขององค์กรมีความเข้มแข็ง โดยการออกแบบกระบวนการใหม่ ฉะนั้นการให้ความสำคัญแก่กระบวนการทางธุรกิจ (Business Process) จึงเป็นเรื่องที่พึงกระทำมากกว่าการแบ่งโครงสร้างตามภาระหน้าที่ เพื่อให้การทำงานสนองตอบความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็ว

³เรื่องเดียวกัน, หน้า42.

3. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เหมาะสมกับขีดความสามารถขององค์กร อันเป็นผลให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) แก่องค์กรที่มากขึ้นด้วย

4. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การปรับรื้อระบบจึงให้ความสำคัญกับการใช้ทีมงาน (Team work) และมอบอำนาจ (Empowerment) การตัดสินใจแก่พนักงานระดับปฏิบัติการ ให้ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานและส่งเสริมความรวดเร็วในการให้บริการ

5. เนื่องจากการปรับรื้อระบบ คาดหวังผลการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ (Dramatic) ซึ่งแตกต่างจากการรื้อปรับกระบวนการทางธุรกิจ (Business Process Reengineering หรือ BPR) ดังนั้นการปรับรื้อระบบจึงหมายถึงการรื้อปรับระบบเก่า แล้วนำระบบนั้นมาบูรณาการใหม่ ที่รวมถึงการใช้ความรู้เกี่ยวกับการบริการจัดการใหม่ ๆ เพื่อให้องค์กรมีความคล่องตัว มีความสามารถแข่งขัน ขณะเดียวกันก็ผ่านเกณฑ์หรือมาตรฐานผลการปฏิบัติงาน ทั้งด้านต้นทุน คุณภาพ ความรวดเร็ว และความพึงพอใจของลูกค้า ในกรณีนี้หากองค์กรใดตั้งเป้าหมายไว้ไม่สูง หรือต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ก็ไม่สมควรทำการปรับรื้อระบบ

แนวความคิดเกี่ยวกับการลดกำลังคน (Down-sizing)

แนวความคิดนี้เป็นแนวคิดที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการปฏิรูประบบราชการ เพราะในอดีต ระบบราชการขยายตัวจนใหญ่โตเกินความจำเป็น ส่งผลให้ต้องใช้ต้นทุนมาก แต่ประสิทธิภาพการให้บริการต่ำ ดังนั้นจึงก่อให้เกิดความคิดว่า สิ่งแรกที่ควรกระทำในการปฏิรูประบบราชการ คือ การลดขนาดกำลังคนในภาครัฐลง เพื่อให้รัฐบาลกลายเป็น “รัฐบาลขนาดเล็ก” Dessler (1998) กล่าวว่า การลดขนาดกำลัง จะส่งผลดีหลายประการ (อุยฉนิ มงคลพิทักษ์สุข, 2546) คือ

1. ทำให้องค์กรมีโครงสร้างในลักษณะแบนราบ (Flat Organization) เพื่อลดสายบังคับบัญชาให้สั้นลง อันเป็นกลยุทธ์ที่ใช้กันมากในการเปลี่ยนแปลงการจัดการ

2. การจัดหน่วยงานที่มีขนาดเล็กลง ทำให้ปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสารระหว่างพนักงานมีมากขึ้น การประสานการทำงานก็ย่อมดีขึ้นด้วย

3. การแต่งตั้งผู้ร่วมงานไปทำงานยังส่วนต่างๆ ขององค์กร ถือเป็นกลวิธีการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้แก่หน่วยงาน มีความเป็นอิสระและความคล่องตัวยิ่งขึ้น

4. การกระจายอำนาจโดยมอบอำนาจแก่ผู้รับผิดชอบแต่ละระดับ อย่างทั่วถึง จะทำให้หัวหน้างานแต่ละระดับต้องรับผิดชอบต่อตนเองโดยตรง และผลึกภาระความรับผิดชอบต่อผู้อื่นไม่ได้ ซึ่งจะทำให้การวัดหรือการประเมินผลการปฏิบัติงานมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

แนวความคิดเกี่ยวกับการสร้างระบบใหม่ (Reinventing Government)

สำหรับแนวคิดการสร้างรัฐบาลใหม่ Reinventing Government ของ Osborne และ Gaebler ได้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการแก้ปัญหาของระบบราชการกระแสหนึ่ง ที่นำแนวความคิดและวิธีการปฏิบัติงานของธุรกิจภาคเอกชนมาปรับใช้กับการบริหารภาครัฐ สิ่งที่เกิดขึ้นพบว่า ความสำเร็จในการบริหารงานของระบบราชการส่วนกลางและส่วนมลรัฐของสหรัฐอเมริกา ช่วงทศวรรษ 80 และ 90 สามารถลดกฎระเบียบ ลดขั้นตอน ลดความอู้้อาย มีความคล่องตัว สามารถปรับตัวได้ง่ายขึ้น ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการให้บริการของรัฐ ก็บังเกิดในที่สุด Osborne และ Gaebler เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า เป็นเปเรสทรอยก้า (Perestroika) ของอเมริกัน อันเป็นทางเลือกที่ 3 ที่ไม่ใช่การขึ้นภาษีหรือลดค่าใช้จ่ายในการบริการสาธารณะ แต่ให้รัฐบาล “สวมวิญญาณธุรกิจ” หรือเป็นรัฐบาลเชิงประกอบการ (Entrepreneurial) มุ่งฉวยประโยชน์จากโอกาสเชิงนวัตกรรม (Innovative Opportunity) พยายามแสวงหาวิธีการ (Means) ในการบรรลุเป้าหมาย (Ends) (อุษณี มงคลพิทักษ์สุข, 2546)

หลักการของแนวคิดการสร้างรัฐบาลใหม่

1. เป็นรัฐบาลที่จุดประกายโดยทำหน้าที่กำกับดูแลมากกว่าเป็นผู้ปฏิบัติ (Catalytic Government : Steering rather than Rowing)
2. เป็นรัฐบาลที่มอบอำนาจให้ชุมชนดูแลตนเอง (Community-Owend Government : Empowering rather than serving)
3. เป็นรัฐบาลเชิงแข่งขัน (Competitive Government : Injecting competitive into service delivery)
4. เป็นรัฐบาลที่ขับเคลื่อนด้วยพันธกิจ (Mission-driven Government : Transforming rule driven organization)
5. เป็นรัฐบาลที่มุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายหรือผลสัมฤทธิ์ (Result-oriented Government : Funding outcomes, not input)
6. เป็นรัฐบาลที่มุ่งตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก ไม่ใช่ตอบสนองความต้องการของระบบราชการเอง (Customer-driven Government : Meeting the needs of the customer, not the bureaucracy)
7. เป็นรัฐบาลเชิงประกอบการ ที่พยายามแสวงหารายได้มากกว่าการใช้งบประมาณ (Enterprising Government : Earning rather than spending)
8. เป็นรัฐบาลที่มุ่งคาดการณ์ล่วงหน้าและเน้นการป้องกันปัญหามากกว่าการแก้ปัญหา (Anticipatory Government : Prevention rather than cure)

9. เป็นรัฐบาลที่มีการกระจายอำนาจจากสายการบังคับบัญชาไปสู่การมีส่วนร่วมและทีมงาน (Decentralized Government : From hierarchy to participation and team work)
10. เป็นรัฐบาลที่เน้นกลไกตลาดและใช้กลไกนั้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Market-oriented Government : Leveraging change through the market)

แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างธรรมรัฐ (Good Governance)

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 นั้น ได้ให้นิยาม “ธรรมาภิบาล” ไว้ดังนี้ ธรรมาภิบาล คือ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)⁴

แนวความคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลหรือธรรมรัฐตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เป็นหลัก ซึ่งได้กล่าวถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีว่าประกอบด้วยแนวทางสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักคุณธรรม (Integrity) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (People Participation) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) และหลักความคุ้มค่า (Value for Money)

หลักนิติธรรม (Rule of Law) เป็นการตรากฎหมาย และกฏข้อบังคับ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมอันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย และกฏข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำนาจอธิปไตยหรืออำนาจของตัวบุคคล กฎหมายและกฏเกณฑ์ต่างๆ นั้นต้องมีความเป็นธรรม สามารถปกป้องคนดีและลงโทษคนไม่ดี รวมถึงมีความยุติธรรมและบังคับใช้กับคนกลุ่มต่างๆ อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีการปฏิรูป

⁴สำนักนายกรัฐมนตรี, แนวความคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลหรือธรรมรัฐ (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2542), หน้า124.

กฎหมายอย่างสม่ำเสมอให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว โปร่งใสและตรวจสอบได้ และได้รับการยอมรับจากประชาชน

หลักคุณธรรม (Integrity) คือการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ ทำให้การร้องเรียนหรือร้องทุกข์ในการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ทั้งในและนอกองค์กรลดลงจากเดิม และทำให้คุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้น มีการบริการจัดการและใช้ทรัพยากรในชาติอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด สร้างสังคมที่มีเสถียรภาพ สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

หลักความโปร่งใส (Transparency) นั้น เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความชัดเจน โดยที่ข้อมูลต่าง ๆ นั้นต้องตรงกับข้อเท็จจริงของการดำเนินการและความสามารถตรวจสอบได้ มีการดำเนินการที่เปิดเผยชัดเจนและเป็นไปตามที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ความโปร่งใสยังขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการของรัฐและเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ โดยดูจากจำนวนเรื่องกล่าวหา ร้องเรียน หรือสอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐ เกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจของส่วนราชการ ต้องมีความชัดเจนเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทั้งนี้ส่วนราชการต้องมีการสร้างตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

หลักความรับผิดชอบ (Accountability) เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน สร้างความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงาน โดยมีตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินความสำเร็จของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ ต้องทำให้เกิดการยอมรับและความพึงพอใจจากผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งที่เป็นคุณภาพของงาน ด้านปริมาณ ความถูกต้อง ครบถ้วน รวมทั้งลดจำนวนความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และจำนวนการร้องเรียนหรือการกล่าวหาที่ได้รับ

หลักการมีส่วนร่วม (People Participation) เป็นการสนับสนุน และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกฝ่ายในสังคมซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานในองค์กรที่เป็นทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ในสังคมนั้นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้เกิดสำนึกร่วมกันว่าตนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรนั้น ๆ และเพื่อให้องค์กรรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่แท้จริง ทั้งนี้เพื่อให้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นพลังตรวจสอบที่สำคัญของสังคมต่อไป

หลักความคุ้มค่า (Value for Money) เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ เสริมสร้างความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

นอกจากแนวความคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลหรือธรรมรัฐตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ แล้ว ยังมีแนวคิดของนักวิชาการไทยจำนวนหนึ่งที่กล่าวเกี่ยวกับธรรมาภิบาล หรือธรรมรัฐ เช่น ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ ที่เสนอว่า ธรรมรัฐ หมายถึง การบริหารกิจการของบ้านเมืองด้วยความเป็นธรรม เคารพสิทธิของผู้นคนพลเมืองอย่างเสมอภาค มีระบบตัวแทนประชาชนที่สะท้อนความคิดของผู้คนได้อย่างเที่ยงตรง มีรัฐบาลที่ไม่ถืออำนาจเป็นธรรม แต่ใช้อำนาจอย่างที่ประชาชนจะตรวจสอบได้ ตัวรัฐบาลเองก็มีความเอื้ออาทรต่อผู้คนที่สามัญเป็นอาภรณ์ระดับตน ไม่ดูถูกประชาชนด้วยการเอาความเท็จมาให้ และมีอารยะพอที่จะแสดงความรับผิดชอบหากบริหารงานผิดพลาดหรือไร้ประสิทธิภาพ ด้าน ประเวศ วะสี อธิบายธรรมรัฐว่า ประกอบด้วยภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคสังคมที่มีความถูกต้อง เป็นธรรม โดยรัฐและธุรกิจต้องมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบที่ถูกต้องตรวจสอบได้ และภาคสังคมเข้มแข็ง ธรรมรัฐแห่งชาติ หมายถึงการที่ประเทศมีพลังขับเคลื่อนที่ถูกต้องเป็นธรรมโดยยึดทอทางสังคมเพื่อสร้างพลังงานทางสังคม (Social Energy) เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประเทศชาติ ก่อให้เกิดธรรมรัฐแห่งชาติขึ้น ส่วนในทัศนะของธีรยุทธ บุญมี ธรรมรัฐ คือกระบวนการความสัมพันธ์ (interactive relation) ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ในการที่จะทำให้การบริหารราชการ และประชาชนโดยทั่วไป ในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้ การบริหารประเทศที่ดีควรเป็นความร่วมมือแบบสื่อสาร 2 ทาง ระหว่างรัฐบาล ประชาชนปี่โดยและฝ่ายสังคม เอกชน องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานรัฐ (NGO) โดยเน้นการมีส่วนร่วม (participation) ความโปร่งใส และตรวจสอบได้ การร่วมกันกำหนดนโยบาย (shared policy)

making) และการจัดการตนเอง (self-management) ของภาคสังคมเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นธรรมมากขึ้น (นฤมล ทับจุมพล, 2541)⁵

อานันท์ ปันยารชุน (2541)⁶ เสนอว่า ธรรมรัฐ คือ ผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรม ซึ่งบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้ กระทำลงในหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้ โดยสาระ ธรรมรัฐ หรือ Good Governance คือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่านโยบายที่กำหนดไว้จะได้ผล หมายถึงการมีบรรทัดฐานเพื่อให้มีความแน่ใจว่ารัฐบาลจะสามารถสร้างผลงานตามที่สัญญาไว้กับประชาชน (ปาฐกถา “ธรรมรัฐกับอนาคตประเทศไทย”, 25 มีนาคม 2541)

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2541)⁷ เน้นว่าธรรมาภิบาล คือ การจัดการบริหารประเทศที่ดีในทุกๆด้านและทุกระดับ ทั้งในระบบขององค์กรและกลไกของภาครัฐที่สำคัญที่สุด คือ คณะรัฐมนตรี ลงมาถึงส่วนราชการต่าง ๆ ของรัฐ รวมถึงองค์กรที่ไม่ใช่ส่วนราชการ (Private Sector Organizations) องค์กรภาคเอกชนที่เป็นองค์กรที่แสวงหากำไร และไม่แสวงหากำไร รวมถึงสมาคมต่างๆ และภาคประชาสังคม (Civil Society)

จตุมงคล โสณกุล (2541)⁸ อ่างแนวคิดของกล้าณรงค์ จันทิก เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กล่าวว่า ธรรมรัฐ คือ การทำให้ระบบการบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและเอกชน และต้องเกิดจากสำนึกความรู้สึกร่วมกันของภาคนี้ ๆ เพื่อประโยชน์ของการอยู่ร่วมกัน โดยไม่ใช่อำนาจรัฐไปทำให้เกิดขึ้น การสร้างธรรมรัฐจึงขึ้นอยู่กับข้าราชการและนักการเมืองทั้ง 2 ฝ่ายต้องเป็นคนดีมีความโปร่งใส โดยเฉพาะนักการเมืองต้องโปร่งใส ในด้านการแก้ปัญหาคอร์ปชั่นประชาชนต้องร่วมมือกันต่อสู้กับความไม่เป็นธรรม หากเกิดการเรียกรับเงินหรือทุจริตของวงราชการให้ร้องเรียนไปที่ ป.ป.ป. (จตุมงคล โสณกุล. “ธรรมรัฐภาคราชการ.” วัฏจักร (6 พฤษภาคม 2541)

⁵นฤมล ทับจุมพล, แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วยธรรมรัฐแห่งชาติ (เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เนื่องในวาระครบรอบ 50 ปี คณะรัฐศาสตร์, 2541), หน้า12.

⁶อานันท์ ปันยารชุน, ปาฐกถา ธรรมรัฐกับอนาคตประเทศไทย (25 มีนาคม 2541), หน้า13.

⁷สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (เอกสารการสัมมนาวิชาการประจำปี 2541 เรื่อง "จากวิกฤติสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน" วันที่ 11-13 ธันวาคม 2541 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ซิตี้ ชลบุรี (กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2541), หน้า52.

⁸จตุมงคล โสณกุล, “ธรรมรัฐภาคราชการ” วัฏจักร (6 พฤษภาคม 2541), หน้า29.

วรภัทร โทษณะเกษม (2542)⁹ อธิบายว่า Good Governance หมายถึง “การกำกับดูแลที่ดี” หรือหมายถึง การใช้สิทธิของความเป็นเจ้าของที่ปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง โดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร” โดยหัวใจสำคัญของ Good Governance คือ ความโปร่งใส (Transparency) ความยุติธรรม (Fairness) และความรับผิดชอบในผลของการตัดสินใจ (Accountability)

จิตยา สุวรรณะชญ (2544)¹⁰ ได้อ้างถึง R.A.W. Rhodes โดยชี้ว่า Rhodes ให้ความหมายของ “Governance” หรือธรรมรัฐว่ามีความหมายหลายอย่าง ใช้ในเรื่องต่างๆ ตามหน่วยที่ศึกษา (unit of analysis) ดังนี้

1. ธรรมรัฐในฐานะของอำนาจรัฐในการตัดสินใจดำเนินการบริหารที่ลดน้อยลง และประชาชนจะเป็นผู้เรียกร้องตรวจสอบการปฏิบัติงานของรัฐ (Minimal State)

2. บรรษัทที่บริหารอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม (Corporate Governance) ซึ่งหมายถึงการดำเนินธุรกิจที่มีทิศทางและควบคุมตรวจสอบการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบชัดเจนทั้งงานของบริษัทพร้อมกับต้องรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมอีกด้วย การบริหารบรรษัทนี้จะถือว่าผู้บริหารและผู้ถือหุ้นไม่ใช่บุคคลคนเดียวกัน ต้องเป็นผู้บริหารอาชีพ จะต้องมีการตรวจสอบจากองค์กรตรวจสอบภายนอก ทั้งนี้มีไว้แต่เพื่อผลกำไรอย่างเดียวแต่จะต้องเปิดเผยโปร่งใส และสามารถกำหนดตัวผู้รับผิดชอบที่แท้จริง

3. การบริหารจัดการสาธารณะที่รัฐบาลจะต้องมีความสามารถในการริเริ่มเพื่อแข่งขันตอบสนอง ประชาชนเสมือนเป็นลูกค้ามากกว่าเป็นผู้ถูกปกครอง ผู้บริหารงานของรัฐมีบทบาทเช่นเดียวกับผู้ประกอบการผลักดันการทำงานจากระบบราชการไปสู่ชุมชนให้เป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการเอง การวัดความสามารถของข้าราชการของรัฐวัดจากประสิทธิภาพในการทำงาน ข้าราชการของรับจะถือว่าบริการคือพันธกิจของตน นอกจากนั้นจะเป็นตัวเชื่อมประสานทุกส่วนของสังคม กล่าวคือ ส่วนสาธารณะ ส่วนเอกชน และส่วนประชาชน เข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อประชาคม ซึ่งเรียกการบริหารเป็นการบริหารงานสาธารณะแบบใหม่ (New Public Management : NPM)

4. ธรรมรัฐในฐานะที่เป็นการปฏิรูปการปกครอง (Good Governance) ซึ่งเป็นการใช้กันอย่างกว้างขวางสำหรับการพัฒนาประเทศที่กำลังพัฒนา ธรรมรัฐในที่นี้หมายถึงการใช้อำนาจทางการเมืองที่จะบริหารกิจการของชาติ โดยพัฒนาประสิทธิภาพของบริการสาธารณะ ระบบตุลาการ และกฎหมายที่เป็นอิสระ มีความรับผิดชอบอย่างชัดเจนในการจัดการทางการเงิน มีการตรวจสอบ

⁹ วรภัทร โทษณะเกษม, การสร้าง Good Governance ในองค์กรวารสาร กสท (ตุลาคม 2542), หน้า 35.

¹⁰ จิตยา สุวรรณะชญ, ประชาสังคมตำบล (กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์ และสตีวดีโอ, 2544), หน้า 52.

สาธารณชนที่เป็นอิสระ เป็นรัฐที่มีโครงสร้างสถาบันหลากหลาย และต้องยอมรับความเป็นอิสระของสื่อมวลชน ซึ่งทำให้อำนาจรัฐได้รับการยอมรับและมีความชอบธรรมตามระบอบประชาธิปไตย ธรรมเนียมรัฐแบบนี้จะเป็นการผสมผสานระหว่างการบริหารงานสาธารณะกับประชาธิปไตยอย่างกว้างขวาง

5. ธรรมเนียมรัฐในแง่ของระบบสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆของระบบที่หึ่งตอบสนองความต้องการของส่วนย่อย (Socio-cybernetic System) การมีปฏิสัมพันธ์จะเกิดจากการยอมรับในความต่างพียงของทุกหน่วยในระบบ จะไม่มีหน่วยใดหน่วยหนึ่งจะสามารถมีปฏิภริยาหรือแก้ปัญหาอย่างเป็นเอกเทศ เป็นระบบที่พลวัตของระบบทำให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของส่วนต่างๆอย่างยั่งยืน โดยทั้งภครรัฐ ภาคเอกชน จะสามารถสร้างแบบของปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหาของชาติ ดังนั้นระบบนี้จะไม่มิจุดศูนย์กลางของสังคม แต่จะเกิดศูนย์กลางต่างๆในสังคม ภกรกิจของรัฐบาลก็คือ ความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหารวมทั้งเป็นการกระตุ้นการมีส่วนร่วม โดยสรุปก็คือเป็นการบริหารจัดการที่แต่ละหน่วยของภครรัฐและเอกชนร่วมกัน และถือว่าต่างฝ่ายต่างเป็นหุ้นส่วน โดยเน้นการดำเนินการแบบร่วมริเริ่มรับผิชอบ การมีปฏิสัมพันธ์แบบนี้มิใช่จะใช่แต่ในระดับชาติ แต่ยังเป็นธรรมเนียมรัฐในระดับนานาชาติในระดับภูมิภาคและโลก

6. ธรรมเนียมรัฐในแง่การจัดระบบขององค์กรเครือข่ายจากภคสาธารณชน และภาคเอกชน (Self-Organizing Network) ในกรณีนี้เกิดจากความเกี่ยวพันระหว่างองค์กรต่าง ๆที่สามารถรวบรวมทรัพยากรมาเพื่อจะได้บริการต่อสาธารณชน ดังนั้น องค์กรเครือข่ายจะสามารถนำเอาข่าวสาร ข้อมูล และเงิน รวมทั้งเทคโนโลยีมาร่วมกันในการทำงาน ซึ่งอาจจะเห็นได้เช่นในโครงการร่วมระหว่างองค์กรที่สำคัญก็คือเมื่อไรมีระบบพันธมิตรเกิดขึ้นก็จะมีทรัพยากรมากขึ้นด้วย ยังทำให้มีอิสระและมีอำนาจในการต่อรองเกิดขึ้นอีกด้วย รัฐบาลกลางจะเข้ามาก้าวท่างสังการได้อย่างไม่มีข้อจำกัด

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2542)¹¹ ให้ความเห็นว่โดยทั่วไป ธรรมเนียมรัฐ หมายถึง การบริหารหรือการปกครองที่ดีและมีความเป็นธรรม

แนวความคิดเกี่ยวกับการแปรสภาพกิจกรรมภครรัฐเป็นกิจกรรมเอกชน

อุษณี มงคลพิทักษ์สุข (2546)¹² การแปรสภาพกิจกรรมรัฐเป็นกิจกรรมเอกชน ถือเป็นรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มบทบาทเอกชน ในกิจการที่รัฐดำเนินการอยู่ เพื่อเพิ่ม

¹¹สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, ธรรมภิบาลสำหรับภครรัฐ, (ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์และปีพิมพ์).

¹²อุษณี มงคลพิทักษ์สุข, การแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นของเอกชน (รายงานการศีกษาวิชาประเด็นการศีกษาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ), หน้า48.

ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ และให้ประชาชนได้บริโภคสินค้าบริการที่มีคุณภาพ ราคาเหมาะสม ดังนั้นหากกิจการใดที่พบว่าเอกชนสามารถดำเนินกิจกรรมได้ดีกว่า รัฐก็ควรถอนตัวออกจาก การเป็นผู้ผลิตหรือผู้จัดหา แนวความคิดนี้จึงสอดคล้องกับหลักการยกเลิกการควบคุม หลักการลดขนาด กำลังคนภาครัฐและหลักการตลาด ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเลือกซื้อสินค้าและบริการได้ อย่างเสรี เนื่องจากรัฐเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ผลิตมาเป็นผู้ซื้อ หรือผู้จัดจ้างจากภาคเอกชน กระทำแทน ทำให้มีผู้จัดผลิตและจัดจำหน่ายที่เป็นองค์กรเอกชนในตลาดมากขึ้น แต่รัฐต้อง ระมัดระวังมิให้องค์กรเหล่านี้มีการผูกขาดในการให้บริการมิเช่นนั้นแล้วทั้งราคาและความไว้ ประสิทธิภาพก็จะเลวร้ายลงเรื่อยๆ จนกระทบต่อความเดือดร้อนของประชาชน

แนวความคิดเกี่ยวกับการแปรสภาพฯ เชื่อว่าหน้าที่หลักของรัฐคือ เป็นผู้กำหนดนโยบาย หรือกฎระเบียบ การควบคุมกำกับ ผู้ส่งเสริม และเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ภาคเอกชน ดังที่ Peter Drucker กล่าวไว้ในหนังสือชื่อ The Age of Discontinuity (1968) ว่า “เราไม่ได้เผชิญกับการ ล่มสลายของรัฐ ในทางตรงกันข้ามเราต้องการรัฐบาลที่กระฉับกระเฉง ที่แข็งแกร่ง และ กระตือรือร้น แต่สิ่งที่เราเผชิญคือ การที่จะเลือกระหว่างรัฐบาลที่ใหญ่แต่อ่อนเปลี้ย กับรัฐบาลที่ แข็งแกร่งเพราะเป็นรัฐบาลที่จำกัดภาระหน้าที่ แต่เฉพาะเรื่องในการตัดสินใจและการกำหนด ทิศทาง และปล่อยให้ “การปฏิบัติ” เป็นหน้าที่ของคนอื่น เราต้องการรัฐบาลที่สามารถจะ “ปกครอง” และ “ทำการปกครอง” รัฐบาลเช่นนี้จึงไม่ใช่รัฐบาลที่ “ทำ” ไม่ใช่รัฐบาลที่ “บริหาร” แต่ เป็นรัฐบาลที่ “ปกครอง” (อุษณี มงคลพิทักษ์สุข, 2546)

การแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมเอกชน ปัจจุบันแม้มีมาตรการและแนวคิด ที่ ผู้บริหารจัดการภาครัฐนำไปใช้ปฏิรูประบบราชการเป็นจำนวนมาก อาทิ การปรับรู้อะบบ (Re-engineering) การลดขนาดกำลังคน (Down sizing) การกระจายอำนาจ (Decentralization) การทำ ให้เป็นภาคธุรกิจ (Commercialization) การให้สาธารณชนมีส่วนร่วมในการบริหาร (Participation) การสร้างธรรมรัฐหรือธรรมาภิบาล (Good Governance) รวมถึงการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ (Total Quality Management) แต่ท่ามกลางแนวคิดดังกล่าวกลับพบว่า การแปรสภาพกิจกรรมของ รัฐเป็นกิจกรรมเอกชน (Privatization) กลายเป็นกระแสที่ได้รับความนิยมและมีการยอมรับไปทั่ว โลกอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมที่รัฐบาลประเทศต่างๆ นำไปใช้ และการ แปรสภาพกิจกรรมรัฐเป็นกิจกรรมเอกชนยังมีที่ทางให้ดำเนินการอีกมาก ขณะเดียวกันถือเป็น ปราบกฏการณ์ และเป็นแนวโน้มสำคัญของการปฏิวัติครั้งใหญ่ในพรมแดนบริการรัฐกิจ เนื่องจาก บทบาทหน้าที่ของรัฐเดิมเป็นผู้ผลิต ก็จะเปลี่ยนเป็นการกำกับ ส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคเอกชน กระทำแทน ทำให้รัฐสามารถทุ่มเทกับปฏิบัติการกิจหลัก ที่สอดคล้องกับการบริหารปกครอง ประเทศอย่างแท้จริง (อุษณี มงคลพิทักษ์สุข, 2546)

การแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมของเอกชน จึงก่อกำเนิดมาโดยมีแนวคิดพื้นฐานที่ต้องการบทบาทบทบาทภาครัฐ เนื่องจากกิจกรรมที่รัฐเคยจัดทำให้ประชาชน ไม่อยู่ในฐานะที่จะดำเนินการได้ด้วยวิธีการเดิม การคืนกิจกรรมที่รัฐเป็นเจ้าของกลับคืนสู่ภาคตลาด จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่รัฐทั้งหลายเลือกนำมาใช้ (สหราชอาณาจักรถือเป็นประเทศแม่แบบในการนำการแปรรูปและกลไกตลาดมาใช้ผ่านแนวทาง โอนความเป็นเจ้าของจากภาครัฐ ไปให้ภาคเอกชน) ดังนั้นการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมเอกชน จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เปลี่ยนบทบาทของรัฐจากการควบคุม ดำเนินการเอง มาเป็นการกำกับ ส่งเสริมให้เอกชนเข้าร่วมกิจกรรมของรัฐมากขึ้น 2. เพื่อให้ภาคเอกชนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเข้ามาแข่งขันดำเนินการในระบบเศรษฐกิจ อันจะส่งผลต่อคุณภาพของกิจกรรมหรือบริการมากขึ้น 3. ผลจากประสิทธิภาพการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจ ทำให้ต้นทุนการผลิตและอัตราสินค้าและบริการมีราคาถูกลง อันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค 4. ส่วนรัฐก็จะสามารถลดผลกระทบต่อกระบวนการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการรับผิดชอบทางการเงินการคลังให้น้อยลง และ 5. พร้อมๆ กับลดการขยายตัวของระบบราชการ แล้วหันไปเน้นการพัฒนาประสิทธิภาพในภาครัฐบาลให้มากยิ่งขึ้น (อุษณี มงคลพิทักษ์สุข, 2546) เป็นต้น

ตอนที่ 3 บทบาทของรัฐบาลในอนาคต

มาตรา 87 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2541 กำหนดให้รัฐมีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นผู้กำหนดนโยบาย และกำกับดูแลเท่านั้น แต่จะไม่ใช่ผู้ดำเนินการเอง โดยหลักการแล้ว รัฐควรจะยกเลิกการดำเนินการในกิจการที่ภาคเอกชนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพที่สูงกว่า รัฐจะยังคงการดำเนินการเฉพาะกิจการที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์แห่งชาติ มีข้อผูกพันทางสังคมโดยรวมหรือในกิจการที่ไม่ให้ผลตอบแทนเชิงพาณิชย์แต่มีความจำเป็นต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ตัวอย่างของกิจการดังกล่าวได้แก่ การบริการสาธารณสุข การศึกษา และบริการอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์สาธารณะรัฐอาจจะดำรงสัดส่วนความเป็นเจ้าของในฐานะผู้ถือหุ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25.1 ในรัฐวิสาหกิจบางแห่งเพื่อคงสิทธิออกเสียงยับยั้งในประเด็นสำคัญ เช่น เป้าหมายในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ หรือการให้บริการขั้นพื้นฐานของรัฐวิสาหกิจนั้นๆ (เข้าถึงข้อมูลได้จาก <http://www.mof.go.th/sepc/sepcfnt1.htm>)

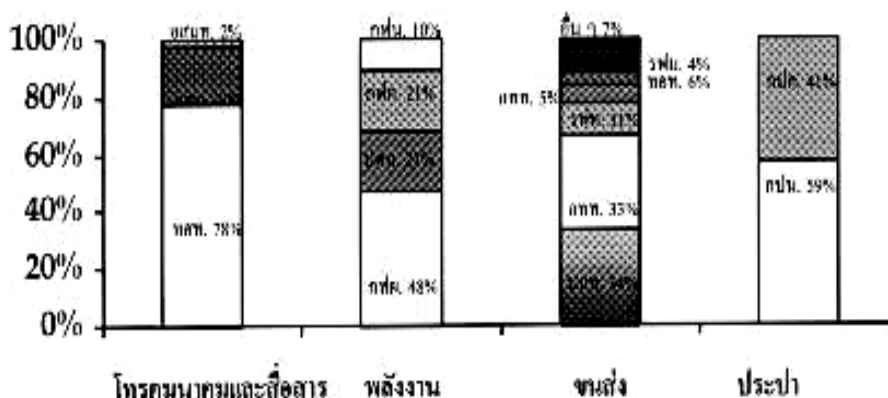
ตอนที่ 4 ภาพรวมของรัฐวิสาหกิจในปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้มีรัฐวิสาหกิจรวม 59 แห่ง ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 5 สาขา ได้แก่ สาขาโทรคมนาคม และสื่อสาร สาขาประปา สาขาพลังงาน สาขานขนส่ง และสาขาอื่น ๆ (ประกอบด้วยอุตสาหกรรม

สังคม เทคโนโลยี พาณิชยกรรม การบริการ การเกษตร และการเงิน) โดยทั่วไปแล้ว รัฐวิสาหกิจที่มีบทบาทสำคัญในการให้บริการ 4 สาขาหลักที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานจะเป็นรัฐวิสาหกิจที่มีการจ้างงานและมีผลกำไรในระดับสูง นอกจากนี้รัฐวิสาหกิจในสาขาเหล่านี้จะมีผลการดำเนินงานที่ดี อยู่ในระดับเดียวกันกับรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้

อย่างไรก็ตาม รัฐวิสาหกิจหลายแห่งยังอยู่ในระบบผูกขาดหรือกึ่งผูกขาด และต้องการเงินลงทุนหรือเงินสนับสนุนจำนวนมากจากรัฐบาลในการดำเนินงาน ซึ่งไม่ก่อให้เกิดการแข่งขันเสรี แผนภาพ 1 ข้างล่างนี้ แสดงให้เห็นถึงราคาตามบัญชีของทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจซึ่งดำเนินการสาธารณูปโภคที่สำคัญ ส่วนแผนภาพ 2 แสดงถึง การจ้างงานของรัฐวิสาหกิจ 10 อันดับแรก แผนภาพ 1 สินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจหลักในหมวดสาธารณูปโภคหลัก (เข้าถึงข้อมูลได้จาก <http://www.mof.go.th/sepc/sepcfnt1.htm>)

แผนภาพ 1 สินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจหลักในหมวดสาธารณูปโภคหลัก

ภาพที่ 2.1 สินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจในหมวดสาธารณูปโภคหลัก

ตารางที่ 2.1 การจ้างงานของรัฐวิสาหกิจ 10 อันดับแรก

รัฐวิสาหกิจ	จำนวนพนักงาน *	ร้อยละของการจ้างงานต่อการจ้างงานทั้งหมดในประเทศ
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	32,459	0.11
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	30,619	0.10
องค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทย	26,383	0.09
การสื่อสารแห่งประเทศไทย	26,346	0.09
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	24,070	0.08
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	22,753	0.07
การรถไฟแห่งประเทศไทย	21,160	0.07
ธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน)	16,252	0.05
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	13,299	0.04
การไฟฟ้านครหลวง	12,813	0.04
รัฐวิสาหกิจ	จำนวนพนักงาน *	ร้อยละของการจ้างงานต่อการจ้างงานทั้งหมดในประเทศ
จำนวนพนักงานทั้งหมดใน 10 รัฐวิสาหกิจ	226,154	0.73
จำนวนพนักงานรัฐวิสาหกิจทั้งหมด	319,731	1.04
ปริมาณการจ้างงานทั่วประเทศ	30,820,000	100
หมายเหตุ: (*) รวมจำนวนพนักงานชั่วคราว		
ที่มา: กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง		

ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ

รัฐวิสาหกิจ คือ บริษัทที่ดำเนินธุรกิจด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และพาณิชย์ โดยมีรัฐบาลกลาง (หรือ รัฐต่าง ๆ ในประเทศร่วมกันเป็นเจ้าของร่วมกับรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลท้องถิ่น) (A.H. Hanson, 1968 อ้างในพิพัฒน์ ไทอารี , 2540 หน้า 1)

รัฐวิสาหกิจ ในที่นี้หมายถึง กิจกรรมทางภาครัฐที่ดำเนินการเป็นพิเศษหรือมีพื้นฐานบนแบบจำลองทางเศรษฐกิจ (Musolf, 1968 อ้างในพิพัฒน์ ไทอารี , 2540 หน้า 1)

รัฐวิสาหกิจ หมายถึง ทุกบริษัท ทุกเหมืองแร่ การดำเนินการทุกอย่าง และบริษัทขนส่งทุกบริษัท รวมถึงบริษัทคนกลางด้านการเงินที่มีรัฐเป็นเจ้าของกิจการ SOE หรือ State Owned Enterprise แตกต่างจากหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐบาลตรงที่ รายได้ของรัฐวิสาหกิจ มาจากการขายสินค้าและบริการ และรัฐวิสาหกิจมีกิจการของตนตลอดจนมีทรัพย์สินทางกฎหมายที่แยกได้ (World Bank, 1983 อ้างในพิพัฒน์ ไทอารี , 2540 หน้า 1)

รัฐวิสาหกิจ หมายถึง หน่วยใด ๆ ที่ทำหน้าที่ผลิตและขายสินค้าด้านการเงิน การพาณิชย์ การอุตสาหกรรม หรือบริการให้แก่สาธารณะ โดยมีรัฐเข้าไปครอบครองเป็นเจ้าของหรือควบคุม แม้ว่านิยามความหมายของรัฐวิสาหกิจในทางเศรษฐศาสตร์เหมือนจะยากแก่การอธิบายหรือจําการเผชิญหน้าในด้านการดำเนินงานและด้านกฎหมายที่ประสพกันในหลาย ๆ ประเทศ แต่คํานิยามความหมายของรัฐวิสาหกิจก็อาจมีประโยชน์ ซึ่งจําเป็นต้องกำหนดว่ารายได้ของรัฐวิสาหกิจควรมีความสัมพันธ์ไม่มากก็น้อยกับผลลัพธ์ หรือ output จากการดำเนินงาน และการดำเนินงานควรทำได้ อย่างอิสระ อำนาจของการดำเนินงานควรอยู่ในมือหรือในความควบคุมของผู้จัดการของกิจการมากกว่าจะอยู่ในอำนาจของรัฐ (Robert H. Floyd, 1983 อ้างในพิพัฒน์ ไทอารี , 2540 หน้า 1)

ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ในระบบเศรษฐกิจปัจจุบันที่เป็นระบบการค้าเสรี ซึ่งเน้นบทบาทของภาคเอกชนการเน้นบทบาทของภาคเอกชนนี้แตกต่างจากแนวคิดเดิมที่ว่า ถ้าหากต้องการให้ระบบเศรษฐกิจมีความเติบโต รัฐบาลควรที่จะแสดงบทบาทเข้าควบคุมและดำเนินกิจการทางเศรษฐกิจ รัฐวิสาหกิจจึงขยายตัวและถูกกำหนดให้มีบทบาทเป็นเครื่องมือของรัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และหารายได้ให้รัฐ (พิพัฒน์ ไทอารี , 2531 หน้า 4)¹³ ความคิดดังกล่าวได้เปลี่ยนไปในปัจจุบัน เนื่องจากผู้ประกอบการภาคเอกชนมีความสามารถในการบริการที่มีประสิทธิภาพมากกว่ารัฐ จึงทำให้หลายประเทศเริ่มเปลี่ยนสภาพจากความเป็นเจ้าของหรือการบริหารงานจากภาครัฐบาลมาสู่ภาคเอกชน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิด “ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ” หรือ “ Privatization ”

¹³พิพัฒน์ ไทอารี, หลักการแปรรูปรัฐวิสาหกิจกับรัฐวิสาหกิจไทย (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า32.

ความหมายของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ความหมายของคำว่า การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (Privatization) นั้นได้มีนักวิชาการต่างๆ ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ (พิพัฒน์ ไทยอารี, 2531 หน้า 71-73)¹⁴

D.R. Pense ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง กระบวนการใด ๆ ที่ลดบทบาทของรัฐหรือกิจการภาครัฐที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และบางครั้งอาจจะรวมถึงคำว่า “Divestiture” ซึ่งหมายถึงการปลดเปลื้องภาระโดยการขายทรัพย์สินหรือหุ้นของกิจการ ซึ่งรัฐบาลเป็นเจ้าของหรือดำเนินการอยู่

Mary M. Shirley ให้คำนิยามของคำว่า “การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ” หมายถึงการแปรรูปทางการบริหารของกิจการภาครัฐบาล โดยการให้สัมปทานหรือทำสัญญาจ้าง หรือ การว่าจ้างให้ภาคเอกชนบริหารบางอย่างโดยมีสัญญาจ้าง

Seijaburo Sato เสนอว่า “การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ” คือ การกำหนดเงื่อนไขในการแปรเปลี่ยนองค์การของภาครัฐบาล หรือกิจการรัฐวิสาหกิจด้วยวิธีการแปรสภาพเป็นเจ้าของ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงแหล่งที่มาของเงินทุนในการดำเนินการเป็นเกณฑ์ ประกอบกับการควบคุมจากรัฐบาล

David Heald แสดงความคิดเห็นว่า “การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ” เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงด้านความคิดและสภาวะทางการเมือง โดยมุ่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับการตลาดมากขึ้น จึงมีผลให้บทบาทของรัฐต่อสภาวะเศรษฐกิจและสังคมต้องเปลี่ยนแปลงไป

ส่วนธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและวิวัฒนาการ (ธนาคารโลก) สร้างกรอบความคิดเรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไว้ว่า เป็นการปลดเปลื้องหรือโอนความรับผิดชอบของรัฐบาลหรือหน่วยงานของภาครัฐบาลไปให้องค์การที่มีลักษณะเป็นเอกชนดำเนินการ การปลดเปลื้องหรือโอนความรับผิดชอบนี้ มีขอบเขตไปถึงอนุญาตให้องค์การที่รับมอบอำนาจเหล่านี้สามารถออกไปอนุญาต กำหนดหลักเกณฑ์หรือให้คำแนะนำแก่สมาชิกของหน่วยงานนั้น ๆ ด้วย

สรุปการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (Privatization) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาทางความคิดและบทบาทของภาครัฐในการดำเนินการทางเศรษฐกิจ มาเป็นโอกาสให้มีการประกอบการโดยเสรี (Liberalization) และผ่อนคลายการควบคุม หรือลดกฎเกณฑ์ (Deregulation) ตลอดจนมี

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 32.

การนำระบบการตลาดเข้ามาใช้ในการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นการเน้นบทบาทของภาคเอกชนให้เข้ามา มีส่วนในการดำเนินกิจการเหล่านั้นให้มากขึ้น โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การขายทรัพย์สิน การขายหุ้น ให้กับเอกชน และการทำสัญญาว่าจ้าง (Contracting Out) เป็นต้น

เหตุผลในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ปัญหาต่างๆ ที่เป็นสาเหตุนำไปสู่การคิดแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปสู่ภาคเอกชน มีเหตุผลทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคม ที่ได้นำเสนอต่อที่ประชุมเรื่องปัญหาการรัฐวิสาหกิจของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) ซึ่งสรุปได้ดังนี้ (พิสิฐ ภัคเกษม, 2543 หน้า 24-25 อ้างในอุษณี มงคลพิทักษ์สุข, 2546)

1. ผลทางเศรษฐกิจ ความล้มเหลวของรัฐวิสาหกิจที่ผ่านมา แม้ว่ารัฐบาลของประเทศต่างๆ จะพยายามแก้ไขปัญหา แต่สภาพการดำเนินงานและเงื่อนไขบางประการไม่เอื้ออำนวยให้รัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ประเทศต่างๆ เริ่มสงสัยและมาท้าทายหรือถามถึงบทบาทของรัฐบาลว่า ควรจะมีขอบเขตเพียงใดในการงานเศรษฐกิจของชาติ (Role of Government) โดยเฉพาะบทบาทของรัฐที่เข้ามาควบคุมกิจการในหลายรูปแบบ (Control) โดยเฉพาะควบคุมทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้ขาดความยืดหยุ่น พิจารณาจากขอบเขตของงบประมาณแผ่นดินไทย กรอบของภาษี โดยภาษีของไทยเก็บได้ต่ำสุด ประมาณร้อยละ 13-14 ของ GDP ขณะที่อาเซียนร้อยละ 18 เอเชียร้อยละ 23 ดังนั้น เงินทุนของรัฐวิสาหกิจซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของแผนงานทางเศรษฐกิจระดับมหภาคขอบเขตจำกัดในแง่ของการประกอบการเป็นผลเสียต่อรัฐวิสาหกิจที่ไม่สามารถตอบสนองต่อตลาดได้

2. เหตุผลทางการเมือง รัฐวิสาหกิจจำนวนมากถูกแทรกแซงทางการเมือง และตกอยู่ในกรอบของระบบราชการ อันมีสาเหตุหลักจากการกำหนดถือครองทรัพย์สิน (Ownership Pattern) เพราะการกระจายการถือครองทรัพย์สิน เน้นตัวกำหนดความเป็นธรรมหรือไม่เป็นธรรมในสังคม หากรัฐบาลเป็นเจ้าของทรัพย์สินก็ขาดประสิทธิภาพ บางประเทศเอกชนเป็นเจ้าของหมดก็ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม เพราะฉะนั้นลักษณะเศรษฐกิจแบบผสมอาจจะดีและเหมาะสมกว่าดังนั้นประเด็นการกระจายการถือครองทรัพย์สินจึงจัดว่าเป็นสาเหตุที่สำคัญอันเป็นเหตุผลทางการเมืองของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

3. การบริหารงานให้เกิดการแข่งขัน เพราะการแข่งขันโดยอาศัยกลไกของตลาดจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ (Efficiency) การแปรรูปรัฐวิสาหกิจจะก่อให้เกิดการปรับปรุงสินค้าและบริการ ไม่ให้ตกเป็นภาระแก่เศรษฐกิจทั่วไป ยกฐานะการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น เพราะค่าโทรศัพท์ค่าไฟฟ้าแพงกว่าประเทศอื่นก็จะไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิต จะไปก่อปัญหาให้กับ Down

Stream Industry ทั้งหลายตลอดจนผู้บริโภค ดังนั้นประเด็นประสิทธิภาพของการบริหารเป็นเรื่องสำคัญและเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

4. เหตุผลทางจริยธรรม ผู้บริหารทางการเมืองหลายคนมักจะหยิบยกว่าบทบาทของรัฐบาลจะต้องเข้าไปบริหารทางเศรษฐกิจเพื่อความเป็นธรรมของสังคม (Equity) รัฐบาลจะต้องดำเนินการโดยเกรงว่าเอกชนหรือบริษัทมหาชนดำเนินการจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อสังคม นักการเมืองหลายประเทศมักจะใช้ข้ออ้างนี้เข้าควบคุมกิจการของประเทศ ลักษณะเช่นเดียวกับเหตุผลที่เกรงว่าจะมีการผูกขาดตัดตอนในกิจการบางประเภท ซึ่งจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อสังคม ดังนั้นรัฐเข้ามาดำเนินการผูกขาดเสียเองดีกว่า เพราะฉะนั้นการผูกขาดจึงเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐจำเป็นต้องเข้าร่วมมาดำเนินการในกิจการหลายประเภท แต่ผลสุดท้ายแล้วรัฐก็เลยกลายเป็นผู้ผูกขาดไปเสียเองในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ อาจจะมีวัตถุประสงค์ที่ต่างกันไปตามแต่ละประเทศที่มีการนำการแปรรูปรัฐวิสาหกิจมาใช้ แต่สามารถสรุปวัตถุประสงค์โดยทั่วไปได้ดังนี้

1. เพื่อให้ภาวะเศรษฐกิจดำเนินไปโดยเสรี
2. เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตในระบบเศรษฐกิจ
3. เพื่อลดภาระหนี้สินของรัฐบาล
4. เพื่อลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล
5. เพื่อปฏิบัติตามข้อกำหนดในการกู้ยืมเงินสถาบันการเงินระหว่างประเทศ

วิธีการพื้นฐานในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (Basic Methods of Privatization)

ธนาคารโลกได้สรุปวิธีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจจากการศึกษาการแปรรูปใน 83 ประเทศทั่วโลก และพบว่าวิธีการพื้นฐานที่ใช้กันมากที่สุดในการแข่งขันแปรรูปรัฐวิสาหกิจมีอยู่ด้วยกัน 7 วิธี ดังนี้ (กัญชวลี งานงศ์วงศ์, 2543 หน้า 19-23 อ้างในอุษณีย์ มงคลพิทักษ์สุข, 2546)

1. การเสนอขายหุ้นให้กับสาธารณชน (Public Offering of Shares)
2. การเสนอขายหุ้นให้กับเอกชน (Private Sale of Shares)
3. การขายทรัพย์สินของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ (Sale of Government of State-owned Enterprises)
4. การจัดองค์การใหม่โดยการแบ่งแยกรัฐวิสาหกิจออกเป็น ส่วน ๆ (Reorganization or Break up into Component Parts)

5. การลงทุนของเอกชนในรัฐวิสาหกิจ (New Private Investment in an State-owned Enterprises)

6. การขายหุ้นให้กับฝ่ายบริหารและพนักงาน (Management/Employee Buy-out)

7. การให้เช่ากิจการและการทำสัญญาให้ออกชน เข้ามาเป็นผู้บริหาร (Lease and Management Contracts)

การที่จะเลือกใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์เฉพาะของรัฐ ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปแล้วรัฐจะเลือกวิธีการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐสูงที่สุดเมื่อเทียบกับวิธีการอื่น

การเป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจ และการให้เช่ายังทำให้เอกชนไม่ต้องการที่จะนำเงินมาลงทุนเพิ่มเพื่อการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจในระยะยาวเพิ่มขึ้นก็ได้ เพราะฉะนั้นการที่จะพิจารณาว่า รูปแบบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจรูปแบบใดจึงจะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับความเข้าใจในปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น รูปแบบการดำเนินการของรัฐวิสาหกิจ ลักษณะของตลาดระยะเวลาในการดำเนินการ สภาพแวดล้อมทางการเมืองและเศรษฐกิจและเงื่อนไขทางกฎหมายของแต่ละประเภทรัฐวิสาหกิจและวัตถุประสงค์ในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ดังนั้น การที่จะกำหนดว่ารูปแบบใดที่จะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่สุดนั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาถึงประเด็นต่าง ๆ ข้างต้นเป็นสำคัญ และประเด็นเหล่านี้ยังเป็นตัวกำหนดถึงความสำเร็จหรือล้มเหลวในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอีกด้วย

ความสำเร็จและล้มเหลวในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

กระบวนการในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจมักจะประสบความสำเร็จในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ประสบความสำเร็จล้มเหลวอยู่บ่อย ๆ ในประเทศที่กำลังพัฒนา เหตุผลและคำอธิบายสำหรับข้อสรุปดังกล่าว คือ (ถาวร เชาวจันทร์, 2540 หน้า 70-71)¹⁵

1. ในประเทศที่พัฒนาแล้ว รัฐบาลได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเอาไว้ชัดเจน ส่วนในประเทศที่กำลังพัฒนานั้นรัฐบาลมักจะขาดแรงสนับสนุนทางการเมืองและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มักจะสับสนหรือขัดแย้งกันเอง การที่จะดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์สำหรับแต่ละรัฐวิสาหกิจที่จะดำเนินการ

¹⁵ถาวร เชาวจันทร์, การแปรรูปรัฐวิสาหกิจกับกิจการสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศไทย (กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2535), หน้า41.

อย่างชัดเจน และหากว่าการแปรรูปนี้เป็นเพียงการเปลี่ยนจากการผูกขาดโดยรัฐบาลไปเป็นการผูกขาดโดยเอกชนและกลายเป็นเครื่องมือของฉันทาคติทางการเมืองด้วยแล้ว ก็ไม่มีทางที่จะบรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้เลย

2. เหตุผลอีกข้อหนึ่งก็คือความขัดแย้งกันในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ กล่าวคือรัฐบาลมักจะต้องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่จะประสบภาวะขาดทุนไปเสีย แต่กิจการเหล่านั้นมักจะหาคนซื้อไม่ได้ ในขณะที่เดียวกันนักลงทุนโดยทั่วไปจะต้องการซื้อกิจการที่มีผลกำไร ซึ่งรัฐบาลก็ไม่เต็มใจจะขาย

3. เหตุผลอีกประการหนึ่ง ได้แก่ปัญหาเรื่องราคาของทรัพย์สิน ซึ่งบางครั้งไม่สอดคล้องกับมูลค่าและศักยภาพในการทำรายได้ โดยที่นักลงทุนนั้นก็คาดหวังทั้งเงินปันผลและกำไรจากมูลค่าหุ้นที่สูงขึ้นจากการลงทุนของตน ความต้องการของนักลงทุนจึงขัดแย้งกับรัฐบาลที่มักจะกำหนดราคาของทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจเอาไว้สูง ทั้งนี้ก็เพื่อหลีกเลี่ยงผลเสียทางการเมือง

4. การบริหารงานก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งด้วย เนื่องจากนักลงทุนมักจะคาดหวังว่า การแปรรูปรัฐวิสาหกิจจะนำมาซึ่งการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีการกำกับควบคุมแบบราชการน้อยลง ดังนั้นหากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจมิได้มีการปรับปรุงการดำเนินงานและการบริหารจัดการไปด้วยแล้วก็ยากที่จะประสบผลสำเร็จได้อาจกล่าวได้ว่าการบริหารจัดการนั้นมีความสำเร็จยิ่งต่อความเจริญก้าวหน้าและความสามารถในการหารายได้ของรัฐวิสาหกิจแปรรูป

5. เหตุผลประการสุดท้ายก็คือ ในประเทศที่กำลังพัฒนานั้น ตลาดหลักทรัพย์ก็ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรจึงจำเป็นข้อจำกัดสำหรับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และบ่อยครั้งเป็นสาเหตุสำคัญของความล้มเหลวเลยทีเดียวนั้น เพราะการจำหน่ายทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจกระทำได้ยาก การแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้นจึงจำเป็นต้องมีตลาดหลักทรัพย์ ที่มีการพัฒนาไปแล้วย่างพอเพียงมาคอยรองรับกระบวนการนี้จึงจะสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

ผลกระทบของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

รัฐบาลตระหนักดีถึงความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่จะเกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ รัฐมีความตั้งใจที่จะลดผลกระทบดังกล่าว โดยให้มีการพิจารณาถึงประเด็นต่างๆ ในแผนแปรรูป (เข้าถึงข้อมูลได้จาก <http://www.mof.go.th/sepc/sepcfnt1.htm>) ดังนี้

แผนแปรรูปรัฐวิสาหกิจ - แผนแปรรูปรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งจะต้องมีการพิจารณาถึงผลกระทบทางสังคมที่จะเกิดขึ้น (เช่น อัตราค่าบริการสาธารณสุขไปโรค) แรงงาน (เช่น การจ้างงาน) และสิ่งแวดล้อม (เช่น มลภาวะ) ซึ่งรัฐจะเลือกปฏิบัติตามแผนที่สามารถ แก้ไขผลกระทบดังกล่าวได้อย่างดีที่สุด

การมีผลบังคับใช้ของมาตรการ - โครงการที่รัฐใช้ในการสร้างความมั่นใจแก่พนักงานใน การ ได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มที่หากมีเหตุให้ออกจากงาน

การใช้มาตรการเพิ่มเติม - จัดตั้งกองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจจากเงิน รายได้ ที่ได้รับจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- กองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจ จะได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความมั่นใจว่าจะมีการจ่ายเงินชดเชยตามกฎหมายให้แก่พนักงานผู้ถูกออกจากงาน

- รัฐวิสาหกิจจะมีความรับผิดชอบเป็นลำดับแรกในการจ่ายเงินชดเชยให้แก่พนักงานผู้ถูกออกจากงาน

- กองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจจะจ่ายเงินชดเชย เมื่อปรากฏว่ารัฐวิสาหกิจไม่สามารถจ่ายเงินชดเชยได้

- คณะกรรมการที่ปรึกษาาร่วมจากภาครัฐ และภาคเอกชนรวมถึงตัวแทนพนักงานจะได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อกำหนดและดูแลการจัดการกองทุน การจ่ายเงิน และการประเมินความจำเป็นและความสามารถในการจ่ายเงินชดเชยของรัฐวิสาหกิจ

การเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชน - รัฐได้ตระหนักถึงความต้องการของพนักงานและสาธารณชน ในการได้รับข้อมูลข่าวสารที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ผลประโยชน์ และระยะเวลาในการแปรรูป ในบทถัดไปจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในเรื่องนี้ต่อไป

ตอนที่ 7 แนวคิดเกี่ยวกับการแปรรูปกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมเอกชน

อูษณี มงคลพิทักษ์สุข (2546) ได้รวบรวมรากฐานภูมิปัญญาที่อยู่เบื้องหลังแนวคิดการปฏิรูประบบราชการ (Privatization) มีอยู่ 3 กระแสหลัก คือ

1. ทฤษฎีทางเลือกสาธารณะ (Public-choice Theory) เป็นทฤษฎีใหม่ที่เกิดขึ้นในช่วงทศวรรษ 1970 โดยโต้แย้งแนวคิดของวิลสันว่าการจัดระบบบริหารแบบการรวมอำนาจตามสายการบังคับบัญชา เป็นวิธีที่ไม่ก่อให้เกิดการบริหารงานแบบประชาธิปไตย และเป็นวิธีที่ไม่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของประชาชน ตลอดจนไม่สอดคล้องกับลักษณะการให้บริการสาธารณะ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าการบริหารงานภาคเอกชนมีประสิทธิภาพมากกว่าภาครัฐ เนื่องจากมีแรงจูงใจในด้านผลกำไร มีลักษณะการทำงานที่เสริมสร้างการแข่งขันการผลิตสินค้าและบริการ มีระบบตรวจสอบและถ่วงดุล การสร้างทางเลือกในการบริการ รวมถึงการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต ฯลฯ ดังนั้นหากยังมีการส่งมอบบริการภาครัฐให้แก่องค์กรภาคเอกชนมากเท่าไร ก็ยังจะทำให้การบริการเหล่านั้นมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้น

2. แนวคิดการสร้างรัฐบาลใหม่ (Reinventing Government) ของ David Osborne และ Ted Gaebler (1992) ซึ่งต่อมา Don Kettl (1993) ใช้ชื่อว่า “The Competition prescription” หรือแนวคิดการกำหนดการแข่งขัน สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดการแข่งขันที่ Don Kettl นำมาปรับใช้ เชื่อว่าปัจจัยสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มิใช่การตัดสินใจว่าจะดำเนินการโดยภาครัฐหรือภาคเอกชน เนื่องจากความไม่มีประสิทธิภาพขององค์กรนั้น อาจเกิดได้ในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน แต่การดำเนินการจะสมบูรณ์ได้ก็เนื่องจากการสร้างส่วนแบ่งทางตลาด การแปรรูปเพียงอย่างเดียวอาจนำไปสู่การผูกขาดการให้บริการสาธารณะได้ ฉะนั้นการสร้างการแข่งขันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน หรือระหว่างหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน ด้วยกันเอง จะกดดันให้การผูกขาดไม่ว่าโดยภาครัฐหรือภาคเอกชน ต้องหันมาให้ความสำคัญต่อการสนองความต้องการของประชาชน

3. แนวคิดความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ (Functional matching) โดย Steven Cohen (2001) แนวคิดนี้พยายามอธิบายว่าหากมีความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่กับองค์กรที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างถูกต้องแล้ว การดำเนินงานย่อมเต็มไปด้วยประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตัวอย่างเช่น หน้าที่ของตำรวจควรให้รัฐบาลเป็นผู้กระทำ เนื่องจากการปฏิบัติงานของตำรวจมีผลต่อชีวิตและเสรีภาพของมนุษย์ ขณะเดียวกัน กิจกรรมของตำรวจมีความเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้นจึงต้องอาศัยความรับผิดชอบในระดับสูง ซึ่งรัฐจำเป็นต้องเป็นผู้ดำเนินการโดยตรง ส่วนหน้าที่ในการรักษาพยาบาล ควรเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีกำไรประกอบด้วยผู้ปฏิบัติงานที่มีจิตใจเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ มากกว่าการคำนึงถึงรายได้หรือผลกำไรในการดำเนินงานขององค์กร ในขณะที่หน้าที่เกี่ยวกับการก่อสร้างสาธารณูปโภคและการสนับสนุนการบริการต่าง ๆ เช่นงานประชาสัมพันธ์ งานอาคารสถานที่ ควรให้องค์กรเอกชนที่แสวงหาผลกำไรจากการดำเนินการเข้ามาทำหน้าที่ดังกล่าว

จากแนวคิดทั้ง 3 กระแสดังกล่าว ให้ความสำคัญกับแนวคิด Functional matching เนื่องจากแต่ละองค์กรต่างก็มีคุณลักษณะหรือมีความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันไป การทำความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของแต่ละองค์กร จะทำให้สามารถพิจารณาได้ว่าเมื่อใดที่จะทำการพัฒนากลยุทธ์เชิงการจัดการ โครงการ รวมทั้งส่งผลให้ผู้กำหนดและการปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะ สามารถพัฒนารอบการตัดสินใจว่าจะทำการแปรสภาพกิจกรรมเมื่อไร ที่ไหน และรัฐควรทำหน้าที่ในการผลิตเองหรือซื้อบริการ (make-or-buy) เป็นต้น

รูปแบบการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมของเอกชน

1. การขายกิจการ (Divestiture)

การขายกิจการ คือ การแปรรูปกิจกรรมของรัฐในรูปแบบการขายกิจการหรือทรัพย์สินของรัฐให้แก่เอกชน จัดเป็นการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่เอกชน โดยปกติแล้วทรัพย์สิน

ของรัฐนี้จะหมายถึง รัฐวิสาหกิจที่มีได้ดำเนินการเพื่อทำให้บริการสาธารณะ แต่สร้างขึ้นเพื่อแสวงหาผลกำไร หรือประสบปัญหาขาดทุนมาตลอดเนื่องจากเอกชนสามารถทำได้ดีกว่า

การขายกิจการนี้สามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การขายกิจการเพียงบางส่วนหรือครอบคลุมทั้งหมดสุดแต่กรณี ในกรณีที่มีการขายกิจการบางส่วน การขายอาจเป็นรูปของการแตกกิจการเป็นกิจการย่อยหลายกิจการ แล้วขายเป็นกิจการย่อยแต่ละส่วนตามที่รัฐเห็นสมควร หรือเป็นกิจการที่มีโอกาสขายได้ง่าย สำหรับการเลิกกิจการด้วยการขายกิจการทั้งหมด จะส่งผลดีต่อรัฐในการปลดเปลื้องภาระที่จะต้องดำเนินการเองโดยสมบูรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นกิจการที่มีฐานะการเงินไม่มั่นคง หรือรัฐไม่มีความเหมาะสมในการประกอบการ

อย่างไรก็ตาม การขายกิจการยังหมายถึงการให้เอกชนเข้ามาถือหุ้นในกิจการของรัฐ โดยการขายหุ้นสามัญ ประเภทผู้ซื้อสามารถออกเสียงบริหารได้ หรือหากรัฐไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงกิจการในแง่ใดแง่หนึ่ง ก็อาจขายหุ้นสามัญที่เอกชนไม่สามารถออกเสียงบริหารได้ ในตลาดหลักทรัพย์ตามสัดส่วนที่วินิจฉัยแล้วว่าเหมาะสมและราคาดึงดูดใจผู้ลงทุน โดยสัดส่วนของหุ้น รูปแบบ และวิธีการจัดการขายหุ้น อาจผสมผสานตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของการขายกิจการนั้น ๆ

2. การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Joint Venture)

กิจการบางประเภท แทนที่รัฐจะดำเนินการ โดยลำพัง รัฐก็ให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในสัดส่วนมากกว่ากึ่งหนึ่ง เพื่อประสานความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และทุนระหว่างรัฐกับเอกชน ในกิจการที่รัฐสรุปแล้วว่าเป็นกิจการที่รัฐควรมีส่วนผลักดันให้เกิดขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเอกชนจะทำหน้าที่เป็นผู้บริหารจัดการ โครงการ

การร่วมลงทุนจึงเป็นการร่วมเสี่ยงของรัฐและเอกชน ที่อาจให้เอกชนเข้าร่วมในกิจการที่มีอยู่แล้ว การจัดตั้งกิจการในเครือใหม่หรือการริเริ่มสร้างกิจการใหม่ ๆ ขึ้นมา สำหรับสัดส่วนของการลงทุนขึ้นอยู่กับประเด็นหรือรายละเอียดที่ต้องวินิจฉัยเป็นกรณีไป

3. การจ้างเหมาดำเนินการ (Contract-Out)

การให้บริการสาธารณะของรัฐ ปัจจุบันพบว่า รัฐมักยกเลิกการปฏิบัติต่าง ๆ ด้วยตนเอง และโอนถ่ายกิจกรรมให้เอกชนเป็นผู้ผลิตหรือจ่ายแจกสินค้าและบริการแก่ประชาชนโดยตรง ในลักษณะการจ้างเหมาดำเนินการ ซึ่งในบริบทนี้ผู้รับจ้างไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ประกอบการองค์การ

เอกชนที่แสวงหารายได้เพียงรายเดียว องค์การการกุศล มูลนิธิ หรือหน่วยงานองค์การท้องถิ่นก็อาจเข้ามาจ้างเหมาเพื่อขอดำเนินการได้ เพื่อลดภารกิจและกำลังคนของภาครัฐให้น้อยลง

การจ้างเหมาดำเนินการในแง่หนึ่งแล้ว ไม่ใช่ปรากฏการณ์ใหม่ แต่นิยมทำกันมานานแล้ว ก่อนที่กระแสความคิดการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐให้เอกชนดำเนินการแทนจะโดดเด่นกว่าในปัจจุบัน เช่น การจ้างออกแบบอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง การจ้างเหมาให้ก่อสร้างตามแบบดังกล่าว รวมทั้งการจ้างเหมาให้เอกชนเป็นผู้ควบคุมการออกแบบ การก่อสร้างให้เป็นไปตามข้อกำหนด การจ้างเหมาที่ปรึกษาเพื่อฝึกอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือการจ้างเอกชนเป็นผู้ซ่อมแซมบำรุงรักษา ลิฟต์ เป็นต้น แต่กิจการที่รัฐจ้างเหมาดำเนินการในลักษณะนี้ โดยมากมักเป็นกิจการที่มีลักษณะเป็นสินค้าขั้นกลาง (Intermedia product) เพื่อการผลิตสินค้าปลายทาง (Final product) อีกต่อหนึ่ง (ไกรยุทธ ธีรตยา คีรินทร์, 2533 หน้า 166 อ้างถึงใน อุษณี มงคลพิทักษ์สุข, 2546) แต่เจตนารมณ์ภายในกรอบของการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมของเอกชน ก็คือ การให้หน่วยงานในภาคต่าง ๆ เข้ามาดำเนินการกิจการเกี่ยวกับสินค้าปลายทางมากขึ้น โดยรัฐจะส่งเสริมและเปิดโอกาสให้หน่วยงานเหล่านั้น แข่งขันเพื่อแข่งขันเอกลักษณ์ที่รัฐจะมอบให้หน่วยงานที่เสนอให้ประโยชน์สูงสุดแก่รัฐ และสามารถดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนด การจ้างเหมาดำเนินการจึงเป็นมาตรการช่วยลดภารกิจ ค่าใช้จ่าย และกำลังคนของภาครัฐให้น้อยลง ขณะเดียวกันก็ทำให้เอกชนเกิดการสร้างงาน มีการพัฒนารูปแบบการให้บริการในขอบเขตที่กว้างขวาง ครอบคลุม และเข้าถึงประชาชนมากที่สุด

4. การให้เช่า (Leasing)

การให้เอกชนเช่าทรัพย์สินบางอย่างของรัฐ เช่น ที่ดิน โรงงาน สำนักงาน ก็เป็นรูปแบบหนึ่งของการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐ ซึ่งทรัพย์สินที่ให้เช่านั้นเป็นทรัพย์สินที่รัฐไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่หรือถูกปล่อยให้อยู่ว่างเปล่า เพราะรัฐไม่มีความพร้อมที่จะพัฒนาทรัพย์สินดังกล่าว การให้เอกชนเช่าจึงเป็นทางเลือกหนึ่งเพื่อโอนภาระการจัดการทรัพย์สินไปอยู่ในมือของเอกชน ทำให้รัฐสามารถลดระดับทรัพยากร ดูแลรักษา หรือจัดการกับทรัพย์สินนั้น ในขณะเดียวกันก็สามารถประกันรายได้ส่วนหนึ่งที่แน่นอนจากการให้เช่า และสามารถเรียกคืนทรัพย์สินมาจัดการหรือทำประโยชน์อื่นเมื่อมีสถานการณ์เหมาะสม การให้เช่าในปัจจุบัน มี 2 รูปแบบ คือ

4.1 การเช่าดำเนินการ (Lease contract) รูปแบบนี้เน้นความชั่วคราวของการโอนทรัพย์สินรัฐไปสู่เอกชน ซึ่งรัฐเป็นเจ้าของโครงสร้างพื้นฐาน ส่วนเอกชนเข้ามาเช่าสถานที่และจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับบริการลูกค้า รวมทั้งออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเองทั้งหมด เมื่อครบอายุสัญญาเช่า เอกชนก็อาจโอนเครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดหามาให้แก่รัฐหรือไม่ก็ได้

4.2 การเช่าแบบเทิร์นคีย์หรือการเช่าสมบูรณ์แบบ (Turn-key project) เป็นวิธีที่รัฐให้เอกชนจัดการดำเนินการทรัพย์สิน เช่น ที่ดินแปลงหนึ่งนับตั้งแต่ขั้นพัฒนา จนกระทั่งอยู่ในสภาพที่สามารถดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ โดยผู้ประกอบการเอกชนจะต้องแบกรับค่าใช้จ่ายในการพัฒนา และก่อสร้างให้ทรัพย์สินออกมาในรูปแบบที่ตกลงกัน เช่น การพัฒนาที่ดินให้เป็นศูนย์การค้า ท่าอากาศยาน โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า ฯลฯ และดำเนินกิจกรรมให้เกิดรายได้เป็นระยะเวลาหนึ่ง โดยรัฐในฐานะเจ้าของทรัพย์สินพื้นฐานจะได้ค่าตอบแทนและหรือเงินรายปี โดยนัยนี้ค่าเช่าส่วนหนึ่งที่รัฐพึงจะได้รับ รวมทั้งรายได้ในการดำเนินกิจการในระยะเวลาดังกล่าว จะตกเป็นของเอกชนเพื่อชดเชยค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง พัฒนา และการบริหารจัดการ ซึ่งวิธีเช่าแบบเทิร์นคีย์นี้ เป็นรูปแบบหนึ่งที่สามารถลดภาระทางการเงินของรัฐในการบริหารและพัฒนากิจการที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

5. การให้สัมปทาน (Concession)

การให้สัมปทานแก่เอกชน ถือเป็นการลดภาระในการดำเนินการเองของรัฐผ่านส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจและลดภาระด้านการเงิน โยให้ผู้ประกอบการเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบทุก ๆ อย่าง พร้อมกับให้ประโยชน์แก่รัฐในรูปของค่าภาคหลวง เอกสิทธิ์ที่เอกชนได้รับนี้อาจเป็นสิทธิสมบูรณ์ที่ครอบครองสัญญาแต่เพียงผู้เดียว หรือเป็นสิทธิที่ต้องร่วมใช้กับเอกชนรายอื่นก็ได้ ซึ่งประโยชน์ที่รัฐจะได้รับก็คือ ค่าตอบแทนสูงสุดจากการแข่งขันของเอกชน เพื่อแย่งชิงเอกสิทธิ์ที่รัฐจะมอบให้

ดังนั้นการให้สัมปทานเพื่อให้เอกชนมีสิทธิในการผลิตและแจกจ่ายสินค้าหรือบริการแทนรัฐ จึงมีความเกี่ยวข้องกับผู้บริโภคในฐานะต้องจ่ายค่าสินค้าและบริการตามที่เอกชนกำหนดราคาไว้ อย่างไรก็ตาม สัมปทานบางประเภทที่เป็นการผลิตบริการให้แก่รัฐโดยตรง เช่น การเก็บค่าจอดรถ การเก็บค่าปรับการจราจร โดยสัญญาว่าจะให้มูลค่าการให้บริการแก่รัฐในระดับหนึ่ง ภาระค่าใช้จ่ายและค่าดำเนินการย่อมตกเป็นของผู้ประกอบการเอกชนเอง หากเอกชนประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพและมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่ามูลประโยชน์ที่ต้องจ่ายให้รัฐ เอกชนย่อมมีกำไรเป็นผลตอบแทน แต่ถ้ามีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูงเกินกว่ามูลประโยชน์ที่จะต้องให้รัฐ ผู้ประกอบการเอกชนจะต้องแบกรับภาระขาดทุนนั้น วิธีการเช่นนี้จึงมีผลทำให้ผู้ประกอบการเอกชนต้องพยายามดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด ในที่สุดแล้วประโยชน์ทั้งหลายก็จะตกอยู่กับผู้บริโภคนั่นเอง

สำหรับรูปแบบของการให้สัมปทาน แบ่งเป็น 4 รูปแบบ (พรายพล คุ่มทรัพย์, 2544 หน้า 16-17 อ้างถึงในอุษณี มงคลพิทักษ์สุข, 2546) คือ

5.1 Build Transfer Operator (BTO) คือ รูปแบบที่เอกชนผู้ได้รับสัมปทาน เป็นผู้รับผิดชอบในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เมื่อสร้างเสร็จแล้วก็โอนกิจการเป็นของรัฐทันที แต่เอกชนยังเป็นผู้บริหารกิจการจนครบกำหนดตามสัญญา

5.2 Build Operate Transfer (BOT) เป็นรูปแบบที่เอกชนผู้ได้รับสัมปทาน เป็นผู้รับผิดชอบในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เมื่อก่อสร้างเสร็จแล้วก็ยังสามารถดำเนินกิจการต่อไปจนครบสัญญา จากนั้นจึงโอนกิจการให้เป็นของรัฐในภายหลัง

5.3 Build Own Operate (BOO) เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่รัฐอนุญาตให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเป็นเจ้าของกิจการ และประกอบกิจการโดยไม่ต้องโอนกิจการให้รัฐ แต่ให้รัฐทำสัญญาจะรับซื้อสินค้าและบริการในระยะเวลาหนึ่ง

5.4 Rehabilitation Operate Transfer (ROT) รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่รัฐให้เอกชนซ่อมแซม ทุนบำรุงโครงสร้างพื้นฐานของรัฐที่มีอยู่ก่อนแล้วให้ใช้งานได้ โดยให้สิทธิ์แก่เอกชนเป็นผู้ดำเนินการไประยะเวลาหนึ่งแล้วจึงโอนกิจการกลับมาเป็นของรัฐ

6. การออกสิทธิบัตร (Vouchers)

การออกสิทธิบัตรหรือการให้ตัวรับบริการแก่ผู้บริโภคเพื่อซื้อสินค้าและบริการที่กำหนดไว้ ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการแปรรูปกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมเอกชน ที่รัฐยังคงเป็นผู้จัดหาสินค้าและบริการให้แก่ประชาชน แต่ไม่ยอมทำหน้าที่ในการผลิตเอง ด้วยการออกสิทธิบัตรหรือตัวบริการ เป็นคู่มือที่มีมูลค่าและประเภทสินค้าหรือบริการ ที่กำหนดหรือเจาะจงให้แก่ประชาชนของตน

วิธีการใช้สิทธิบัตรคือ ประชาชนผู้บริโภคสามารถนำคู่มือไปซื้อสินค้าและบริการกับผู้ผลิตเอกชนที่ยอมรับคู่มือ ฉะนั้นผู้บริโภคจึงมีเสรีภาพในการเลือกใช้บริการจากระบบตลาด โดยสามารถเลือกซื้อสินค้าและบริการจากผู้ประกอบการที่มีคุณภาพสูงสุด ให้บริการดีที่สุด และหรือมีราคาต่ำสุด ทำให้เอกชนผู้ผลิตต้องแข่งขันกันทั้งในด้านการผลิตและการให้บริการ ขณะเดียวกันก็ยังคงเป็นการสร้างการขยายตัวของระบบตลาดผู้ผลิต ในการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค พร้อม ๆ ไปด้วยการให้ได้มาซึ่งคู่มือของลูกค้านำไปแลกเป็นเงินสดจากรัฐมากที่สุด

7. การให้เงินอุดหนุน (Grant)

การให้เงินอุดหนุน เป็นวิธีที่รัฐให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิตสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องโดยตรง ในขณะที่ประชาชนผู้บริโภคก็ต้องซื้อหาสินค้าและบริการจากผู้ผลิตเหล่านี้ โดยจ่ายราคาตามที่ตลาดกำหนด อย่างไรก็ตาม ราคาดังกล่าวก็เป็นราคาต่ำกว่าที่ควรจะเป็นจริง เนื่องจากผู้ผลิตได้รับเงินอุดหนุนชดเชยในส่วนที่หายไปจากรัฐบาลแล้ว

วิธีการนี้ใช้หลักการทำนองเดียวกันกับการออกสิทธิบัตร โดยรัฐสนับสนุนให้มีการจัดผลิตสินค้าและบริการ โดยที่รัฐไม่ต้องทำหน้าที่ในการผลิตเอง ดังนั้นเงินอุดหนุนที่ให้กับผู้ผลิต จึงให้เพื่อจุนเจือค่าใช้จ่ายในการผลิตที่เป็นส่วนต่างระหว่างราคาที่ควรจะขายได้กับราคาขายจริงแก่เอกชน ที่อาจเป็นรายเดียวหรือหลายราย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะและขนาดการผลิตสินค้าและบริการ

8. การคิดค่าบริการจากผู้ใช้งาน (User Charge)

การเก็บค่าบริการ เป็นวิธีที่ภาคเอกชนใช้ในการจัดผลิต เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ค่าบริการที่เก็บได้ก็จะเป็นการใช้จ่ายในการผลิตและดำเนินการ สำหรับภาครัฐ การให้บริการเพื่อสนองความต้องการของประชาชน ปกติจะออกมาในรูปการจัดผลิตและแจกจ่ายโดยผู้บริโภคนั้นไม่ต้องเสียค่าบริการแต่อย่างใด เนื่องจากเงินที่นำมาใช้ในการผลิตและดำเนินการนั้น มาจากภาษีของประชาชนและรายได้อื่น ๆ ของรัฐ

แต่เมื่อรัฐหันมาใช้วิธีการของเอกชน โดยเก็บค่าบริการจากประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ โดยตรงจากการบริโภคนั้นก็เท่ากับว่ารัฐผลักภาระค่าใช้จ่ายให้ผู้บริโภคกลุ่มนี้บางส่วนหรือทั้งหมด ตามนโยบายหรือโครงสร้างราคาค่าบริการที่เลือกใช้ เช่น อาจเก็บเท่ากันในราคาเดียว หรือมีหลายราคาตามประเภทและปริมาณการใช้ประโยชน์ การเสียค่าบริการโดยตรงนี้จะช่วยให้ผู้ใช้บริการตระหนักถึงมูลค่าของรายจ่ายในการผลิตสินค้าและบริการนั้น และมีการปรับตัวในปริมาณที่ใช้ตามระดับราคาที่เกี่ยวข้อง ส่วนรัฐก็สามารถรับรู้ระดับปริมาณการผลิตหรือบริการที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนผู้บริโภค อันเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ

9. การเปิดให้มีการดำเนินการโดยเสรี (Liberalization)

การเปิดให้มีการดำเนินการโดยเสรี คือวิธีการที่รัฐยกเลิกหรือลดเงื่อนไขระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในระบบ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการทำงานทั้งในระบบตลาดที่ทำให้การแข่งขันในระบบเหล่านั้นไม่บังเกิดขึ้นหรือมีอยู่น้อย และในระบบองค์การที่เป็นองค์การภาครัฐบาลหรือองค์การเอกชน ขาดความคล่องตัวในการบริหารงานเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน ผู้บริโภค

การเปิดให้มีการดำเนินการโดยเสรีในที่นี้ จึงมีความหมายใกล้เคียงกับการยกเลิกควบคุม (Deregulation) เพราะการที่รัฐควบคุมการดำเนินการในกิจการบางอย่างของเอกชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องจำนวนผู้ประกอบการ ระดับราคาที่เกี่ยวข้องจากผู้บริโภค อัตราค่าใด ๆ ทิศทางการขยายตัวของกิจการ ฯลฯ ล้วนส่งผลต่อภาวะการแข่งขันของธุรกิจเอกชนด้วยกันเอง ทำให้เกิดการผูกขาดในการ

ให้บริการ และเป็นผลเสียต่อประชาชนผู้บริโภค ที่มีทางเลือกในการรับบริการน้อยลง สินค้าและบริการมีคุณภาพต่ำ หรือไม่ได้รับการบริการที่ดี เป็นต้น

สำหรับรัฐที่กลายเป็นผู้ผูกขาดการผลิตและบริการ ไปเสียเอง ผลเสียหรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ย่อมไม่ต่างจากกรณีของภาคเอกชน ดังนั้นแนวความคิดของการยกเลิกการควบคุมจึงครอบคลุมไปถึงรัฐวิสาหกิจ ในการยกเลิกหรือผ่อนคลายนโยบายต่างๆ ที่ใช้ในการบริหารงานแล้วเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตเอกชนเข้ามาแข่งขันผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน อันจะเป็นการลดภาระรัฐบาลในการลงทุนขยายกิจการ ทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้รัฐวิสาหกิจเหล่านี้หันมาปรับปรุงกิจการเพื่อแข่งขันกับธุรกิจเอกชน ในด้านประชาชนเองก็จะได้รับประโยชน์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะการยกเลิกระเบียบกฎเกณฑ์ ต้องไม่ครอบคลุมไปถึงกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการประกัน หรือการเพิ่มผลประโยชน์ของผู้บริโภค เช่น มาตรฐานหรือคุณภาพของสินค้าและบริการ ที่จะต้องมีอยู่และถูกบังคับใช้อย่างเข้มงวดมากขึ้น

ยังมีแนวคิดของนักวิชาการไทย (วรเดช จันทรศร, 2544, หน้า 61)¹⁶ การแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมเอกชน ก่อกำเนิดมาโดยมีแนวคิดพื้นฐานคือ การเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของภาครัฐในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การคืนกิจกรรมที่รัฐเป็นเจ้าของกลับคืนสู่ภาคตลาด (สหราชอาณาจักรถือเป็นประเทศแม่แบบในการนำการแปรรูปและกลไกตลาดมาใช้ผ่านแนวทางโอนความเป็นเจ้าของจากภาครัฐไปให้ภาคเอกชน) ดังนั้นการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมของเอกชนจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) มุ่งขยายให้ภาคเอกชนเป็นกลไกในการพัฒนาประเทศโดยเข้ามาดำเนินการในกิจกรรมของรัฐ เพื่อเพิ่มการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจอันจะส่งผลต่อคุณภาพของกิจกรรมหรือบริการมากขึ้น 2) ลดการขยายตัวของระบบราชการ ขณะเดียวกันก็หันไปเน้นการพัฒนาประสิทธิภาพในภาครัฐบาล 3) มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนบทบาทของรัฐจากการควบคุมดำเนินการเอง มาเป็นการกำกับส่งเสริมให้เอกชนเข้าร่วมกิจการของรัฐให้มากขึ้น เป็นต้น ซึ่งการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมของเอกชน สามารถกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น

- การขายกิจการ
- การร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน
- การจ้างเหมาดำเนินการ
- การให้เช่า
- การให้สัมปทาน
- การออกสิทธิบัตร

¹⁶วรเดช จันทรศร, ปรัชญาของการบริหารภาครัฐ (กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์, 2544), หน้า 67.

- การให้เงินอุดหนุน
- การคิดค่าบริการจากผู้ใช้
- การเปิดให้มีการดำเนินการอย่างเสรี

ตอนที่ 8 แนวคิดเกี่ยวกับโลกทุนนิยม

เดวิด ซี คอร์ตเทน ได้กล่าวถึงแนวคิดทุนนิยมไว้ในงานเขียนชื่อ “เมื่อบรรษัทครองโลก”¹⁷ ว่า ปัจจุบันแนวคิดทุนนิยมได้รับความนิยมมากขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งทำลายสภาพสังคม ก่อให้เกิดความยากจนและทำลายสิ่งแวดล้อม (เดวิด ซี คอร์ตเทน, 1996 อ้างถึงในอภิชัย พันธเสน, 2546, หน้า 29-36)¹⁷ โดยแนวคิดนี้ได้รับอิทธิพลมาจากกลุ่มบริษัทซึ่งเปรียบเสมือนกับโอบาลที่อาศัยอยู่ตามท้องทุ่งและคิดว่าทุกสิ่งทุกอย่างบนท้องทุ่งเป็นของตน จึงใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างไม่รู้ค่าและไม่มีการรักษา โดยไม่คำนึงว่าความมั่งคั่งของตนทำลายสิ่งต่าง ๆ มากมายเพียงใดด้วยหวังว่าสิ่งต่าง ๆ จะกลับมาคู่สมมูลด้วยตัวเอง นอกจากนี้ยังพยายามทำลายคนที่ขัดขวางการกอบโกยของตนทุกวิถีทาง

การเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นมิใช่สิ่งที่ยอมรับไม่ได้ หากแต่ควรอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลระหว่างสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม มิใช่การเติบโตที่ต่างแก่งแย่งกันอย่างไม่ถึงวิธีและไม่ยุติธรรม

กลุ่มบริษัทเหล่านี้ทำทุกวิธีเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่สูงขึ้นและยังได้รับการปกป้องจากรัฐบาลซึ่งตกเป็นทาสของทุนซึ่งเป็นฐานอำนาจของตน ดังนั้นจึงไม่แปลกที่รัฐบาลเหล่านี้จะออกกฎหมายที่เอื้อประโยชน์ให้แก่กลุ่มบริษัทเหล่านี้ หรือยกเลิกกฎระเบียบที่เป็นการขัดขวางทางกอบโกยของกลุ่มทุน

นอกจากนี้ กลุ่มทุนยังไม่เพียงแต่ขยายอำนาจไปยังรัฐบาลของตนเองเท่านั้น ยังขยายอำนาจไปควบคุมประเทศอื่น ๆ อีกด้วย หรืออาจกล่าวได้ว่ายุคจักรวรรดินิยมได้กลับมาอีกครั้ง เพียงแต่เปลี่ยนรูปแบบ แต่ผลก็ยิ่งเหมือนเดิม คือ ประเทศที่ด้อยพัฒนาเป็นแหล่งในการกอบโกยความมั่งคั่งของกลุ่มบริษัทที่มีทุนมหาศาล โดยที่รัฐบาลท้องถิ่นเองก็ไม่ขัดขืนต่อการบุกรุกอธิปไตยของชาติ ซึ่งการรุกรานอธิปไตยนั้น กลุ่มบริษัททำได้โดยกดดันหรือเป็นผู้สนับสนุนรัฐบาลต่างประเทศให้ดำเนินนโยบายที่เอื้อให้กลุ่มทุนได้เข้าไปตัดดวงเอาผลประโยชน์ เช่น การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ, การเปิดเสรี

¹⁷เดวิด ซี คอร์ตเทน, เมื่อบรรษัทครองโลก When Corporations Rule the World, แปลโดย อภิชัย พันธเสน, (กรุงเทพฯ: มูลนิธิเด็ก, 2546), หน้า 85.

ทางการค้า, การยอมเป็นสมาชิกกับองค์กรระหว่างประเทศ เป็นต้น หากรัฐบาลใดที่ขัดขืนไม่ยอมปฏิบัติตามก็จะถูกกดดันอย่างรุนแรงจากกลุ่มทุน เนื่องจากไปขัดผลประโยชน์ของกลุ่มบริษัท

เหตุผลที่รัฐบาลต่าง ๆ ไม่ขัดขืนต่อพฤติกรรมเหล่านี้ อาจจะมาจากความพยายามที่ประสบผลสำเร็จในการครอบงำความคิดของคนทั้งโลกด้วยแนวคิดต่าง ๆ ที่มีการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นวิชาเศรษฐศาสตร์ การเงิน การลงทุน การบริหารธุรกิจ ฯลฯ จนทำให้การพยายามหาผลประโยชน์ใส่ตนให้มากที่สุด กลายเป็นเรื่องธรรมดา

ตัวอย่างแนวคิดเหล่านี้ได้แก่ การวัดการเจริญเติบโตนั้นจะวัดที่การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) โดยไม่คำนึงถึงวิธีหรือสิ่งที่จะต้องแลกมาเพื่อให้ได้การเติบโตของ GDP หรือ แนวคิดที่ทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับประโยชน์สูงสุด (Maximize Shareholders' Value) โดยลืมนำคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ที่ธุรกิจนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับ (Ignore Stakeholders) ซึ่งผู้เกี่ยวข้องนั้นมีมากมายหลายมิติและมีจำนวนมากกว่าผู้ถือหุ้น เช่น Suppliers, ผู้บริโภค, ชุมชนที่ธุรกิจนั้นหารายได้อยู่, แนวคิดที่เปิดเสรีในทุกอย่าง, แนวคิดตลาดเสรี และการแข่งขันสมบูรณ์ เป็นต้น

แนวคิดเหล่านี้ได้รับการเผยแพร่ให้เป็นที่ยอมรับโดยกลุ่มพันธมิตรทั้ง 3 ของกลุ่มบริษัท อันได้แก่ 1) นักเศรษฐศาสตร์เหตุผลนิยม (Economic Rationalists) 2) นักตลาดเสรี (Market Liberals) และ 3) สมาชิกชนชั้นบริษัท (Members of Corporate Class) (เดวิด ซี คอร์ทเทน, 1996 อ้างถึงใน อภิชัย พันธเสน, 2546, หน้า 120-122) จึงไม่น่าแปลกใจที่สังคมทุกวันนี้มีแต่ความเห็นแก่ตัวจนเป็นเรื่องปกติ เพราะเรื่องเหล่านี้มาจากแนวคิดที่ถูกปลูกฝังมาจากทั้งสภาพสังคมและการศึกษาในสถาบันการศึกษา

นอกจากนี้ ระบบทุนนิยมทำให้ช่องว่างระหว่างรายได้นับวันมีแต่จะห่างมากขึ้นเรื่อย ๆ คนรวยที่มีจำนวนเพียงส่วนน้อยจะยิ่งรวยยิ่งขึ้นด้วยสัดส่วนรายได้ที่สูงขึ้น ในขณะที่คนส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นคนจนก็จะมีรายได้ลดน้อยลงเรื่อย ๆ เนื่องจากคนรวยมีทุนที่นำไปลงทุนต่อให้ได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่คนทั่ว ๆ ไปไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุนเหล่านั้นได้ ต้องใช้แรงงานของตนเองเข้าแลกจึงมีรายได้ที่จำกัด

แนวทางแก้ไขปัญหานี้ได้กล่าวไว้ว่าควรมีความสมดุลทั้ง 3 อันได้แก่

1. ภาคประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้ที่เท่าทันแนวคิดทุนนิยม และไม่หลงใหลไปกับกระแสแห่งทุนนิยม ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและปกป้องสิทธิของตนเองจากนโยบายที่ไม่เป็นธรรมกับสังคม

2. ภาครัฐบาล ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก กล่าวต่อต้านอำนาจทุน
ดำเนินนโยบายที่มุ่งเน้นไปเพื่อความผาสุกของประชาชน ไม่หลงไหลไปกับกระแสทุน

3. ภาครัฐกิจ รู้จักคำว่า “พอ” ไม่ละโมภจนไม่คำนึงถึงสังคมส่วนรวม รู้จักการแข่งขันที่
ยุติธรรม ไม่มีการผูกขาดทางการค้า

เมื่อทั้ง 3 ภาคส่วนมีความสมดุลซึ่งกันและกันจะก่อให้เกิดการถ่วงดุลของแต่ละภาค โดย
ประชาชนก็จะทำหน้าที่สอดส่องดูแลพฤติกรรมของรัฐบาลและภาครัฐกิจให้เป็นไปในทางที่ดีต่อ
สังคมส่วนรวม รัฐบาลก็จะตรวจสอบภาครัฐกิจต่ออีกทอดหนึ่ง ส่วนภาครัฐกิจก็จะกระทำการต่าง
ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบสังคม

หากพิจารณาแล้วจะพบว่า แนวคิดเกี่ยวกับทุนนิยมข้างต้นนั้นสอดคล้องกับผลงานเขียน
อีกเล่มของ เดวิด ซี คอร์ทเทน (เดวิด ซี คอร์ทเทน, 1999 อ้างถึงในเจษณี สุขจิรัตติกาล, 2545)¹⁸ ที่ชื่อว่า
“โลกยุคหลังบริษัท” ที่กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับทุนนิยมว่าเปรียบเสมือนบทเพลงแห่งปีศาจทะเลที่
เชื่อเชิญให้ผู้ที่ได้ยื่นไปสู่ความตาย การแข่งขันที่รุนแรงในโลกธุรกิจ ความเห็นแก่ผลประโยชน์
ส่วนตนของเหล่าองค์กรธุรกิจเป็นแรงผลักดันให้องค์กรเหล่านั้นต้องการต้องการจะเป็นผู้ผูกขาด
เพียงผู้เดียวในธุรกิจต่าง ๆ และกีดกันผู้ที่เข้ามาใหม่ ซึ่งวิถีชีวิตเหล่านี้ทำให้เกิดความวุ่นวายใน
สังคม ชีวิตที่เร่งรีบ จิตใจผู้คนที่เห็นแก่ตัวมากขึ้น โดยในที่สุดระบบนี้ก็จะกลืนกินสิ่งดีงามในสังคม
ไปจนหมดสิ้น เหลือแต่ความเจริญทางด้านวัตถุแต่ขาดความเจริญทางจิตใจ โดยที่ผู้คนในสังคมยัง
คิดว่าสิ่งเหล่านี้เป็นพรที่ได้รับจากพระเจ้า แต่ในความเป็นจริงนั้นคือคำสาปที่ทำให้คนกลายเป็น
สิ่งมีชีวิตที่ไร้จิตใจ

ตอนที่ 9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เทพนม เมืองแมน (2524) ได้ทำการสำรวจทัศนคติของพนักงานในองค์กรที่มีการ
เปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงาน โดยอาศัยแนวคิดในเรื่องการเปลี่ยนแปลงและการต่อต้านการ
เปลี่ยนแปลง กล่าวคือ องค์กรทุกองค์การย่อมมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้เหมาะสมกับ
สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อความเหมาะสมและความอยู่รอดขององค์กร การบริหารการ
เปลี่ยนแปลงองค์กรที่มีการวางแผน (Planned Change) คือ การพัฒนาองค์กร (Organizational

¹⁸เดวิด ซี คอร์ทเทน, โลกยุคหลังบริษัท ชีวิตหลังทุนนิยม (The Post-Corporate World Life After Capitalism), แปลโดย เจษณี สุขจิรัตติกาล, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เฟื่องฟ้า, 2545), หน้า12.

Development) นั่นเอง เป้าหมายของการพัฒนาองค์กรคือการประสานจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของพนักงานในองค์กรกับเป้าหมายขององค์กรเข้าด้วยกัน

การเปลี่ยนแปลงองค์กรเกิดจาก

1. แรงจากภายนอก (External Force for Change) ได้แก่ การแข่งขันกันในระบบตลาดที่มีมากขึ้น ความเจริญอย่างรวดเร็วด้านเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมด้านกายภาพและสังคม

2. แรงจากภายใน (Internal Force for Change) ได้แก่ เครื่องจักร อุปกรณ์การทำงาน มาตรฐานการทำงาน วิธีการทำงาน บุคลากร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในองค์กร สถานภาพ ความรับผิดชอบ ฯลฯ

กล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงองค์กรเพื่อให้องค์กรปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่เปลี่ยนแปลงไป และให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลขององค์กร

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลง อาจก่อให้เกิดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง (Resistance to Change) จากกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ได้ เช่น กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์กรกลุ่มนักการเมือง และ/หรือ กลุ่มที่ใช้บริการได้

สาเหตุที่ทำให้เกิดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ได้แก่

1. ความไม่มั่นคง (Insecurity) โดยปกติแล้ว คนเราจะมีความพอใจในสภาพเดิมที่ตนมีอยู่ ทำให้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงใดเกิดขึ้น มักจะถูกมองว่าเป็นการคุกคามความมั่นคงของตน

2. การเศรษฐกิจ (Economics) เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยอาจจะถูกนำมาใช้ในองค์กร เป็นเหตุให้พนักงานองค์กรต่อต้านเกรงจะถูกปลด จากงานทำให้สูญเสียรายได้จากการมีงานทำ

3. สังคมจิตวิทยา (Socio-psychological) บุคคลบางคนอาจจะต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากค่านิยมทางวัฒนธรรมที่ตนมีอยู่

การต่อต้านจะเกิดขึ้นเมื่อการเปลี่ยนแปลงนั้นถูกมองว่าเป็นสิ่งที่คุกคามหรือเป็นอุปสรรคอันหนึ่ง ถ้าการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ได้ถูกมองว่าเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของบุคคลต่อฐานะทางด้านเศรษฐกิจ และไม่เป็นอุปสรรคก็ควางต่อสังคม จิตวิทยาแล้ว การต่อต้านจะไม่เกิดขึ้น ในความเป็นจริงแล้ว การเปลี่ยนแปลงอาจจะได้รับการยอมรับ เพราะว่า การเปลี่ยนแปลง

นั้นอาจจะขจัดความรู้สึกว่าถูกคุกคามและขจัดอุปสรรคให้หมดไป จึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ที่บุคคลในองค์กรและองค์กรจะได้รับประโยชน์จากการต่อต้านที่เกิดขึ้น

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ อาจจะก่อให้เกิดการต่อต้านหรือการให้การยอมรับจากพนักงานก็ได้ จึงเป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารองค์กรจะต้องดำเนินการขจัดหรือกำจัดปัจจัยอันเป็นอุปสรรคขั้นต้นเหล่านั้นให้ลดลง โดยการให้ความรู้ความเข้าใจ และมีการแลกเปลี่ยนทัศนคติระหว่างกลุ่มผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง

สากล ม่วงศิริ (2542) ในวิทยานิพนธ์เรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ศึกษากรณีการไฟฟ้านครหลวง พบว่ารัฐบาลกำหนดนโยบายในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจหรือการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐไว้อย่างชัดเจน ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 ถึงฉบับที่ 8 และมีแผนแม่บทการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นแนวทางในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในสาขาต่าง ๆ โดยกำหนดให้การไฟฟ้านครหลวงเป็นรัฐวิสาหกิจสาขาพลังงาน ดำเนินการแปรรูปภายใต้แผนงานการแปรรูป เป็นองค์กรเชิงธุรกิจอุตสาหกรรมไฟฟ้าแห่งประเทศไทยในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดระดับงบประมาณและอัตราการลงทุนจากภาครัฐบาล ลดปริมาณเงินกู้ต่างประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานการจัดหาไฟฟ้าเพิ่มบริการประชาชน ให้เพียงพอด้วยคุณภาพและราคาที่เป็นธรรม โดยมีแนวทางการเข้าสู่การแปรรูป ซึ่งการไฟฟ้านครหลวงต้องดำเนินการ 3 ประการ คือ

1. การแปลงสภาพการไฟฟ้านครหลวงเป็นรัฐวิสาหกิจที่ดี
2. การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรการไฟฟ้านครหลวงให้เป็นองค์กรเชิงธุรกิจ
3. การแปลงการไฟฟ้านครหลวงเป็นบริษัทจำกัด

โดยการไฟฟ้านครหลวงได้ทำแผนดำเนินการแปรรูปองค์กรการไฟฟ้านครหลวง ประกอบด้วย แผนการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรแผนการพัฒนาบุคลากร แผนการปรับปรุงข้อบังคับระเบียบในการปฏิบัติงาน และแผนปรับปรุงระบบงาน โดยมีระยะเวลาการดำเนินการ 2 ระยะคือ แผนปรับปรุงโครงสร้างองค์กรระยะปานกลาง ปีงบประมาณ 2541-2542 และแผนปรับปรุงโครงสร้างองค์กรระยะยาว ปีงบประมาณ 2543 เป็นต้นไป โดยกำหนดระบบโครงสร้างงานและรูปแบบวิธีการแปรรูปการไฟฟ้านครหลวงออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วยศูนย์บริหารองค์กร กลุ่มงานบริการลูกค้าและกลุ่มงานระบบจำหน่าย ทั้ง 3 หน่วยงานนี้ให้คงรูปเป็นรัฐวิสาหกิจ สำหรับหน่วยธุรกิจ ใช้รูปแบบการแปรรูปด้วยวิธีการร่วมทุนกับเอกชน

2. ส่วนที่เป็นบริษัทในเครือ ใช้รูปแบบการแปรรูปด้วยวิธีให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการด้วยวิธีการกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์

ปัญหาและอุปสรรคในการแปรรูปคือ การแปลงทรัพย์สินการไฟฟ้านครหลวงเป็นทุนเรือนหุ้น ปัญหาความขัดแย้งและปฏิกิริยาต่อต้านจากผู้ปฏิบัติงาน ปัญหาความล่าช้าในการบริหารและการจัดการในเบื้องต้น และปัญหาความไม่แน่ใจของผู้บริโภค

สหชัย กอวิเศษ (2543) ในภาคนิพนธ์เรื่องทัศนคติของพนักงานและลูกจ้างของศูนย์ไปรษณีย์นครราชสีมาที่มีต่อการแปรรูปการสื่อสารแห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติและความคิดเห็นของพนักงานและลูกจ้าง แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จาก กสท. แล้วมีความเข้าใจและความคิดเห็นในเรื่องการแปรรูปอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ด้านองค์กร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เห็นว่าประโยชน์ของการแปรรูปว่าจะมีระบบการบริหารงานภายในองค์กรที่ดีกว่าเดิม ด้านการปฏิบัติงาน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่พึงพอใจเกี่ยวกับเรื่องที่ว่า หากมีการแปรรูปแล้ว ระบบการทำงานหรือการปฏิบัติงานจะเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้านความมั่นคง สวัสดิการ และค่าตอบแทน อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดให้มีการ Early Retire ที่ถือว่าเป็นกลไกหนึ่งของการเตรียมการเข้าสู่การแปรรูปและความจำเป็นที่จะต้องมีการเกลี้ยพนักงาน ด้านการบริการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่พอใจในด้านความสะดวก ปลอดภัยและรวดเร็ว ด้านการศึกษาและการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่พึงพอใจที่จะต้องเตรียมรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น หลังจากมีการแปรรูป ทางด้านการศึกษาและพอใจในเรื่องการพัฒนาบุคลากรของตนเองหลังจากมีการแปรรูป

ธีระศักดิ์ กาญจนศักดิ์ชัย (2544) ในงานวิจัยเรื่องผลกระทบของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจต่อความมั่นคงด้านเศรษฐกิจของไทย พบว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นกระบวนการในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรของภาครัฐ รวมทั้งการปรับปรุงฐานะทางการเงินด้วยการนำระบบตลาดเข้ามาใช้เพื่อเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และเป็นการลดภาระของภาครัฐลง โดยสาเหตุที่ทำให้ต้องมีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. เกิดจากการขาดทุนของรัฐวิสาหกิจนั้นๆ เช่น รัฐวิสาหกิจภาคขนส่ง ได้แก่ องค์กรขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) และการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.)
2. รัฐบาลมีขีดจำกัดในการให้เงินสนับสนุนเพื่อการลงทุนในการขยายกิจการของรัฐวิสาหกิจบางประเภทที่ต้องการเงินลงทุนที่สูงมากเพื่อตอบสนองต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
3. รัฐวิสาหกิจที่ผูกขาดในระบบเศรษฐกิจ มักมีปัญหาในการควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะระบบโครงสร้างค่าจ้างและเงินเดือนของรัฐวิสาหกิจที่สูงกว่ากิจการอื่น ๆ ประกอบกับสภาพแรงงานมีอำนาจต่อรองสูง การที่จะปรับปรุงโดยการลดจำนวนพนักงานหรือลดจำนวนค่าจ้างลงจึงเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก

4. ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจขาดความรู้ลึกของการมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของ จึงไม่มีแรงจูงใจผลักดันให้รัฐวิสาหกิจมีความเจริญก้าวหน้า ประกอบกับการแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงโดยใช้เหตุผลทางการเมือง การใช้ระบบพวกพ้อง จึงมีเรื่องของผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง

5. รัฐวิสาหกิจไม่สามารถนำรายได้เข้าสู่รัฐไม่มากเท่าที่ควร รัฐบาลจึงต้องให้การอุดหนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการขาดดุลงบประมาณ นอกจากนี้ การกีดกันของรัฐวิสาหกิจส่งผลให้ภาระหนี้ของประเทศสูงขึ้น โดยเฉพาะปัญหาภาระหนี้ต่างประเทศ

6. เป็นผลสืบเนื่องจากความผิดพลาดในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในอดีต ซึ่งเป็นผลกระทบต่อกระบวนการบริหารการเงินการคลัง และภาวะปัญหาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรภาครัฐบาล ทำให้รัฐบาลไม่สามารถหารายได้ให้เพียงพอต่อรายจ่าย หรือไม่อาจปรับกิจการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีจึงต้องหาทางแก้ไขด้วยมาตรการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

7. ระบบตลาดของสินค้าและบริการดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้องค์กรของรัฐบาลบางประเภทไม่สามารถดำเนินการได้ทันต่อเงื่อนไข จึงต้องมีการแสวงหารูปแบบความเหมาะสมของโครงสร้างองค์กร และการดำเนินงานตลอดจน แหล่งที่มาของเงินทุนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

8. ภารกิจของรัฐขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายด้านป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน การพัฒนาการศึกษา การส่งเสริมสุขภาพอนามัย และการบริการสังคม สงเคราะห์ ซึ่งส่งผลต่อฐานะทางการเงินการคลังของรัฐบาล ทำให้รัฐบาลไม่สามารถรับภาระอื่นได้อีก จึงจำเป็นต้องปลดเปลื้องภาระบางประการด้วยวิธีการแปรรูปหรือจำหน่ายโอนกิจการ

จากการศึกษาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจส่งผลต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนี้

1. ผลต่อฐานะการคลัง

1.1 กรณีการปีโตรเลียมแห่งประเทศไทย

1.1.1 รายได้จากการขายหุ้นในส่วนของรัฐบาลถืออยู่ให้แก่นักลงทุน

รัฐบาลมีรายได้จากการขายหุ้นของ บมจ.ปตท. 2,170 ล้านบาท ซึ่งรายได้ครั้งหนึ่งได้นำไปชดเชยความเสียหายของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน จึงทำให้หนี้สาธารณะของประเทศลดลง และส่วนที่เหลือเป็นรายได้เข้าคลังเพื่อไว้สนับสนุนรายจ่ายของรัฐบาล ช่วยให้รัฐไม่ต้องกู้เงินเพิ่ม แต่หากรัฐใช้งบประมาณขาดดุล ก็มีผลต่อหนี้สาธารณะเช่นกัน

1.1.2 รายได้นำส่งคลังหลังจากการแปรรูป

ก่อนการแปรรูปเป็น บมจ.ปตท. รัฐได้รับเงินจัดสรรจากผลการดำเนินงานและจ่ายจากกำไรสะสมของการปีโตรเลียมแห่งประเทศไทยในรูปเงินนำส่งคลัง โดยที่การปีโตรเลียมแห่งประเทศไทยไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลหรือจ่ายเงินปันผลให้แก่รัฐบาล และหลังจากการแปรรูปแล้ว รัฐบาลจะมีรายได้จาก บมจ.ปตท. 2 ทาง คือ ภาษีเงินได้จากการ

ประกอบธุรกิจของปตท. และเงินปันผล ซึ่งปัจจุบันรัฐถือหุ้นอยู่ทั้งสิ้น 1,938 ล้านหุ้น (2,000 - 62) ซึ่งมีสัดส่วนคิดเป็น 69 % ของจำนวนหุ้นทั้งหมด

1.2 กรณีการรถไฟแห่งประเทศไทย

ในปี 2543 การรถไฟแห่งประเทศไทยมีภาระหนี้สาธารณะอยู่ทั้งสิ้น 41,904.58 ล้านบาท ในขณะที่ประสบผลขาดทุนจากการดำเนินงาน 5,773.98 ล้านบาท โดยรัฐบาลต้องให้เงินอุดหนุน 4,522.80 ล้านบาท และในปี 2544 หนี้สาธารณะของการรถไฟแห่งประเทศไทยเพิ่มขึ้นเป็น 44,069.30 ล้านบาท จึงทำให้รัฐบาลต้องมีภาระหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้น ดังนั้นหากได้มีการแปรรูปแล้วรัฐบาลจะไม่ต้องรับภาระในด้านเงินอุดหนุนให้กับการรถไฟแห่งประเทศไทยปีละหลายพันล้านบาท รวมทั้งไม่ต้องรับภาระหนี้สาธารณะที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้ฐานะทางการคลังของรัฐบาลเข้มแข็งขึ้นและมีงบประมาณเพื่อการลงทุนและพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศมากขึ้นด้วย

2. ผลต่อเศรษฐกิจ

2.1 ทำให้การแข่งขันในธุรกิจนี้สูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้ตลาดมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริโภคได้รับสินค้าที่มีคุณภาพสูงขึ้น แต่มีราคาที่ถูกลง

2.2 รัฐบาลสามารถลดภาระการค้ำประกันเงินกู้ลงได้

2.3 ช่วยส่งเสริมและพัฒนาตลาดทุน โดยทำให้ตลาดทุนมีมูลค่าตลาด (Market Capital) ที่มีขนาดใหญ่ขึ้น และหากผู้ที่ถือหุ้นเป็นชาวต่างชาติ จะทำให้มีเงินทุนไหลเข้า (Capital Inflow) มากขึ้น ซึ่งทำให้มีปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมากขึ้นด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศทั้งในด้านของฐานะทางการคลังของรัฐบาล คือทำให้รัฐบาลสามารถลดภาระหนี้สาธารณะและเงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจลงได้ ซึ่งทำให้รัฐบาลมีฐานะทางการคลังที่เข้มแข็งขึ้น นอกจากนี้จะทำให้เกิดการแข่งขันในธุรกิจที่แปรรูปสูงขึ้น ส่งผลทำให้ธุรกิจต้องแข่งขันกันพัฒนาประสิทธิภาพของธุรกิจเอง ซึ่งทำให้ประชาชนได้บริโภคสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ และมีราคาถูกลง

พล.ต.เอก สิทธีวงศ์ (2545)¹⁹ ในงานวิจัยเรื่องผลที่ได้รับจากการแปรรูปองค์การแก้ว พบว่าองค์การแก้วจัดตั้งครั้งแรกเป็นโรงงานประลองงานเป่าแก้ว และทำอิฐทนไฟ โดยกองทัพเรือ

¹⁹พล.ต.เอก สิทธีวงศ์, ผลที่ได้รับจากการแปรรูปองค์การแก้ว [Online] แหล่งที่มา: http://web.schq.mi.th/~ndc/RESEARCH/T_JSP/JSP13/T_4228.DOC (8 ธันวาคม 2549).

เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลน หลอดวิทยุ อันเป็นอุปกรณ์สำคัญในการสื่อสารสมัยนั้นตลอดเวลาได้มีการพัฒนาปรับปรุงกิจการ จนถึงเป็นรัฐวิสาหกิจที่เลี้ยงตัวเองได้ ผลประกอบการเป็นไปด้วยดี สามารถสนับสนุนกองทัพ และประชาชนทั่วไป ผลผลิตภัณฑ์ขององค์การแก้วเป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไป ในช่วงหนึ่ง ถึงขนาดมีการเสาะหาผู้ที่สามารถติดต่อซื้อแก้วจากองค์การแก้วได้โดยตรง เนื่องจากมีคุณภาพดีและราคาถูก ขณะเดียวกันองค์การแก้วก็พยายามที่จะพัฒนาตัวเองมากยิ่งขึ้น เช่นในช่วงปี พ.ศ.2535 ได้เตรียมการที่จะปรับปรุงเตาหลอมใหม่ให้ทันสมัย โดยติดต่อขอกู้เงินจากธนาคารออมสิน ซึ่งก็ได้รับความร่วมมืออย่างดี แต่ก็ติดขัดที่ สศช. และกระทรวงการคลังไม่เห็นด้วยในเหตุผลที่ว่ารัฐบาลมีนโยบายไม่ให้แข่งขันกับเอกชน ตั้งแต่นั้นมากิจการองค์การแก้วก็มีแต่ทรงกับทรุด แต่ก็ยังเลี้ยงตัวเองได้อยู่ จนถึงวันแปรสภาพ

วิธีการในการแปรรูปก็มีหลายวิธี ผู้เกี่ยวข้องแต่ละคนต่างก็มีความเห็นแตกต่างกันมากมาย หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ซึ่งดูแลอย่างใกล้ชิด รู้ข้อเท็จจริงดีที่สุดที่สุด แต่หน่วยงานที่สูงกว่ากลับมองอีกมุม ผลที่ออกมาจึงเห็นชัดว่าราชการสูญเสียอย่างมาก จากที่ควรจะได้บ้างกลับมีแต่เสีย

ลำดับการแปรรูปองค์การแก้ว สรุปได้ดังนี้

ปี 2536 กรม.อนุมัติหลักการให้ อ.ก. ร่วมทุนกับเอกชนได้โดยไม่ต้องคงสภาพเป็นรัฐวิสาหกิจ

ปี 2538 กรม.เห็นชอบให้ร่วมทุนกับบริษัทบวรกิจร่วมทุน (1992) แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจาก บริษัทฯขอสิทธิในการจำหน่ายขวดสุราให้โรงงานสุราบางยี่ขัน

ปี 2542 กรม.มีมติให้จำหน่ายกิจการ อ.ก. แล้วให้ยุบเลิก อ.ก. ซึ่งบริษัทที่รับซื้อกิจการก็ยังเป็นบริษัทบวรกิจร่วมทุน (1992) เดิมนั่นเอง

ข้อเปรียบเทียบการแปรรูปองค์การแก้วในรูปแบบต่าง ๆ

1. การปรับปรุงพัฒนา

ในปี พ.ศ.2535 รัฐบาลมีนโยบายเพิ่มเงินเดือนให้กับพนักงานรัฐวิสาหกิจ องค์การแก้วเริ่มมีปัญหาค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายรับจึงพิจารณาหาทางลดค่าใช้จ่าย เห็นว่าเตาหลอมที่ใช้อยู่เป็นเตาหลอมเก่าที่มีอัตราสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงสูงมาก จึงเสนอโครงการพัฒนาเตาหลอม โดยขอกู้เงินจาก

ธนาคารออมสินในวงเงินประมาณ 300 ล้านบาท ตามโครงการค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ลดลงสามารถใช้ผ่อนชำระเงินกู้ได้ การขอกู้ครั้งนั้นได้ทำความตกลงกับธนาคารออมสินแล้ว โดยที่กระทรวงการคลังไม่ต้องค้ำประกัน แต่โครงการไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ไม่เห็นด้วยโดยเสนอให้เปลี่ยนฐานะ อ.ก. จากการเป็นรัฐวิสาหกิจ เป็นการเพิ่มบทบาทเอกชนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง การพัฒนาอุตสาหกรรม การลงทุนให้เอกชนเป็นแกนนำ ส่วนรัฐเป็นเพียงผู้สนับสนุน และกำกับดูแลเท่านั้น

2. การร่วมทุน

หลังจากการปรับปรุงพัฒนาตัวเองไม่สำเร็จ องค์กรแก้วก็หาทางดำเนินการต่อไปเพื่อความอยู่รอด ทั้งหลักการ เหตุผล นโยบายระดับรัฐบาล ในปีต่อมาคือ 2536 คณะรัฐมนตรีจึงอนุมัติหลักการให้องค์กรแก้วร่วมทุนกับเอกชนโดยไม่ต้องคงสภาพรัฐวิสาหกิจซึ่งมีรายละเอียดในการร่วมทุนคือ ฝ่ายรัฐ ใช้ทรัพย์สินถาวรขององค์กรแก้วร่วมกับทรัพย์สินหมุนเวียน และทรัพย์สินอื่นๆ ซึ่งตีราคาโดยบริษัทคอลลีเออร์ส จาร์กิน ประเทศไทยจำกัด ประเมินไว้ ณ มิ.ย.2537 เป็นเงิน 698 ล้านบาท เป็นทุนฝ่ายรัฐ แบ่งเป็นสัดส่วน 30% ฝ่ายเอกชนถือ 70% ซึ่งหมายความว่าฝ่ายเอกชนจะจ่ายเงินเพื่อเข้ามาพัฒนาปรับปรุงองค์กรแก้ว โดยเฉพาะทรัพย์สินขององค์กรแก้วก็ไม่ตกต่ำลง รัฐยังคงความเป็นเจ้าของ พนักงานไม่มีผลกระทบต่อรายได้ รัฐไม่ต้องรับผิดชอบต่อการจ่ายบำเหน็จและเงินชดเชยจากการที่พนักงานพ้นสภาพการเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ

แต่การร่วมทุนก็ไม่สำเร็จลุล่วง ทั้งที่เงื่อนไขที่รัฐเสนอทั้งหมดเอกชนยอมรับ แต่เงื่อนไขที่เอกชนเสนอเพียงขอสิทธิในการขายขวดสุราให้กับโรงงานสุราบางยี่ขันของกระทรวงอุตสาหกรรมถึงระยะเวลาที่องค์กรแก้วมีอยู่เดิมคือ ปี 2542 หรือเมื่อโรงงานสุราบางยี่ขันไม่เป็นโรงงานของกระทรวงอุตสาหกรรม ไม่ได้ได้รับความยินยอมจากกระทรวงการคลังในเหตุผลเดียวคือขัดกับการค้าเสรี

3. การจำหน่ายกิจการ

ตั้งแต่เริ่มโครงการพัฒนาเตาหลอม ปี 2535 สศช.ไม่ให้ทำบอกแต่ให้ร่วมทุนจนเวลาล่วงเลยมาเกือบ 10 ปี แต่ทำอะไรไม่ได้ กิจการองค์กรแก้วจึงอยู่ในสภาพระคองตัวให้อยู่รอดเท่านั้น โอกาสที่จะพัฒนาใหม่ พื้นตัวใหม่ไม่มีอีกแล้ว ประกอบกับวิกฤตเศรษฐกิจในปี 40 การแปรรูปโดยการขายกิจการจึงเกิดขึ้นตามข้อเสนอของกระทรวงกลาโหม ซึ่งก็ยังคงคิดว่าการยุบเลิกกิจการตามข้อเสนอของกระทรวงการคลัง ในปี 2542 จึงมี พ.ร.ฎ.ยุบเลิกองค์กรแก้ว หลังจากที่ได้ขายกิจการองค์กรแก้วเป็นผลสำเร็จได้เงินเพียง 175 ล้านบาท ขณะที่รัฐต้องจ่ายเงินบำเหน็จและเงินชดเชยให้กับพนักงานถึง 490 ล้านบาท และตกงานถึง 600 คน

ประกาศ ฤทธิ์มนตรี (2545)²⁰ ในวิทยานิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานไปรษณีย์ต่อการแปรรูปกิจการไปรษณีย์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อการแปรรูปกิจการไปรษณีย์ในระดับปานกลาง โดยมีระดับความคิดเห็นสูงสุดต่อการแปรรูปกิจการไปรษณีย์ในด้านความพร้อมและประสิทธิภาพของภาคเอกชน รองลงมาในด้านความเสมอภาค และในด้านความมั่นคงตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบการแปรรูปกิจการไปรษณีย์ที่เหมาะสมที่สุดควรเป็นการเสนอขายหุ้นให้ต่อสาธารณชน และการเสนอขายหุ้นให้แก่พันธมิตรร่วมทุน โดยเฉพาะส่วนวิธีการแปรรูปกิจการไปรษณีย์ที่เหมาะสมที่สุดคือรัฐบาลถือหุ้นส่วนหนึ่งไว้ และนำหุ้นบางส่วนจำหน่ายแก่มหาชน โดยผ่านกลไกของตลาดหลักทรัพย์ และนำหุ้นส่วนบางส่วนจำหน่ายแก่พนักงานด้วย

²⁰ประกาศ ฤทธิ์มนตรี, “ความคิดเห็นของพนักงานไปรษณีย์ต่อการแปรรูปกิจการไปรษณีย์,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2545), หน้า101.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องทักษะของพนักงานต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารในประเทศไทยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากพนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร ประกอบด้วย บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดและบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) รวม 4 รัฐวิสาหกิจ รวมมีจำนวนพนักงานทั้งสิ้น 49,596 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2548) ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 รัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารและจำนวนพนักงาน

รัฐวิสาหกิจ สาขา	ชื่อรัฐวิสาหกิจ	จำนวนพนักงาน (N) คน
สื่อสาร	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	21,853
	บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	5,752
	บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	20,767
	บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	1,224
	รวม	49,596

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ สุ่มตัวอย่างจากพนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร 4 รัฐวิสาหกิจ โดยการสุ่มตัวอย่างโดยใช้แนวคิดการกำหนดขนาดตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, p. 125) และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 5 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 คน จาก

$$\text{สมการ } n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ N = ขนาดของประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงร้อยละ 0.05

จากนั้นทำการแบ่งสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นของแต่ละรัฐวิสาหกิจ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร

ชื่อรัฐวิสาหกิจ	จำนวนพนักงาน (N) คน
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	174
บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	46
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	166
บริษัท อสมท. จำกัด (มหาชน)	10
รวม	396

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยภาคสนาม คือ แบบสอบถาม โดยการตอบแบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลที่มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close – ended question) ซึ่งแบบสอบถามจะประกอบไปด้วยข้อคำถาม 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร

เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของบุคลากร ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ตำแหน่งการทำงานปัจจุบัน ประสบการณ์ในตำแหน่งในปัจจุบัน และชื่อองค์กรรัฐวิสาหกิจที่ให้บริการแก่ประชาชนรวม 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมของเอกชน ในประเด็นที่เกี่ยวกับการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจต่อไป การเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ การดึงดูด เงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และ

เทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล การสร้างความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน รวมทั้งสิ้น 23 ข้อ

ลักษณะคำถามเป็นคำถามเชิงบวก (Positive) คือ คำถามสนับสนุน โดยแบบสอบถามส่วนนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) กำหนดน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกสำหรับแบบสอบถามที่เป็นเชิงบวก ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
0	ไม่จำเป็นอย่างยิ่ง
1	ไม่จำเป็น
2	ค่อนข้างไม่จำเป็น
3	จำเป็นปานกลาง
4	จำเป็นค่อนข้างมาก
5	จำเป็นมากที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามส่วนที่ 2 ดังภาพที่ 3.1

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถาม และพิจารณาว่า ข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงในรัฐวิสาหกิจของท่านมากที่สุด? แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเพียง 1 ช่องเท่านั้นในแต่ละข้อ และกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ระดับคะแนนและมาตรวัด

0	ไม่จำเป็นอย่างยิ่ง	3	จำเป็นปานกลาง
1	ไม่จำเป็น	4	จำเป็นค่อนข้างมาก
2	ค่อนข้างไม่จำเป็น	5	จำเป็นมากที่สุด

ตารางที่ 3.3 ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ประเด็นพิจารณา	ระดับความจำเป็น					
	0	1	2	3	4	5
1. ท่านคิดว่ารัฐจำเป็นต้องให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ผลิตสินค้า
2. ท่านคิดว่ารัฐจำเป็นต้องให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่ให้บริการแก่ประชาชน
3.

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมของเอกชน ในประเด็นที่เกี่ยวกับการขายกิจการการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การจ้างเหมาดำเนินการ การให้เช่า การให้สัมปทาน การออกสิทธิบัตร การให้เงินอุดหนุน การคิดค่าบริการจากผู้ใช้ และการเปิดให้มีการดำเนินการโดยเสรี รวมทั้งสิ้น 9 ข้อ

ลักษณะคำถามเป็นคำถามเชิงบวก (Positive) คือ คำถามสนับสนุน โดยแบบสอบถามส่วนนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) กำหนดน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกสำหรับแบบสอบถามที่เป็นเชิงบวก ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
0	ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง
1	ค่อนข้างไม่เหมาะสม
2	ไม่เหมาะสม
3	เหมาะสมปานกลาง
4	เหมาะสมค่อนข้างมาก
5	เหมาะสมมากที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามส่วนที่ 3 ดังภาพที่ 3.2

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถาม และพิจารณาว่า ข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงในรัฐวิสาหกิจของท่านมากที่สุด? แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเพียง 1 ช่องเท่านั้นในแต่ละข้อ และกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ระดับคะแนนและมาตรวัด

0	ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง	3	เหมาะสมปานกลาง
1	ไม่เหมาะสม	4	เหมาะสมค่อนข้างมาก
2	เหมาะสมค่อนข้างน้อย	5	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 3.4 ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ

ประเด็นเพื่อพิจารณา	ระดับความเหมาะสม					
	0	1	2	3	4	5
1. ท่านคิดว่ารัฐสามารถแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการขายกิจการหรือทรัพย์สินของรัฐให้แก่เอกชน ด้วยการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่เอกชน
2. ท่านคิดว่ารัฐสามารถแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในสัดส่วนมากกว่ากึ่งหนึ่งเพื่อประสานความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และทุนระหว่างรัฐกับเอกชน
3.

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

3.3 การหาคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยหาคุณภาพของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามที่จะใช้ความคิดเห็นต่อปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และรูปแบบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความแม่นยำ (Validity) และปรับแก้ไขตามคำแนะนำได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งเพียงพอสำหรับการทดสอบความเชื่อถือได้ ดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 พนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารที่ใช้ทดสอบเครื่องมือ

ชื่อรัฐวิสาหกิจ	จำนวนพนักงาน (n) คน
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	30

จากนั้นวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสถิติ SPSS for Windows หาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามทั้งหมด (Item total Correlation) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของเครื่องมือวัด โดยเลือกข้อที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่าพอเพียงสำหรับใช้เป็นมาตรฐานของมาตรวัด (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526 หน้า 46) ไว้ใช้เป็นเครื่องมือวัด ผลการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดดังตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3.6 แสดงค่าความเชื่อมั่นรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตอนที่	กลุ่มคำถาม	ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่นรายข้อ			
			1	2	3	4
2	การให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจ		0.74	0.81
ปัจจัยการ แปรรูป รัฐวิสาหกิจ	การเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ		0.56	0.66	0.55	0.69
	การดึงดูด เงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจาก ภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ		0.54	0.56	0.55	...
	การลดภาระหนี้สินของรัฐบาล		0.77	0.76	0.56	...
	การสร้าง ความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย		0.85	0.70
	การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน		0.78	0.85	0.71	...
	การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน		0.78	0.70	0.75	...
	การให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน		0.74	0.66	0.72	...

ตอนที่	กลุ่มคำถาม	ค่าความ เชื่อมั่นราย ข้อ
3 รูปแบบ การแปรรูป รัฐวิสาหกิจ	การขายกิจการ	0.83
	การร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน	0.74
	การจ้างเหมาดำเนินการ	0.76
	การให้เช่า	0.73
	การให้สัมปทาน	0.73
	การออกสิทธิบัตร	0.75
	การให้เงินอุดหนุน	0.81
	การคิดค่าบริการจากผู้ใ้	0.67
	การเปิดให้มีการดำเนินการ โดยเสรี	0.78
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด		

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการประสานงานกับฝ่ายบุคคลของรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารทั้ง 4 รัฐวิสาหกิจ ใน ส่วนของความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไว้ล่วงหน้า โดยจัดทำทสรูปเค้าโครงการวิจัย (Summary Research Proposal) พร้อมแบบสอบถามให้แต่ละผู้ประกอบการพิจารณาก่อน เมื่อได้รับความยินยอมแล้ว ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจทั้ง 4 รัฐวิสาหกิจ ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมกับประสานงานเพื่อชี้แจงรายละเอียดและข้อซักถามต่าง ๆ ในการตอบแบบสอบถาม โดยได้รับความอนุเคราะห์จากฝ่ายทรัพยากรบุคคล เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลให้โดยเริ่มจากวันที่ 1-31 มกราคม 2549

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้ทำการลงรหัสข้อมูลแล้ว นำมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจและรูปแบบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของกลุ่มตัวอย่าง 396 คน จากนั้นทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้านปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจทั้ง 8 ตัวแปร กับตัวแปรตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ 1 ตัวแปร ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ สามารถแยกอธิบายลักษณะการใช้สถิติต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

การบรรยายลักษณะปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจและรูปแบบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คะแนนสูงสุด (Maximum) คะแนนต่ำสุด (Minimum) และอันดับ (Rank)

การวิเคราะห์ปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีค่าคะแนน (Robert A. Donnelly Jr., 2004, pp. 44-47) และมีความหมายดังนี้

คะแนน	ความหมาย
0.00-1.00	จำเป็นน้อยที่สุด
1.01-2.00	จำเป็นค่อนข้างน้อย
2.01-3.00	จำเป็นปานกลาง
3.01-4.00	จำเป็นค่อนข้างมาก
4.01-5.0	จำเป็นมากที่สุด
4.01-6.0	

การวิเคราะห์รูปแบบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีค่าคะแนน (Robert A. Donnelly Jr., 2004, pp. 44-47) และมีความหมายดังนี้

คะแนน	ความหมาย
0.00-1.00	รูปแบบเหมาะสมน้อยที่สุด
1.01-2.00	รูปแบบเหมาะสมค่อนข้างน้อย
2.01-3.00	รูปแบบเหมาะสมปานกลาง
3.01-4.00	รูปแบบเหมาะสมค่อนข้างมาก
4.01-5.0	รูปแบบเหมาะสมมากที่สุด

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจและรูปแบบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ผู้วิจัยได้เลือกใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เนื่องจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยมุ่งเน้น

ที่จะพยากรณ์ตัวแปรตามด้วยค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งจะเรียกว่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Coefficient) ช่วยให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหรือตัวทำนาย (Predictor Variables) ซึ่งก็คือตัวแปรปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจทั้ง 8 ด้านกับตัวแปรตามหรือตัวเกณฑ์ (Criterion Variables) ซึ่งก็คือปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจได้ชัดเจนและแม่นยำขึ้น (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2548 หน้า 332)

กำหนดรหัสตัวแปรและความหมายดังนี้ :

moneyp	หมายถึง	การให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ผลิตสินค้า
monneys	หมายถึง	การให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่ให้บริการแก่ประชาชน
stroneco	หมายถึง	การสร้างให้เกิดการแข่งขันโดยอาศัยกลไกของตลาด
stroneff	หมายถึง	การเสริมสร้างความแข็งแกร่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ
stronimp	หมายถึง	การปรับปรุงสินค้าหรือบริการไม่ให้ตกเป็นภาระแก่เศรษฐกิจ
stronlev	หมายถึง	การยกฐานะการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น
pullmon	หมายถึง	การดึงคูเงินลงทุน
techpriv	หมายถึง	ความรู้ด้านการจัดการหรือเทคโนโลยีจากภาคเอกชน
itmanage	หมายถึง	การใช้เทคโนโลยีการบริหาร เพื่อการปรับปรุงกิจการ
expinvst	หมายถึง	การลดการลงทุนของรัฐบาล
expnpl	หมายถึง	การลดภาระหนี้สินของรัฐบาล
exppriv	หมายถึง	การดึงภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ
relipriv	หมายถึง	การสร้างเชื่อมั่นตลาดทุนไทย
stadygov	หมายถึง	สร้างความเชื่อมั่นในกิจการของรัฐได้
supstruc	หมายถึง	การส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีโครงสร้างต้นทุนการผลิต
suppower	หมายถึง	การส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีกำลังการผลิต
supprodc	หมายถึง	การส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีจำนวนผู้ผลิต
supnewm	หมายถึง	การออกแบบกระบวนการใหม่
busproce	หมายถึง	การให้ความสำคัญแก่กระบวนการทางธุรกิจ
struccus	หมายถึง	การแบ่งโครงสร้างตามภาระหน้าที่
govcerte	หมายถึง	การสร้างความมั่นใจแก่พนักงาน
govwelfa	หมายถึง	การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการพนักงาน
govbonus	หมายถึง	การได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มที่
salegood	หมายถึง	การขายกิจการ

coopmon	หมายถึง	การร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน
hirepriv	หมายถึง	การจ้างเหมาดำเนินการ
rentgood	หมายถึง	การให้เช่า
concess	หมายถึง	การให้สัมปทาน
patantgo	หมายถึง	การออกสิทธิบัตร
givemone	หมายถึง	การให้เงินอุดหนุน
keepserv	หมายถึง	การคิดค่าบริการจากผู้ใช้
freetrade	หมายถึง	การเปิดให้มีการดำเนินการโดยเสรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องทัศนคติของพนักงานต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารในประเทศไทย มุ่งศึกษา 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ 2) เพื่อศึกษาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และ 3) เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปร ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ตอนที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลของพนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร เป็นข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ตำแหน่งการทำงานปัจจุบัน ประสบการณ์ในตำแหน่งในปัจจุบัน และรัฐวิสาหกิจที่ปฏิบัติงาน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของพนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล		จำนวน (n=396 คน)	ร้อยละ
การศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	30	7.60
	ปริญญาตรี	229	57.80
	สูงกว่าปริญญาตรี	137	34.60
ตำแหน่ง	ผู้บริหารระดับสูง	8	2.00
การทำงาน	ผู้บริหารระดับกลาง	38	9.60
ในปัจจุบัน	พนักงานระดับปฏิบัติการ	350	88.40
อายุการดำรง	ตั้งแต่ 1-5 ปี	186	47.00
ตำแหน่งใน ปัจจุบัน	5 ปีขึ้นไป-10 ปี	94	23.70
	10 ปีขึ้นไป-15 ปี	94	23.70
	15 ปีขึ้นไป-20 ปี	10	2.60
	20 ปีขึ้นไป	12	3.00
รัฐวิสาหกิจ	TOT	174	43.90
	CAT	46	11.60
	Thailandpost	166	41.90
	MCOT	10	2.50
รวมกลุ่มตัวอย่าง		396

จากตารางที่ 4.1 เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างซึ่งเก็บรวบรวมจากพนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร จำนวน 4 รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งหมด 396 คน พบว่าพนักงานส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 57.80 สูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 34.60 และมีต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 7.60 สำหรับตำแหน่งการทำงานในปัจจุบัน พบว่าพนักงานส่วนใหญ่เป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 88.40 เป็นผู้บริหารระดับกลาง คิดเป็นร้อยละ 9.60 และเป็นผู้บริหารระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 2.00 อายุการดำรงตำแหน่งในปัจจุบันมีอายุการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปถึง 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.00 ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปถึง 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.70 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปถึง 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.70 ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปถึง 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.60 และ 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.00 และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร ส่วนใหญ่ทำงานบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) คิดเป็นร้อยละ 43.90 บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด คิดเป็นร้อยละ

41.90 บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) คิดเป็นร้อยละ 11.60 และ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) คิดเป็นร้อยละ 2.50 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานของตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และตัวแปรการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ สรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ 4. 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด และอันดับของปัจจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน			อันดับ
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน	คะแนน สูงสุด	คะแนน ต่ำสุด	
การให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจ					
1. รัฐจำเป็นต้องให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ผลิตสินค้า	4.11	0.863	5	1	1
2. รัฐจำเป็นต้องให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่ให้บริการแก่ประชาชน	4.05	0.871	5	1	2
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.08
ความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ					
3. การเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศโดยการสร้างให้เกิดการแข่งขันโดยอาศัยกลไกของตลาด	3.94	0.905	5	1	4
4. การเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ	4.13	0.857	5	1	1
5. การปรับปรุงสินค้าหรือบริการไม่ให้เกิดเป็นภาระแก่เศรษฐกิจ เป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ	4.05	0.868	5	1	3
6. การเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศเป็นการยกฐานะการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น	4.09	0.879	5	1	2
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.05

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน		คะแนน	คะแนน	อันดับ
		เบี่ยงเบน	คะแนน			
		มาตรฐาน	สูงสุด	ต่ำสุด		
เงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ						
7. การดึงดูดเงินลงทุน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ	3.89	0.844	5	0	1	
8. ความรู้ด้านการจัดการหรือเทคโนโลยีจากภาคเอกชน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ	3.84	0.879	5	0	2	
9. ภาคเอกชนสามารถใช้เทคโนโลยีการบริหาร เพื่อการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ	3.80	0.883	5	0	3	
ค่าเฉลี่ยรวม	3.84
ภาระหนี้สินของรัฐบาล						
10. การลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลดการลงทุนของรัฐบาล	3.82	0.859	5	0	1	
11. การลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล	3.73	0.922	5	0	2	
12. การลดภาระหนี้สินของรัฐบาล สามารถทำได้โดยการดึงภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ	3.71	1.031	5	0	3	
ค่าเฉลี่ยรวม	3.75
ความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย						
13. การสร้างความเชื่อมั่นตลาดทุนไทย สามารถทำได้โดยดิงักลงทุนหรือบริษัทเอกชนไทย	3.83	0.850	5	0	2	
14. นักลงทุนและบริษัทเอกชนไทยสามารถสร้างความเชื่อมั่นในกิจการของรัฐได้	3.92	0.898	5	0	1	
ค่าเฉลี่ยรวม	3.87
การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน						
15. การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน เป็นการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีโครงสร้างต้นทุนการผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ	4.05	0.840	5	1	2	
16. การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน เป็นการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีกำลังการผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ	3.81	0.876	5	1	3	
17. การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน เป็นการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมี จำนวนผู้ผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ	4.06	0.861	5	1	1	
ค่าเฉลี่ยรวม	3.97

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน			อันดับ
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน	คะแนน สูงสุด	คะแนน ต่ำสุด	
การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน					
18. รัฐต้องสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ด้วยการออกแบบกระบวนการใหม่	3.67	0.896	5	0	2
19. รัฐให้ความสำคัญแก่กระบวนการทางธุรกิจ (Business Process)	3.69	0.856	5	1	1
20. รัฐแบ่งโครงสร้างตามภาระหน้าที่ เพื่อให้การทำงานสนองตอบความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็ว	3.66	0.897	5	0	3
ค่าเฉลี่ยรวม	3.67
การให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน					
21. รัฐต้องสร้างความมั่นใจแก่พนักงาน จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	3.77	0.897	5	1	1
22. รัฐต้องจัดตั้งกองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจจากเงินรายได้	3.75	0.892	5	1	2
23. รัฐต้องสร้างความมั่นใจแก่พนักงานในการได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มที่หากมีเหตุให้ออกจากงานตามกฎหมาย	3.70	0.902	5	0	3
ค่าเฉลี่ยรวม	3.74

จากตารางที่ 4.2 สามารถแยกพิจารณา ในแต่ละปัจจัยได้ดังต่อไปนี้

ปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจ พบว่าตัวแปรย่อยรัฐจำเป็นต้องให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ผลิตสินค้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีเท่ากับ 4.11 รองลงมาคือรัฐจำเป็นต้องให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่ให้บริการแก่ประชาชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจเท่ากับ 4.08 แสดงว่าการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจ มีความจำเป็นมากที่สุดต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ พบว่าตัวแปรย่อยการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.13 รองลงมาคือ การเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ เป็นการยกฐานะการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 การปรับปรุงสินค้าหรือบริการไม่ให้เกิดเป็นภาระแก่เศรษฐกิจ เป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ โดยการสร้างให้เกิดการแข่งขัน

โดยอาศัยกลไกของตลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ เท่ากับ 4.05 แสดงว่าความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศมีความจำเป็นมากที่สุดต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ พบว่าตัวแปรย่อยการดึงดูดเงินลงทุน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.89 รองลงมาความรู้ด้านการจัดการหรือเทคโนโลยีจากภาคเอกชน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และภาคเอกชนสามารถใช้เทคโนโลยีการบริหาร เพื่อการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศเท่ากับ 3.84 แสดงว่าเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศมีความจำเป็นค่อนข้างมากต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาล พบว่าตัวแปรย่อยการลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลดการลงทุนของรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.82 รองลงมาคือการลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลด ภาระหนี้สินของรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล สามารถทำได้โดยการดึงภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยภาระหนี้สินของรัฐบาล เท่ากับ 3.75 แสดงว่าภาระหนี้สินของรัฐบาลมีความจำเป็นค่อนข้างมากต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย พบว่าตัวแปรย่อยนักลงทุนและบริษัทเอกชนไทยสามารถสร้างความเชื่อมั่นในกิจการของรัฐได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.92 รองลงมาคือการสร้างเชื่อมั่นตลาดทุนไทย สามารถทำได้โดยคิ่งนักลงทุนหรือบริษัทเอกชนไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 มีค่าเฉลี่ยของความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย เท่ากับ 3.87 แสดงว่าความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยมีความจำเป็นค่อนข้างมากต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน พบว่าตัวแปรย่อยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน เป็นการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมี จำนวนผู้ผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.06 รองลงมาคือการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน เป็นการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีโครงสร้างต้นทุนการผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน เป็นการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีกำลังการผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.81 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันเท่ากับ 3.97 แสดงว่าการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันมีความจำเป็นค่อนข้างมากต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พบว่าตัวแปรย่อยรัฐให้ความสำคัญแก่กระบวนการทางธุรกิจ (Business Process) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.69 รองลงมาคือรัฐต้องสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ด้วยการออกแบบกระบวนการใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และรัฐแบ่งโครงสร้างตามภาระหน้าที่ เพื่อให้การทำงานสนองตอบความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เท่ากับ 3.67 แสดงว่าการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน มีความจำเป็นค่อนข้างมากต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน พบว่าตัวแปรย่อยรัฐต้องสร้างความมั่นใจแก่พนักงาน จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.74 รองลงมาคือรัฐต้องจัดตั้งกองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจจากเงินรายได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และรัฐต้องสร้างความมั่นใจแก่พนักงานในการได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มที่หากมีเหตุให้ออกจากงานตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน เท่ากับ 3.74 แสดงว่าการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน มีความจำเป็นค่อนข้างมากต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

การวิเคราะห์ข้อมูลการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด และอันดับของรูปแบบการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมของเอกชน

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน			อันดับ
		เบี่ยงเบนมาตรฐาน	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	
รูปแบบการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมของเอกชน					
1. การขายกิจการหรือทรัพย์สินของรัฐให้แก่เอกชน ด้วยการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่เอกชน	1.79	0.688	3	0	9
2. การร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในสัดส่วนมากกว่ากึ่งหนึ่งเพื่อประสานความเชี่ยวชาญ ประสพการณ์ และทุนระหว่างรัฐกับเอกชน	3.97	0.919	5	1	1

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน			อันดับ
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน	คะแนน สูงสุด	คะแนน ต่ำสุด	
3. การจ้างเหมาดำเนินการ ให้เอกชนเป็นผู้ผลิตหรือแจกจ่าย สินค้าหรือบริการแก่ประชาชน	3.63	0.961	5	0	3
4. การให้เอกชนเช่าทรัพย์สินบางอย่างของรัฐ เช่น ที่ดิน โรงงาน สำนักงาน	3.61	0.939	5	0	4
5. การให้สัมปทาน เป็นการลดภาระในการดำเนินการของรัฐ ผ่านส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจให้ผู้ประกอบการเอกชนเป็น ผู้รับผิดชอบ	3.84	0.951	5	1	2
6. การออกสิทธิบัตร หรือการให้ตัวรับบริการแก่ผู้บริโภค เพื่อ ซื้อสินค้าและบริการ ที่รัฐยังคงเป็นผู้จัดหาสินค้าหรือบริการ แก่ประชาชน	2.90	0.715	4	0	6
7. การให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิตสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้อง โดยตรง	2.49	0.940	4	0	7
8. การให้ภาคเอกชนเก็บค่าบริการจากประชาชนผู้ได้รับ ประโยชน์โดยตรงจากการบริโภคบริการนั้น เพื่อใช้ในการจัด ผลิตเพื่อสนองตอบความต้องการของผู้บริโภค	1.93	0.673	3	0	8
9. การเปิดให้มีการดำเนินการ โดยเสรี ยกเลิกหรือลดเงื่อนไข ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในระบบตลาดที่ทำให้เกิดการแข่งขัน	3.39	0.991	5	0	5
ค่าเฉลี่ยรวม	3.06

จากตารางที่ 4.3 สามารถแยกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

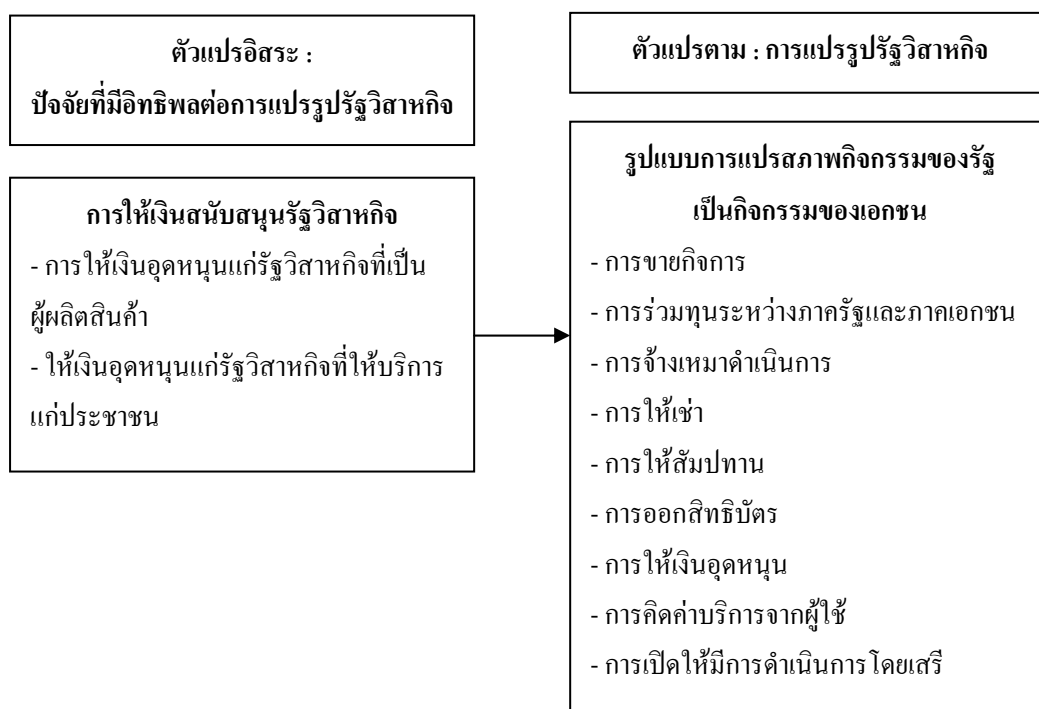
การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พบว่า ตัวแปรย่อยรูปแบบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการร่วม
ทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในสัดส่วนมากกว่ากึ่งหนึ่งเพื่อ
ประสานความเชี่ยวชาญ ประสิทธิภาพ และทุนระหว่างรัฐกับเอกชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.97
รองลงมาคือ การให้สัมปทาน เป็นการลดภาระในการดำเนินการของรัฐผ่านส่วนราชการหรือ
รัฐวิสาหกิจให้ผู้ประกอบการเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 การจ้างเหมาดำเนินการ
ให้เอกชนเป็นผู้ผลิตหรือแจกจ่ายสินค้าหรือบริการแก่ประชาชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 การให้
เอกชนเช่าทรัพย์สินบางอย่างของรัฐ เช่น ที่ดิน โรงงาน สำนักงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 การเปิดให้
มีการดำเนินการ โดยเสรี ยกเลิกหรือลดเงื่อนไขระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในระบบตลาดที่ทำให้เกิด
การแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 การออกสิทธิบัตร หรือการให้ตัวรับบริการแก่ผู้บริโภค เพื่อซื้อ

สินค้าและบริการ ที่รัฐยังคงเป็นผู้จัดหาสินค้าหรือบริการแก่ประชาชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 การให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิตสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องโดยตรง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 การให้ภาคเอกชนเก็บค่าบริการจากประชาชนผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการบริโภคบริการนั้น เพื่อใช้ในการจัดผลิตเพื่อสนองตอบความต้องการของผู้บริโภค มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93 และการขายกิจการหรือทรัพย์สินของรัฐให้แก่เอกชน ด้วยการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่เอกชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.79 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเท่ากับ 3.06 แสดงว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจมีความจำเป็นค่อนข้างมาก

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.4 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

Model	R	R Square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
				B	Std. Error			
(Constant)	.602	.362	.520	1.133	.136		8.340	.000
การให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ผลิตสินค้า				.105	.043	.144	2.449	.015*
การให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่ให้บริการแก่ประชาชน				.369	.042	.419	6.709	.000*

a Predictors: (Constant), การให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ผลิตสินค้า, การให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่ให้บริการแก่ประชาชน

b Dependent Variable: การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจทั้งสองตัวกับตัวแปรตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น พบว่าการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจมีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับปานกลาง (0.602) มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงถึง 36.20% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.52 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดย การให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่ให้บริการแก่ประชาชน มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ(0.369) มากที่สุด รองลงมาคือการให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ผลิตสินค้า (0.105) ตามลำดับ

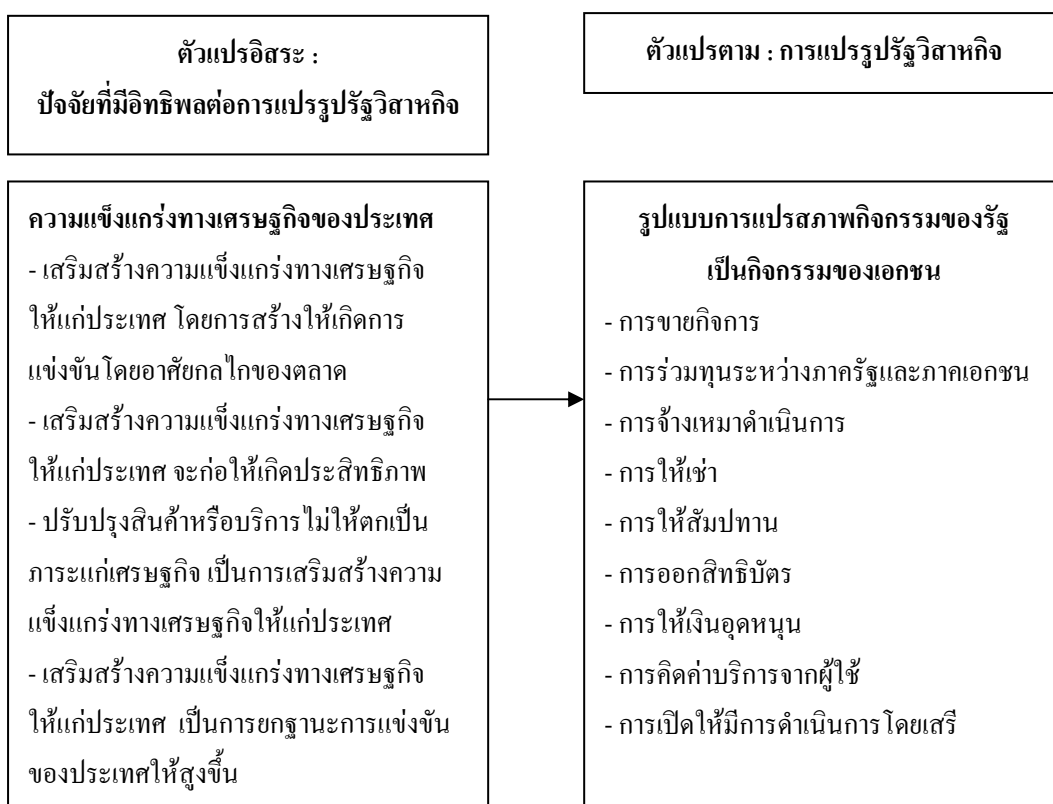
สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าการให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่ให้บริการแก่ประชาชน มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจมากที่สุด รองลงมาคือการ

ให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่ เป็นผู้ผลิตสินค้า ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจนี้ มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.5 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.5 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

Model	R	R square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
				B	Std. Error			
(Constant)	.681	.463	.478	0.636	.136		4.679	.000
เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ โดยการสร้างให้เกิดการแข่งขันโดยอาศัยกลไกของตลาด				4.333E-02	.036	.060	1.212	.226
เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ				0.302	.040	.399	7.546	.000*
ปรับปรุงสินค้าหรือบริการไม่ให้เกิดเป็นภาระแก่เศรษฐกิจ เป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ				5.598E-02	.042	.075	1.332	.184
เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ เป็นการยกฐานะการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น				0.190	.038	.257	4.938	.000*

a Predictors: (Constant), เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ โดยการสร้างให้เกิดการแข่งขันโดยอาศัยกลไกของตลาด, เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ, ปรับปรุงสินค้าหรือบริการไม่ให้เกิดเป็นภาระแก่เศรษฐกิจ เป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ, เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ เป็นการยกฐานะการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น

b Dependent Variable: การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศทั้งสิ้น ตัวแปรตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น พบว่าความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับปานกลาง (0.681) มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงถึง 46.30% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.48 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (0.302) รองลงมา การเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ เป็นการยก

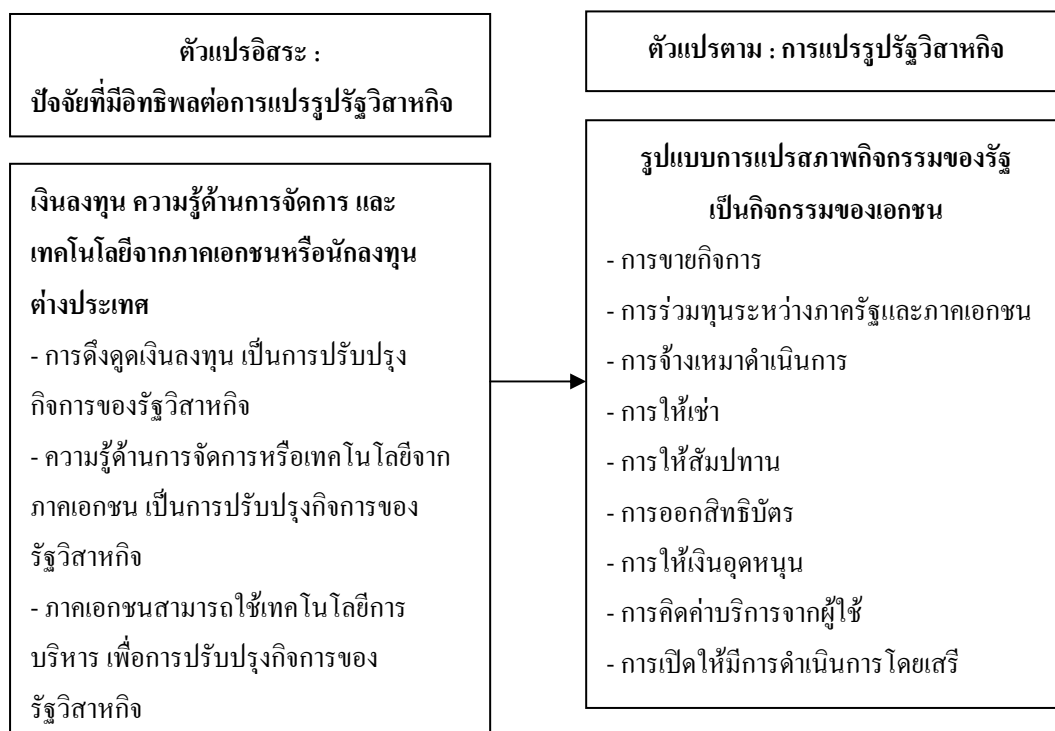
ฐานะการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น (0.190) การเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ โดยการสร้างให้เกิดการแข่งขันโดยอาศัยกลไกของตลาด ($4.333E-02$) และ การปรับปรุงสินค้าหรือบริการไม่ให้เกิดเป็นภาระแก่เศรษฐกิจ เป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ ($5.598E-02$) ตามลำดับ

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าปัจจัยการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาคือการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ เป็นการยกฐานะการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น โดยการสร้างให้เกิดการแข่งขันโดยอาศัยกลไกของตลาด และ การปรับปรุงสินค้าหรือบริการไม่ให้เกิดเป็นภาระแก่เศรษฐกิจ ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชน หรือนักลงทุนต่างประเทศ มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ดังภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.6 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

Model	R	R square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
				B	Std. Error			
(Constant)	.724	.525	.449	.827	.115		7.210	.000
การดึงดูดเงินลงทุน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ				8.534	.041	.111	2.096	.037*
ความรู้ด้านการจัดการหรือเทคโนโลยีจากภาคเอกชน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ				.136	.039	.185	3.499	.001*
ภาคเอกชนสามารถใช้เทคโนโลยีการบริหาร เพื่อการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ				.362	.041	.493	8.874	.000*

a Predictors: (Constant), การดึงดูดเงินลงทุน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ, ความรู้ด้านการจัดการหรือเทคโนโลยีจากภาคเอกชน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ, ภาคเอกชนสามารถใช้เทคโนโลยีการบริหาร เพื่อการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ

b Dependent Variable: การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

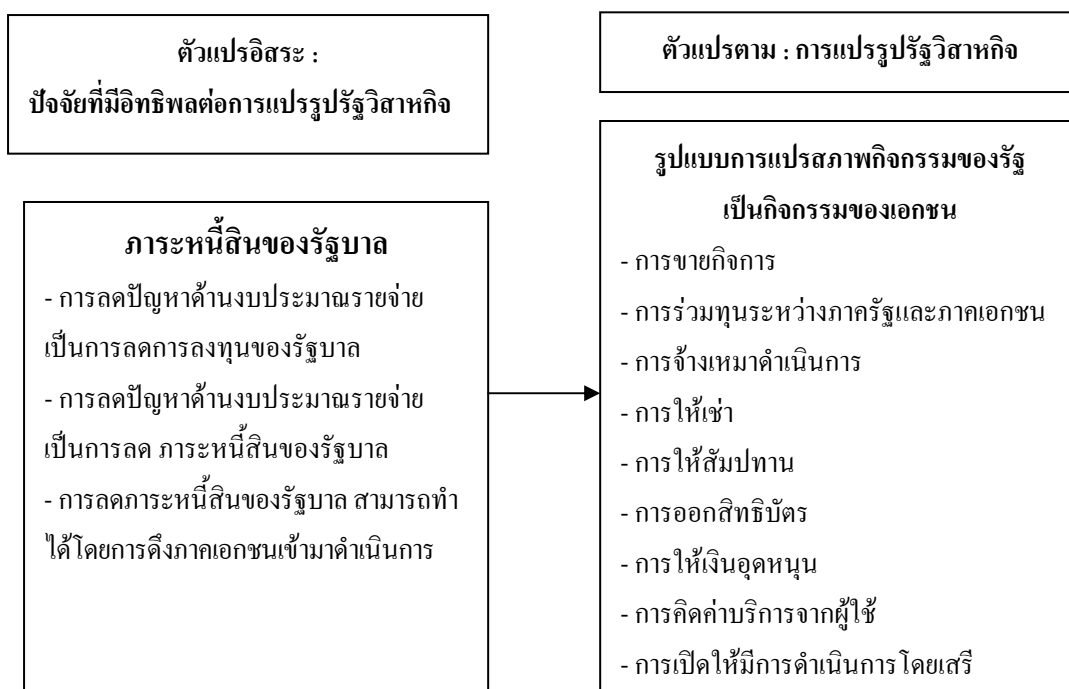
จากตารางที่ 4.6 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศทั้งสามตัวกับตัวแปรตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น พบว่าเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับสูง (0.724) มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงถึง 52.50% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำงานประมาณ 0.449 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยภาคเอกชนสามารถใช้เทคโนโลยีการบริหาร เพื่อการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด (0.362) รองลงมาเป็นการดึงดูดเงินลงทุน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ (0.204) และความรู้ด้านการจัดการหรือเทคโนโลยีจากภาคเอกชน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ (0.136) ตามลำดับ

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าภาคเอกชนสามารถใช้เทคโนโลยีการบริหาร เพื่อการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาเป็นการดึงดูดเงินลงทุน และความรู้ด้านการจัดการหรือเทคโนโลยีจากภาคเอกชน ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศนี้มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับในระดับสูง

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาล มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ดังภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาลกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาลกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.7 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาลกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

Model	R	R square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
				B	Std. Error			
(Constant)	.727	.528	.448	1.004	.106		9.432	.000
ลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลดการ ลงทุนของรัฐบาล				.130	.039	.172	3.361	.001*
ลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลด ภาระ หนี้สินของรัฐบาล				.218	.042	.310	5.200	.000*
ลดภาระหนี้สินของรัฐบาล สามารถทำได้โดยการดึง ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ				.201	.035	.318	5.685	.000*

a Predictors: (Constant), ลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลดการลงทุนของรัฐบาล, ลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลด ภาระหนี้สินของรัฐบาล, ลดภาระหนี้สินของรัฐบาล สามารถทำได้โดยการดึงภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ

b Dependent Variable: การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

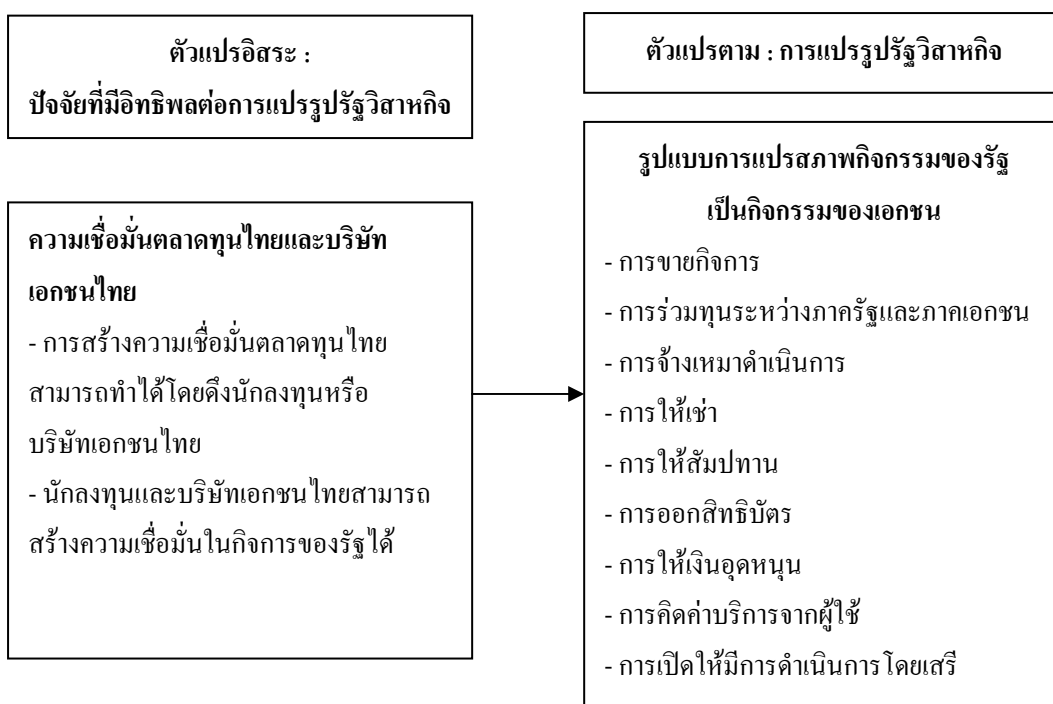
จากตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาลกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือภาระหนี้สินของรัฐบาลทั้งสามตัวกับตัวแปรตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น พบว่าภาระหนี้สินของรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับสูง (0.727) มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงถึง 52.80% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.448 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยการลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลด ภาระหนี้สินของรัฐบาล มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด (0.218) รองลงมาเป็นการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล สามารถทำได้โดยการดึงภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ (0.201) และการลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลดการลงทุนของรัฐบาล (0.130) ตามลำดับ

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาลกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าการลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาเป็นการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล สามารถทำได้โดยการดึงภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ และการลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่ายเป็นการลดการลงทุนของรัฐบาล ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาลนี้มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับสูง

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ดังภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.8 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

Model	R	R square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
				B	Std. Error			
(Constant)	.680	.462	.477	.965	.117		8.277	.000
การสร้างความเชื่อมั่นตลาดทุนไทย สามารถทำได้โดยคิงักลงทุนหรือบริษัทเอกชนไทย				.298	.043	.390	7.003	.000*
นักลงทุนและบริษัทเอกชนไทยสามารถสร้างความเชื่อมั่นในกิจการของรัฐได้				.243	.040	.337	6.041	.000*

a Predictors: (Constant), การสร้างความเชื่อมั่นตลาดทุนไทย สามารถทำได้โดยคิงักลงทุนหรือบริษัทเอกชนไทย, นักลงทุนและบริษัทเอกชนไทยสามารถสร้างความเชื่อมั่นในกิจการของรัฐได้

b Dependent Variable: การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย ทั้งสองตัวกับตัวแปรตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น พบว่าความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับปานกลาง (0.680) มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงถึง 46.20% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.477 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยการสร้างความเชื่อมั่นตลาดทุนไทย สามารถทำได้โดยคิงักลงทุนหรือบริษัทเอกชนไทย มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด (0.298) และรองลงมาเป็นนักลงทุนและบริษัทเอกชนไทยสามารถสร้างความเชื่อมั่นในกิจการของรัฐได้ (0.243) ตามลำดับ

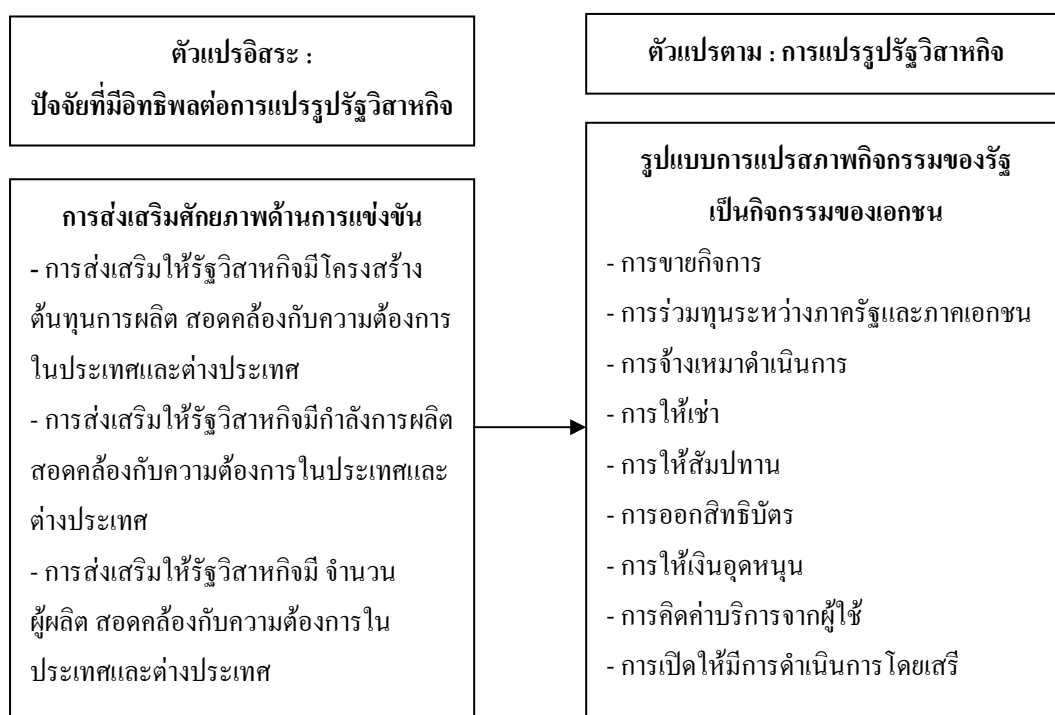
สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าการสร้างความเชื่อมั่นตลาดทุนไทย สามารถทำได้โดยคิงักลงทุนหรือบริษัทเอกชนไทย มีความสำคัญต่อการแปรรูป

รัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาคือนักลงทุนและบริษัทเอกชนไทยสามารถสร้างความเชื่อมั่นในกิจการของรัฐได้ ซึ่งปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยนี้มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ดังภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.9 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

Model	R	R square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
				B	Std. Error			
(Constant)	.738	.545	.440	0618	.117		5.257	.000
การส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีโครงสร้างต้นทุนการผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ				9.686	.044	.125	2.201	.028*
การส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีกำลังการผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ				.291	.039	.392	7.530	.000*
การส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมี จำนวนผู้ผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ				.232	.038	.307	6.174	.000*

a Predictors: (Constant), การส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีโครงสร้างต้นทุนการผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ, การส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีกำลังการผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ, การส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมี จำนวนผู้ผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ

b Dependent Variable: การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันทั้งสามตัวกับตัวแปรตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น พบว่าการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันมีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับสูง (0.738) มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงถึง 54.50% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.440 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีกำลังการผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศมีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด (0.291) รองลงมาเป็นการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมี จำนวนผู้ผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ (0.232) และการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมี

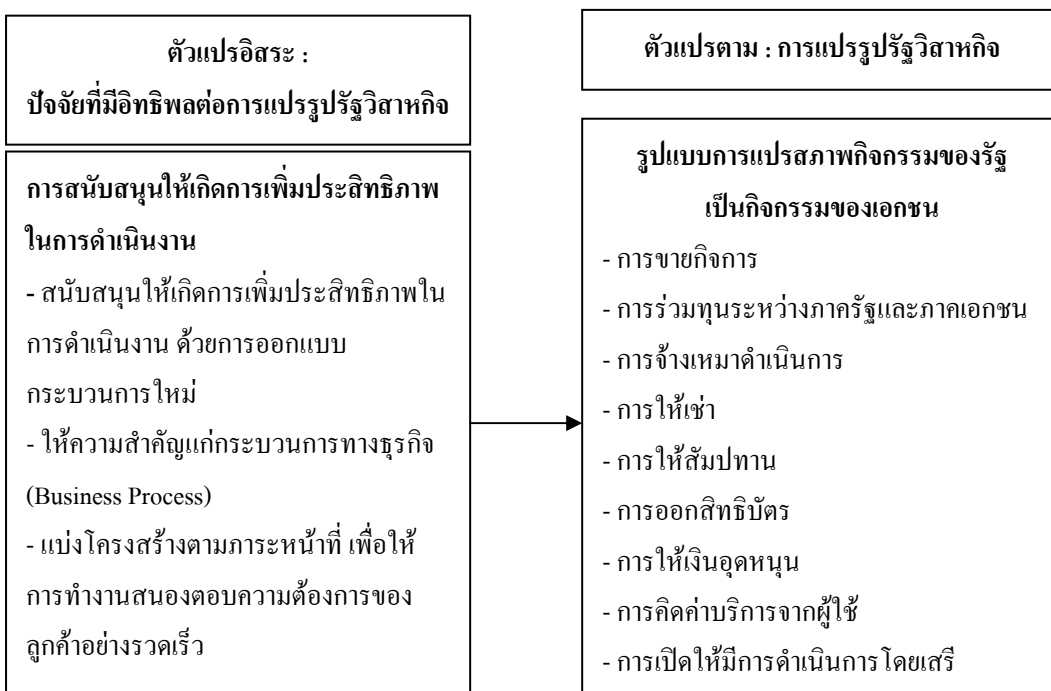
โครงสร้างต้นทุนการผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ (9.686E-02) ตามลำดับ

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีกำลังการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาเป็นการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีจำนวนผู้ผลิต และส่งเสริมให้มีโครงสร้างต้นทุนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันนี้มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับสูง

สมมติฐานที่ 7 ปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ดังภาพที่ 4.7

ภาพที่ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.10 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

Model	R	R square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
				B	Std. Error			
(Constant)	.778	.605	.410	.687	.101		6.810	.000
สนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ด้วยการออกแบบกระบวนการใหม่				.175	.036	.226	4.875	.028*
ให้ความสำคัญแก่กระบวนการทางธุรกิจ (Business Process)				.288	.038	.398	7.643	.000*
แบ่งโครงสร้างตามภาระหน้าที่ เพื่อให้การทำงานสนองตอบความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็ว				.182	.038	.240	4.801	.000*

a Predictors: (Constant), สนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ด้วยการออกแบบกระบวนการใหม่, ให้ความสำคัญแก่กระบวนการทางธุรกิจ (Business Process), แบ่งโครงสร้างตามภาระหน้าที่ เพื่อให้การทำงานสนองตอบความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็ว

b Dependent Variable: การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานทั้งสามตัวกับตัวแปรตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น พบว่าการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับสูง (0.778) มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงถึง 60.50% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.410 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยการให้ความสำคัญแก่กระบวนการทางธุรกิจ (Business Process) สูงสุด (0.288) รองลงมาเป็นการแบ่งโครงสร้างตามภาระหน้าที่ เพื่อให้การทำงานสนองตอบความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็ว (0.182) และการ

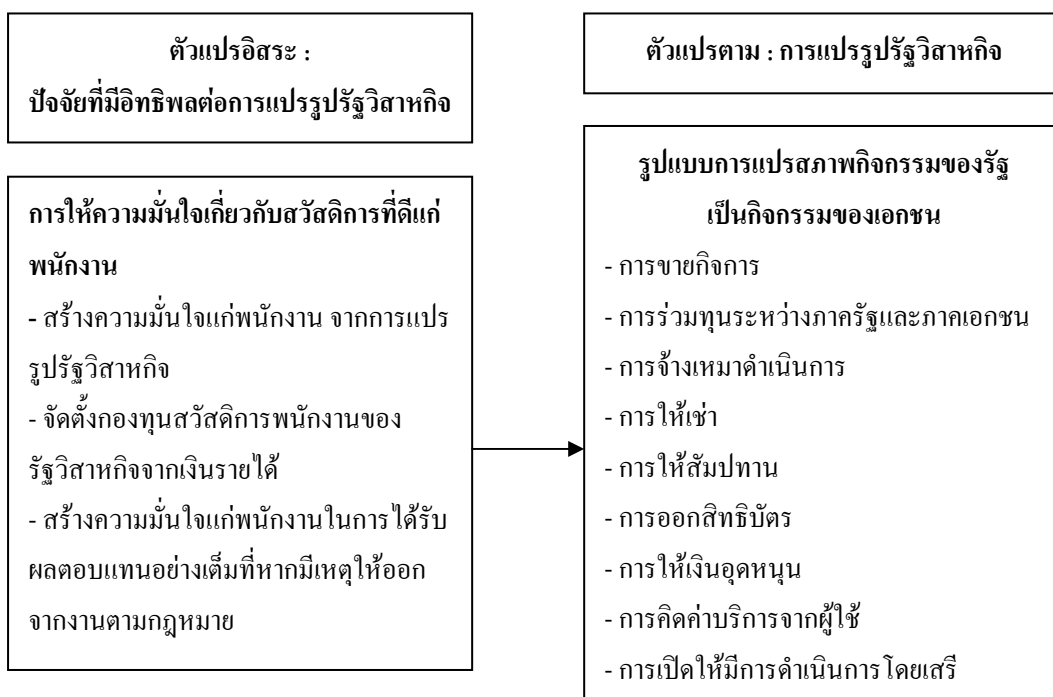
สนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ด้วยการออกแบบกระบวนการใหม่ (0.175) ตามลำดับ

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าการให้ความสำคัญแก่กระบวนการทางธุรกิจ (Business Process) มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาเป็นการแบ่งโครงสร้างตามภาระหน้าที่ เพื่อให้การทำงานสนองตอบความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็ว และการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้วยการออกแบบกระบวนการใหม่ ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานนี้มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับสูง

สมมติฐานที่ 8 ปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ดังภาพที่ 4.7

ภาพที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.11 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

Model	R	R square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized		Standardized Coefficients	t	Sig.
				Coefficients				
				B	Std. Error			
(Constant)	.780	.608	.408	.799	.096		8.316	.000
สร้างความมั่นใจแก่พนักงาน จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ				.232	.037	.321	6.296	.028*
จัดตั้งกองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจจากเงินรายได้				1.627	.040	.022	.404	.687
สร้างความมั่นใจแก่พนักงานในการได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มที่หากมีเหตุให้ออกจากงานตามกฎหมาย				E-02				
สร้างความมั่นใจแก่พนักงานในการได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มที่หากมีเหตุให้ออกจากงานตามกฎหมาย				.357	.038	.497	9.391	.000*

a Predictors: (Constant), สร้างความมั่นใจแก่พนักงาน จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ, จัดตั้งกองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจจากเงินรายได้, สร้างความมั่นใจแก่พนักงานในการได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มที่หากมีเหตุให้ออกจากงานตามกฎหมาย

b Dependent Variable: การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานทั้งสามตัวกับตัวแปรตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น พบว่าการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับสูง (0.780) มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงถึง 60.80% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.408 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยการสร้างความมั่นใจแก่พนักงานในการได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มที่หากมีเหตุให้ออกจากงานตามกฎหมายสูงสุด (0.357) รองลงมาเป็นการสร้างความมั่นใจแก่พนักงาน จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (0.232) และการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจจากเงินรายได้ (1.627E-02) ตามลำดับ

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าการสร้างความมั่นใจแก่พนักงานในการได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มที่หากมีเหตุให้ออกจากงานตามกฎหมายมีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาเป็นการสร้างความมั่นใจแก่พนักงานจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจจากเงินรายได้ ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับสูง

ตอนที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานทั้ง 8 สมมติฐาน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถสรุปผลการทดสอบดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	รายละเอียดสมมติฐาน	ผลการทดสอบ
1	ปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	มีอิทธิพลต่อกัน
2	ปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	มีอิทธิพลต่อกัน
3	ปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	มีอิทธิพลต่อกัน
4	ปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาล มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	มีอิทธิพลต่อกัน
5	ปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	มีอิทธิพลต่อกัน
6	ปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	มีอิทธิพลต่อกัน
7	ปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	มีอิทธิพลต่อกัน
8	ปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	มีอิทธิพลต่อกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องทัศนะของพนักงานต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขา
สื่อสารในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
2. เพื่อศึกษาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
3. เพื่อศึกษาทัศนะของพนักงานต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานการวิจัยเป็นแบบจำลองสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงเส้น
ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ทั้งหมด 8
สมมติฐาน ดังนี้

1. ปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
2. ปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
3. ปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุน
ต่างประเทศ มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
4. ปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาล มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
5. ปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยมีอิทธิพลต่อการแปรรูป
รัฐวิสาหกิจ
6. ปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
7. ปัจจัย การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานมีอิทธิพลต่อการ
แปรรูปรัฐวิสาหกิจ
8. ปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานมีอิทธิพลต่อการแปรรูป
รัฐวิสาหกิจ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร
รวม 4 รัฐวิสาหกิจ รวมมีจำนวนพนักงานทั้งสิ้น 49,596 คน

กลุ่มตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างจากพนักงานที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร รวม 4 รัฐวิสาหกิจ โดยการสุ่มตัวอย่างโดยใช้แนวคิดการกำหนดขนาดตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, p. 125) และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 5 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 คน ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนจำนวน 396 ฉบับ คิดเป็น 100%

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์การถดถอย พหุคูณ ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยใช้โปรแกรมสถิติ SPSS ใช้สถิติเชิงพรรณนาและตรวจสอบความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิดใหม่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.2 สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ในเรื่องการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจ ความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ เงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการและเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ ภาระหนี้สินของรัฐบาล ความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน พบว่าพนักงานเห็นว่าปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจและความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ มีความจำเป็นมากที่สุดต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ส่วนปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการและเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ ภาระหนี้สินของรัฐบาล ความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานมีความจำเป็นค่อนข้างมากที่สุดต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

การวิเคราะห์การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าการให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในสัดส่วนมากกว่ากึ่งหนึ่งเพื่อประสานความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และทุนระหว่างรัฐกับเอกชน การให้สัมปทานเพื่อเป็นการลดภาระในการดำเนินการของรัฐผ่านส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ให้ผู้ประกอบการเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบ การจ้างเหมาดำเนินการ ให้เอกชนเป็นผู้ผลิตหรือแจกจ่ายสินค้าหรือบริการแก่ประชาชน การให้เอกชนเช่าทรัพย์สินบางอย่างของรัฐ เช่น ที่ดินโรงงาน

สำนักงาน และการเปิดให้มีการดำเนินการโดยเสรี ยกเลิกหรือลดเงื่อนไขระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในระบบตลาดที่ทำให้เกิดการแข่งขันมีความเหมาะสมในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจค่อนข้างมาก

ส่วนการออกสิทธิบัตรหรือการให้ตัวรับบริการแก่ผู้บริโภค เพื่อซื้อสินค้าและบริการ ที่รัฐยังคงเป็นผู้จัดหาสินค้าหรือบริการแก่ประชาชน และการให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิตสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องโดยตรง มีความเหมาะสมในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจปานกลาง และการให้ภาคเอกชนเก็บค่าบริการจากประชาชนผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการบริโภคบริการนั้น เพื่อใช้ในการจัดผลิตเพื่อสนองตอบความต้องการของผู้บริโภค และการขายกิจการหรือทรัพย์สินของรัฐให้แก่เอกชน ด้วยการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่เอกชน มีความเหมาะสมในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจค่อนข้างน้อย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ทั้ง 8 สมมติฐาน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

พบว่าการให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่ให้บริการแก่ประชาชน มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจมากที่สุด รองลงมาคือการให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ผลิตสินค้า ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจนี้ มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

พบว่าปัจจัยการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาคือการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ เป็นการยกฐานะการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น โดยการสร้างให้เกิดการแข่งขันโดยอาศัยกลไกของตลาด และ การปรับปรุงสินค้าหรือบริการไม่ให้เกิดเป็นภาระแก่เศรษฐกิจ ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

พบว่าภาคเอกชนสามารถใช้เทคโนโลยีการบริหาร เพื่อการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาเป็นการดึงดูดเงินลงทุน และความรู้ด้านการจัดการหรือเทคโนโลยีจากภาคเอกชน ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศนี้มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับในระดัสูง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาล มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

พบว่าการลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาเป็นการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล สามารถทำได้โดยการดึงภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ และการลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่ายเป็นการลดการลงทุนของรัฐบาล ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาลนี้มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับสูง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

พบว่าการสร้างเชื่อมั่นตลาดทุนไทย สามารถทำได้โดยดึงนักลงทุนหรือบริษัทเอกชนไทย มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาคือนักลงทุนและบริษัทเอกชนไทย สามารถสร้างเชื่อมั่นในกิจการของรัฐได้ ซึ่งปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยนี้มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

พบว่าการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีกำลังการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการในประเทศ และต่างประเทศ มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาเป็นการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีจำนวนผู้ผลิต และส่งเสริมให้มีโครงสร้างต้นทุนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันนี้มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับสูง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 7 ปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

พบว่าทำให้ความสำคัญแก่กระบวนการทางธุรกิจ (Business Process) มีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาเป็นการแบ่งโครงสร้างตามภาระหน้าที่ เพื่อให้การทำงานสนองตอบความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็ว และการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้วยการออกแบบกระบวนการใหม่ ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานนี้มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับสูง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 8 ปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

พบว่าการสร้างความมั่นใจแก่พนักงานในการได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มที่หากมีเหตุให้ออกจากงานตามกฎหมายมีความสำคัญต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสูงสุด รองลงมาเป็นการสร้างความมั่นใจแก่พนักงานจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจจากเงินรายได้ ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานมีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในระดับสูง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3 อภิปรายผล

จากกรอบแนวคิดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารในประเทศไทย ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ กับกลุ่มตัวแปรการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไว้ 8 สมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่ากรอบแนวคิดสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ สอดคล้องกับแนวคิดของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank หรือ ADB) และกรมบัญชีกลาง ในด้านการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจ ความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ เงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการและเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ ภาระหนี้สินของรัฐบาล ความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทย การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจโดยการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นของเอกชน สอดคล้องกับแนวคิดของ พิพัฒนา ไทยอารี (2531) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้ประกอบการภาคเอกชนมีความสามารถในการบริการที่มีประสิทธิภาพมากกว่ารัฐ จึงทำให้หลายประเทศเริ่มเปลี่ยนสภาพจากความเป็นเจ้าของหรือการบริหารงานจากภาครัฐบาลมาสู่ภาคเอกชน และยังคงสอดคล้องกับงานศึกษาของอู๋ฉิน มงคลพิทักษ์สุข (2546) ที่ได้ศึกษารูปแบบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วยการขายกิจการ การร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การจ้างเหมาดำเนินการ การให้เช่า การให้สัมปทาน การออกสิทธิบัตร การให้เงินอุดหนุน การคิดค่าบริการจากผู้ใช้ และการเปิดให้มีการดำเนินการโดยเสรี สอดคล้องแนวคิดของกัญชลี จันทวงศ์ (2543) วิธีการพื้นฐานที่ใช้กันมากที่สุดในการแข่งขันแปรรูปรัฐวิสาหกิจมีอยู่ด้วยกัน 7 วิธี คือ การเสนอขายหุ้นให้กับสาธารณชน (Public Offering of Shares) การเสนอขายหุ้นให้กับเอกชน (Private Sale of Shares) การขายทรัพย์สินของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ (Sale of Government of State-owned Enterprises) การจัดองค์กรใหม่โดยการแบ่งแยกรัฐวิสาหกิจออกเป็นส่วน ๆ (Reorganization or Break up into Component Parts) การลงทุนของเอกชนในรัฐวิสาหกิจ (New Private Investment in an State-owned Enterprises) การขายหุ้นให้กับฝ่ายบริหารและพนักงาน (Management/Employee Buy-out) และการให้เช่ากิจการและการทำสัญญาให้เอกชน เข้ามาเป็นผู้บริหาร (Lease and Management Contracts)

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการให้เงินสนับสนุนรัฐวิสาหกิจมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank หรือ ADB) และกรมบัญชีกลาง ที่กล่าวถึง การลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ การลดภาระหนี้สินสาธารณะ การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เป็นวัตถุประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงการคลังที่ว่ารัฐวิสาหกิจหลายแห่งยังอยู่ในระบบผูกขาดหรือกึ่งผูกขาด และต้องการเงินลงทุนหรือเงินสนับสนุนจำนวนมากจากรัฐบาลในการดำเนินงาน เช่นเดียวกับ พิสิษฐ์ ภัคเกษม (2543) ได้สรุปเรื่องปัญหาการรัฐวิสาหกิจต่อที่ประชุมธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) ว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นเหตุผลทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ภาวะเศรษฐกิจดำเนินไปโดยเสรี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตในระบบเศรษฐกิจ เพื่อลดภาระหนี้สินของรัฐบาล เพื่อลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล สอดคล้องกับแนวคิดของพิพัฒนา ไทยอารี (2531) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้ประกอบการภาคเอกชนมีความสามารถในการบริการที่มีประสิทธิภาพมากกว่ารัฐ จึงทำให้หลายประเทศเริ่มเปลี่ยนสภาพจากความเป็นเจ้าของหรือการบริหารงานจากภาครัฐบาลมาสู่ภาคเอกชน

สอดคล้องกับงานวิจัยของพล.ต.เอก สิทธีวงศ์ (2545) ในงานวิจัยเรื่องผลที่ได้รับจากการแปรรูปองค์การแก้ว พบว่าในปี พ.ศ.2535 องค์การแก้วเริ่มมีปัญหาค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายรับจึงพิจารณาหาทางลดค่าใช้จ่าย เห็นว่าเตาหลอมที่ใช้อยู่เป็นเตาหลอมเก่าที่มีอัตราสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงสูงมาก จึงเสนอโครงการพัฒนาเตาหลอม โดยขอกู้เงินจากธนาคารออมสินในวงเงินประมาณ 300 ล้านบาท ตามโครงการค้ำน้ำมันเชื้อเพลิงที่ลดลงสามารถใช้ผ่อนชำระเงินกู้ได้ ซึ่งเป็นการให้เงินสนับสนุนให้แก่องค์การแก้ว

สอดคล้องกับงานวิจัยของธีระศักดิ์ กาญจนศักดิ์ชัย (2544) ในงานวิจัยเรื่องผลกระทบของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจต่อความมั่นคงด้านเศรษฐกิจของไทย พบว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นกระบวนการในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรของภาครัฐ ยังพบว่ารัฐบาลมีขีดจำกัดในการให้เงินสนับสนุนเพื่อการลงทุนในการขยายกิจการของรัฐวิสาหกิจบางประเภทที่ต้องการเงินลงทุนที่สูงมากเพื่อตอบสนองต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดของผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank หรือ ADB) และกรมบัญชีกลาง ที่กล่าวถึงการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน การสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานเป็นวัตถุประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เช่นเดียวกับ พิสิษฐ์ ภัคเกษม (2543) ได้สรุปเรื่องปัญหาการรัฐวิสาหกิจต่อที่ประชุมธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) ว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นเหตุผลทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ภาวะเศรษฐกิจดำเนินไปโดยเสรี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตในระบบเศรษฐกิจ และเพื่อปฏิบัติตามข้อกำหนดในการกู้ยืมเงินสถาบันการเงินระหว่างประเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของพิพัฒน์ ไทยอารี (2531) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้ประกอบการภาคเอกชนมีความสามารถในการบริการที่มีประสิทธิภาพมากกว่ารัฐ จึงทำให้หลายประเทศเริ่มเปลี่ยนสภาพจากความเป็นเจ้าของหรือการบริหารงานจากภาครัฐบาลมาสู่ภาคเอกชน

สอดคล้องกับงานวิจัยของสากล ม่วงศิริ (2542) ในวิทยานิพนธ์เรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจศึกษากรณีการไฟฟ้านครหลวง พบว่ารัฐบาลกำหนดนโยบายในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจหรือการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดให้การไฟฟ้านครหลวงเป็นรัฐวิสาหกิจสาขาพลังงาน ดำเนินการแปรรูปภายใต้แผนงานการแปรรูป เป็นองค์กรเชิงธุรกิจอุตสาหกรรมไฟฟ้าแห่งประเทศไทยในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดระดับงบประมาณและ

อัตราการลงทุนจากภาครัฐบาล ลดปริมาณเงินกู้ต่างประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานการ
จัดหาไฟฟ้าเพิ่มบริการประชาชน ให้เพียงพอด้วยคุณภาพและราคาที่เป็นธรรม

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยเงินลงทุน ความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างประเทศ มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank หรือ ADB) และกรมบัญชีกลาง ที่กล่าวถึง การเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในการพัฒนารัฐวิสาหกิจ การลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ การลดภาระหนี้สินสาธารณะ การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน และการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เป็นวัตถุประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เช่นเดียวกับ พิสิฐ ภัคเกษม (2543) ได้สรุปเรื่องปัญหารัฐวิสาหกิจต่อที่ประชุมธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) ว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นเหตุผลทางเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตในระบบเศรษฐกิจ เพื่อลดภาระหนี้สินของรัฐบาล และเพื่อลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล สอดคล้องกับแนวคิดของพิพัฒน์ ไทยอารี (2531) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้ประกอบการภาคเอกชนมีความสามารถในการบริการที่มีประสิทธิภาพมากกว่ารัฐ จึงทำให้หลายประเทศเริ่มเปลี่ยนสภาพจากความเป็นเจ้าของหรือการบริหารงานจากภาครัฐบาลมาสู่ภาคเอกชน

สอดคล้องกับงานวิจัยของธีระศักดิ์ กาญจนศักดิ์ชัย (2544) ในงานวิจัยเรื่องผลกระทบของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจต่อความมั่นคงด้านเศรษฐกิจของไทย พบว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นกระบวนการในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรของภาครัฐ รวมทั้งการปรับปรุงฐานะทางการเงินด้วยการนำระบบตลาดเข้ามาใช้เพื่อเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และเป็นการลดภาระของภาครัฐลง

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยภาระหนี้สินของรัฐบาล มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank หรือ ADB) และกรมบัญชีกลาง ที่กล่าวถึงการลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และการลดภาระหนี้สินสาธารณะ การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน เป็นวัตถุประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เช่นเดียวกับ พิสิฐ ภัคเกษม (2543) ได้สรุปเรื่องปัญหารัฐวิสาหกิจต่อที่ประชุมธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) ว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นเหตุผลทางเศรษฐกิจเพื่อลดภาระหนี้สินของรัฐบาล สอดคล้องกับแนวคิดของพิพัฒน์ ไทยอารี (2531) ได้กล่าวถึง

บทบาทผู้ประกอบการภาคเอกชนมีความสามารถในการบริการที่มีประสิทธิภาพมากกว่ารัฐ จึงทำให้หลายประเทศเริ่มเปลี่ยนสภาพจากความเป็นเจ้าของหรือการบริหารงานจากภาครัฐบาลมาสู่ภาคเอกชน

สอดคล้องกับงานวิจัยของสากล ม่วงศิริ (2542) ในวิทยานิพนธ์เรื่อง การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ศึกษากรณีการไฟฟ้านครหลวง พบว่าแผนแม่บทการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การไฟฟ้านครหลวงเป็นรัฐวิสาหกิจสาขาพลังงาน ดำเนินการแปรรูปภายใต้แผนงานการแปรรูป เป็นองค์กรเชิงธุรกิจ อุตสาหกรรมไฟฟ้าแห่งประเทศไทยในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดระดับงบประมาณและอัตราการลงทุนจากภาครัฐบาล ลดปริมาณเงินกู้ต่างประเทศ

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยความเชื่อมั่นตลาดทุนไทยและบริษัทเอกชนไทยมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank หรือ ADB) และกรมบัญชีกลาง ที่กล่าวถึงการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในการพัฒนารัฐวิสาหกิจ การลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ การลดภาระหนี้สินสาธารณะ การส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน และการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เป็นวัตถุประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เช่นเดียวกับพิสิฐฐ์ ภัคเกษม (2543) ได้สรุปเรื่องปัญหา รัฐวิสาหกิจต่อที่ประชุมธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) ว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นเหตุผลทางเศรษฐกิจเพื่อลดภาระหนี้สินของรัฐบาล เพื่อลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล เพื่อให้ภาวะเศรษฐกิจดำเนินไปโดยเสรี และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตในระบบเศรษฐกิจ สอดคล้องกับแนวคิดของพิพัฒน์ ไทยอารี (2531) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้ประกอบการภาคเอกชนมีความสามารถในการบริการที่มีประสิทธิภาพมากกว่ารัฐ จึงทำให้หลายประเทศเริ่มเปลี่ยนสภาพจากความเป็นเจ้าของหรือการบริหารงานจากภาครัฐบาลมาสู่ภาคเอกชน

สอดคล้องกับงานวิจัยของประสาร ฤทธิมนตรี (2545) ในวิทยานิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานไปรษณีย์ต่อการแปรรูปกิจการไปรษณีย์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบการแปรรูปกิจการไปรษณีย์ที่เหมาะสมที่สุดควรเป็นการเสนอขายหุ้นให้ต่อสาธารณชน และการเสนอขายหุ้นให้แก่พันธมิตรร่วมทุน โดยเฉพาะส่วนวิธีการแปรรูปกิจการไปรษณีย์ที่เหมาะสมที่สุดคือรัฐบาลถือหุ้นส่วนหนึ่งไว้ และนำหุ้นบางส่วนจำหน่ายแก่มหาชน โดยผ่านกลไกของตลาดหลักทรัพย์ และนำหุ้นส่วนบางส่วนจำหน่ายแก่พนักงานด้วย

สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank หรือ ADB) และกรมบัญชีกลาง ที่กล่าวถึงการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน สนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในการพัฒนารัฐวิสาหกิจ เป็นวัตถุประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เช่นเดียวกับพิธีญัตติกฤษฎี (2543) ได้สรุปเรื่องปัญหาวิสาหกิจต่อที่ประชุมธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) ว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นเหตุผลทางเศรษฐกิจเพื่อการบริหารงานให้เกิดการแข่งขัน เพราะการแข่งขันโดยอาศัยกลไกของตลาดจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ (Efficiency) การแปรรูปรัฐวิสาหกิจจะก่อให้เกิดการปรับปรุงสินค้าและบริการ ไม่ให้ตกเป็นภาระแก่เศรษฐกิจทั่วไป ยกฐานะการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของพิพัฒน์ ไทยอารี (2531) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้ประกอบการภาคเอกชนมีความสามารถในการบริการที่มีประสิทธิภาพมากกว่ารัฐ จึงทำให้หลายประเทศเริ่มเปลี่ยนสภาพจากความเป็นเจ้าของหรือการบริหารงานจากภาครัฐบาลมาสู่ภาคเอกชน

สอดคล้องกับงานวิจัยของสากล ม่วงศิริ (2542) ในวิทยานิพนธ์เรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ศึกษากรณีการไฟฟ้านครหลวง พบว่ารัฐบาลกำหนดนโยบายในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจหรือการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐไว้อย่างชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดระดับงบประมาณและอัตราการลงทุนจากภาครัฐบาล ลดปริมาณเงินกู้ต่างประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงาน การจัดหาไฟฟ้าเพิ่มบริการประชาชน ให้เพียงพอด้วยคุณภาพและราคาที่เป็นธรรม

สมมติฐานที่ 7 ปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank หรือ ADB) และกรมบัญชีกลาง ที่กล่าวถึงการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เป็นวัตถุประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เช่นเดียวกับพิธีญัตติกฤษฎี (2543) ได้สรุปเรื่องปัญหาวิสาหกิจต่อที่ประชุมธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) ว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นเหตุผลทางเศรษฐกิจ โดยอาศัยกลไกของตลาดจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ (Efficiency) การแปรรูปรัฐวิสาหกิจจะก่อให้เกิดการปรับปรุงสินค้าและบริการ เกิดประสิทธิภาพในการผลิตในระบบเศรษฐกิจไม่ให้เกิดเป็นภาระแก่เศรษฐกิจทั่วไป สอดคล้องกับแนวคิดของพิพัฒน์ ไทยอารี (2531) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้ประกอบการภาคเอกชนมีความสามารถในการบริการที่มีประสิทธิภาพมากกว่ารัฐ จึงทำให้หลายประเทศเริ่มเปลี่ยนสภาพจากความเป็นเจ้าของหรือการบริหารงานจากภาครัฐบาลมาสู่ภาคเอกชน

สอดคล้องกับงานวิจัยของธีระศักดิ์ กาญจนศักดิ์ชัย (2544) ในงานวิจัยเรื่องผลกระทบของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจต่อความมั่นคงด้านเศรษฐกิจของไทย พบว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นกระบวนการในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการขององค์กรของภาครัฐ โดยเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการ

สมมติฐานที่ 8 ปัจจัยการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank หรือ ADB) และกรมบัญชีกลาง ที่กล่าวถึงการให้ความมั่นใจเกี่ยวกับสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน เป็นวัตถุประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ในทำนองเดียวกันกับแนวคิดของกระทรวงการคลัง รัฐต้องสร้างความมั่นใจแก่พนักงานในการได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มที่หากมีเหตุให้ออกจากงานจัดตั้งกองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจจากเงินรายได้ ที่ได้รับจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

สอดคล้องกับงานวิจัยของสหชัย กอวิเศษ (2543) ในภาคนิพนธ์เรื่องทัศนคติของพนักงานและลูกจ้างของศูนย์ไปรษณีย์นครราชสีมาที่มีต่อการแปรรูปการสื่อสารแห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าทัศนคติและความคิดเห็นของพนักงานและลูกจ้าง ส่วนใหญ่พึงพอใจเกี่ยวกับเรื่องที่ว่าหากมีการแปรรูปแล้ว ระบบการทำงานหรือการปฏิบัติงานจะเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้านความมั่นคง สวัสดิการ และค่าตอบแทน อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และยังเห็นว่าการจัดให้มีการ Early Retire ที่ถือว่าเป็นกลไกหนึ่งของการเตรียมการเข้าสู่การแปรรูปและความจำเป็นที่จะต้องมีการเกลี้ยพนักงานหลังจากมีการแปรรูป

5.4 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้โดยภาพรวม พบว่าตัวแปรอิสระปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจทั้ง 8 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจที่ผ่านการแปรรูปและกำลังจะแปรรูป เพื่อมุ่งหวังที่จะลดภาระของรัฐ คุ้มครองผู้บริโภค ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการ มุ่งหวังที่จะส่งเสริมการแข่งขัน และความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในองค์กรรัฐวิสาหกิจฯ ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนนโยบาย วางระบบการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ตามลำดับ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารองค์การรัฐวิสาหกิจที่กำลังจะแปรรูปหรืออยู่ในขั้นเตรียมการ ควรมีนโยบายศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่ออธิบายหรือชี้แจงให้พนักงานรัฐวิสาหกิจได้เข้าใจเหตุผลและความจำเป็นในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
2. ผู้บริหารองค์การรัฐวิสาหกิจที่กำลังจะแปรรูปหรืออยู่ในขั้นเตรียมการ ควรมีนโยบายศึกษารูปแบบการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นของเอกชน ว่ารูปแบบใดเหมาะสมกับธรรมชาติขององค์การรัฐวิสาหกิจนั้น เพื่อเป็นการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ข้อเสนอแนะในเชิงการบริหาร

1. ผู้บริหารองค์การรัฐวิสาหกิจที่ผ่านการแปรรูป กำลังจะแปรรูป หรืออยู่ในขั้นเตรียมการ ได้สร้างความสมานฉันท์ในหมู่พนักงาน ด้วยการชี้ให้เห็นถึงผลดีต่อประเทศชาติ โดยรวมที่ได้จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
2. ผู้บริหารองค์การรัฐวิสาหกิจที่ผ่านการแปรรูปและกำลังจะแปรรูป หรืออยู่ในขั้นเตรียมการ ควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของพนักงานรัฐวิสาหกิจได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตามแนวทางการบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาล

ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ

1. การวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารในประเทศไทยนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและพนักงานในรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร 4 รัฐวิสาหกิจ ครอบคลุมการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปใช้กับรัฐวิสาหกิจสาขาอื่น ๆ เพื่อเป็นการยืนยันความเชื่อถือได้ของกรอบแนวคิดการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่พัฒนาขึ้น
2. ตัวแปรในกรอบแนวคิดการปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น ตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพล ๗ ทั้ง 8 ตัว จะเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องเหตุผลทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมโดยการนำตัวแปรทางการเมือง สังคม ซึ่งเป็นตัวแปรสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ เช่น กฎหมายของประเทศ การเมืองการปกครอง สังคมหรือชุมชน ระบบเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ลูกค้า หรือผู้รับบริการ การแข่งขันหรือคู่แข่ง แรงงาน สภาพแรงงาน และผู้ถือหุ้น มาศึกษาเพิ่มเติมว่าจะมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอย่างไร
3. ตัวแปรในกรอบแนวคิดการปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น ตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพล ๗ ทั้ง 8 ตัว จะเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ ควรมีการนำตัวแปรสภาพแวดล้อมภายในองค์การ เช่น ค่านิยมร่วมของคนในองค์การ ความเชื่อของคนในองค์การ บรรทัดฐานหรือปทัสฐานของคนในองค์การ อุดมการณ์ ปรัชญา และทัศนคติ เป็นต้น มาศึกษาเพิ่มเติมว่าจะมีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอย่างไร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ. บทบาทของรัฐบาลในอนาคต [Online] แหล่งที่มา : www.mof.go.th/sepc/sepcfnt1.htm (5 พฤษภาคม 2549).
- การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ. ภาพรวมของรัฐวิสาหกิจในปัจจุบัน [Online] แหล่งที่มา : www.mof.go.th/sepc/sepcfnt1.htm (5 พฤษภาคม 2549).
- การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ. ผลกระทบของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ [Online] แหล่งที่มา : www.mof.go.th/sepc/sepcfnt1.htm (5 พฤษภาคม 2549).
- จตุมงคล โสณกุล. ธรรมรัฐภาคราชการ. กรุงเทพมหานคร: วิถัจกร (6 พฤษภาคม 2541): 32.
- จิตยา สุวรรณะชญ. ประชาสังคมตำบล. กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพการพิมพ์ และสตูดิโอ, 2544.
- เดวิด ซี คอว์เตน. โลกยุคหลังบรรษัท ชีวิตหลังทุนนิยม The Post-Corporate World Life After Capitalism. แปลโดย เจษณี สุขจิรัตติกาล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เฟื่องฟ้า, 2545.
- เดวิด ซี คอว์เตน. เมื่อบรรษัทครองโลก When Corporations Rule the World. แปลโดย อภิชัย พันธเสน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก, 2546.
- ถาวร เขาวงกต. การแปรรูปรัฐวิสาหกิจกับกิจการสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2535.
- นฤมล ทับจุมพล. แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วยธรรมรัฐแห่งชาติ. ในรายงานการประชุมทางวิชาการ เนื่องในวาระครบรอบ 50 ปี คณะรัฐศาสตร์, หน้า 11. 28 เมษายน 2541.
- พิพัฒน์ ไทยอารี. หลักการแปรรูปรัฐวิสาหกิจกับรัฐวิสาหกิจไทย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- วรเดช จันทรศร. ปรัชญาของการบริหารภาครัฐ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น, 2544.
- วรภัทร โทษณะเกษม. การสร้าง Good Governance ในองค์กร. วารสารการสื่อสารแห่งประเทศไทย (2542): 43.
- วิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, สถาบัน. รายงานการสัมมนาเรื่องจากวิกฤติสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2541.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. ธรรมาภิบาลสำหรับภาครัฐ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2542.
- มหาดไทย, กระทรวง. กรมการปกครอง. แนวความคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลหรือธรรมรัฐ, กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย, 2542.
- อุษณี มงคลพิทักษ์สุข. การแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นของเอกชน. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ 16 (กรกฎาคม 2542): 38-57.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หมายเลขแบบสอบถาม

--	--	--	--

แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารในประเทศไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารในประเทศไทย เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารในประเทศไทย ซึ่งผลของการวิจัยสามารถนำไปอธิบายให้พนักงานในองค์การรัฐวิสาหกิจเข้าใจในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูประบบราชการ โดยเฉพาะการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในองค์การของท่าน

การตอบแบบสอบถาม

กรุณากรอกข้อมูลและทำเครื่องหมาย ในแบบสอบถามให้ครบถ้วน ทั้งนี้เพื่อสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ได้ถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น โดยคำถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
- ตอนที่ 3 การแปรรูปรัฐวิสาหกิจการแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นของเอกชน
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบคุณล่วงหน้าในการตอบแบบสอบถาม

วชิรา โรจน์ธีรวนิช

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถาม และพิจารณาว่า ข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงในองค์กรของท่านมากที่สุด? แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเพียง 1 ช่องเท่านั้นในแต่ละข้อ และกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

1. ท่านจบการศึกษาสูงสุดในระดับใด ?

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

2. ลักษณะตำแหน่งการทำงานของท่าน ปัจจุบันอยู่ในระดับใด ?

- ฝ่ายจัดการระดับสูง (กรรมการผู้จัดการใหญ่ รองผู้จัดการใหญ่ ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ หรือเทียบเท่า: Top Management)
- ฝ่ายจัดการระดับต้น (ผู้จัดการฝ่าย ผู้จัดการระดับกอง หรือเทียบเท่า Middle Management)
- ฝ่ายพนักงาน (Staff)

3. ท่านปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันมาเป็นเวลานานเท่าใด ? (นับจำนวนปีเต็ม)

จำนวน.....ปี

4. ชื่อองค์กรรัฐวิสาหกิจ ?

- บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
- บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
- บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถาม และพิจารณาว่า ข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ในความคิดเห็นของท่านมากที่สุด? แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเพียง 1 ช่องเท่านั้นในแต่ละข้อ และกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ระดับคะแนนและมาตรวัด

0 = ไม่จำเป็นอย่างยิ่ง

1 = ไม่จำเป็น

2 = ค่อนข้างไม่จำเป็น

3 = จำเป็นปานกลาง

4 = จำเป็นค่อนข้างมาก

5 = จำเป็นมากที่สุด

ประเด็นพิจารณา	ความจำเป็นในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ					
	0	1	2	3	4	5
1. ท่านคิดว่ารัฐจำเป็นต้องให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ผลิตสินค้า						
2. ท่านคิดว่ารัฐจำเป็นต้องให้เงินอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจที่ให้บริการแก่ประชาชน						
3. ท่านคิดว่าการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ โดยการสร้างให้เกิดการแข่งขันโดยอาศัยกลไกของตลาด						
4. ท่านคิดว่าการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ						
5. ท่านคิดว่าการปรับปรุงสินค้าหรือบริการไม่ให้ตกเป็นภาระแก่เศรษฐกิจ เป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ						
6. ท่านคิดว่าการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ เป็นการยกฐานะการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น						
7. ท่านคิดว่าการดึงดูดเงินลงทุน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ						
8. ท่านคิดว่าการ ความรู้ด้านการจัดการหรือเทคโนโลยีจากภาคเอกชน เป็นการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ						
9. ท่านคิดว่าภาคเอกชนสามารถใช้เทคโนโลยีการบริหาร เพื่อการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ						
10. ท่านคิดว่าการลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลดการลงทุนของรัฐบาล						
11. ท่านคิดว่าการลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่าย เป็นการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล						

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (ต่อ)

ประเด็นพิจารณา	ความจำเป็นในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ					
	0	1	2	3	4	5
12. ท่านคิดว่าการลดภาระหนี้สินของรัฐบาล สามารถทำได้โดยการดึงภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ						
13. ท่านคิดว่าการสร้างความเชื่อมั่นตลาดทุนไทย สามารถทำได้โดยดึงนักลงทุนหรือบริษัทเอกชนไทย						
14. ท่านคิดว่านักลงทุนและบริษัทเอกชนไทยสามารถสร้างความเชื่อมั่นในกิจการของรัฐได้						
15. ท่านคิดว่าการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน เป็นการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีโครงสร้างต้นทุนการผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ						
16. ท่านคิดว่าการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน เป็นการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมีกำลังการผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ						
17. ท่านคิดว่าการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน เป็นการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจมี จำนวนผู้ผลิต สอดคล้องกับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ						
18. ท่านคิดว่ารัฐต้องสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ด้วยการออกแบบกระบวนการใหม่						
19. ท่านคิดว่ารัฐให้ความสำคัญแก่กระบวนการทางธุรกิจ (Business Process)						
20. ท่านคิดว่ารัฐแบ่งโครงสร้างตามภาระหน้าที่ เพื่อให้การทำงานสนองตอบความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็ว						
21. ท่านคิดว่ารัฐต้องสร้างความมั่นใจแก่พนักงาน จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ						
22. ท่านคิดว่ารัฐต้องจัดตั้งกองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจจากเงินรายได้						
23. ท่านคิดว่ารัฐต้องสร้างความมั่นใจแก่พนักงานในการได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มที่หากมีเหตุให้ออกจากงานตามกฎหมาย						

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถาม และพิจารณาข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงต่อรูปแบบการ
แปรรูปรัฐวิสาหกิจ ในความคิดเห็นของท่านมากที่สุด? แล้วทำเครื่องหมาย X หรือ ✓ ลงในช่องที่
 ตรงกับความเป็นจริงเพียง 1 ช่องเท่านั้นในแต่ละข้อ และกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ระดับคะแนนและมาตรวัด

0 = ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

1 = ไม่เหมาะสม

2 = ค่อนข้างไม่เหมาะสม

3 = เหมาะสมปานกลาง

4 = เหมาะสมมาก

5 = เหมาะสมมากที่สุด

ประเด็นเพื่อพิจารณา	ความเหมาะสมในรูปแบบการแปรรูปฯ					
	0	1	2	3	4	5
1. ท่านคิดว่ารัฐสามารถแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการขายกิจการ หรือทรัพย์สินของรัฐให้แก่เอกชน ด้วยการ โอนกรรมสิทธิ์ใน ทรัพย์สินให้แก่เอกชน						
2. ท่านคิดว่ารัฐสามารถแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการร่วมทุน ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนใน สัดส่วนมากกว่ากึ่งหนึ่งเพื่อประสานความเชี่ยวชาญ ประสิทธิภาพ และทุนระหว่างรัฐกับเอกชน						
3. ท่านคิดว่ารัฐสามารถแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการจ้างเหมา ดำเนินการ ให้เอกชนเป็นผู้ผลิตหรือแจกจ่ายสินค้าหรือบริการแก่ ประชาชน						
4. ท่านคิดว่ารัฐสามารถแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการให้เอกชนเช่า ทรัพย์สินบางอย่างของรัฐ เช่น ที่ดิน โรงงาน สำนักงาน						
5. ท่านคิดว่ารัฐสามารถแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการให้สัมปทาน เป็นการลดภาระในการดำเนินการของรัฐผ่านส่วนราชการหรือ รัฐวิสาหกิจให้ผู้ประกอบการเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบ						
6. ท่านคิดว่ารัฐสามารถแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการออกสิทธิบัตร หรือการให้ตัวรับบริการแก่ผู้บริโภค เพื่อซื้อสินค้าและบริการ ที่ รัฐยังคงเป็นผู้จัดหาสินค้าหรือบริการแก่ประชาชน						
7. ท่านคิดว่ารัฐสามารถแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิตสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องโดยตรง						
8. ท่านคิดว่ารัฐสามารถแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการให้ภาคเอกชน เก็บค่าบริการจากประชาชนผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการ บริโภคบริการนั้น เพื่อใช้ในการจัดผลิตเพื่อสนองตอบความ ต้องการของผู้บริโภค						

6/ แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ (ต่อ)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ (ต่อ)

ประเด็นเพื่อพิจารณา	ความเหมาะสมในรูปแบบการแปรสภาพฯ					
	0	1	2	3	4	5
9. ท่านคิดว่ารัฐสามารถแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการเปิดให้มีการ ดำเนินการโดยเสรี ขกเลิกหรือลดเงื่อนไขระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในระบบตลาดที่ทำให้เกิดการแข่งขัน						

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้
ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

N of Cases = 30.0
Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Alpha if Item Deleted
MONEYP	118.1000	455.3345	.7437	.	.9707
MONEYS	118.4333	447.9092	.8077	.	.9704
STRONECO	118.3667	462.7920	.5609	.	.9718
STRONEFF	118.2667	462.2713	.6649	.	.9711
STRONIMP	118.0667	465.1678	.5515	.	.9718
STRONLEV	118.0667	461.4437	.6916	.	.9710
PULLMON	118.2000	468.9931	.5411	.	.9717
TECHPRIV	118.7000	470.7000	.5596	.	.9716
ITMANAGE	118.3333	470.0230	.5481	.	.9717
EXPINVST	118.4667	463.5678	.7687	.	.9707
EXPNPL	118.5333	457.9126	.7635	.	.9706
EXPPRIV	118.5333	463.6368	.5558	.	.9718
RELIPRIV	118.5000	452.0517	.8528	.	.9701
STADYGOV	118.2000	459.8207	.6972	.	.9710
SUPSTRUC	118.2667	457.8575	.7773	.	.9705
SUPPOWER	118.4000	451.9724	.8474	.	.9701
SUPPRODC	118.0333	465.2747	.7106	.	.9709
SUPNEWM	118.4000	459.6276	.7825	.	.9705
BUSPROCE	118.5000	464.1897	.7011	.	.9710
STRUCCUS	118.3667	460.1023	.7464	.	.9707
GOVCERTE	118.4333	461.9782	.7439	.	.9707
GOVWELFA	118.4333	465.0126	.6595	.	.9711
GOVBONUS	118.4000	463.1448	.7216	.	.9709
SALEGOOD	118.3667	453.0678	.8305	.	.9702
COOPMON	118.3667	456.8609	.7400	.	.9707
HIREPRIV	118.5667	455.6333	.7586	.	.9706
RENTGOOD	118.4333	461.3575	.7262	.	.9708
CONCESS	118.7667	456.5989	.7309	.	.9708
PATANTGO	118.3333	463.0575	.7497	.	.9707
GIVEMONE	118.4667	458.0506	.8058	.	.9704
KEEPSERV	118.3333	461.1954	.6704	.	.9711
FREETRAD	118.5667	457.0816	.7798	.	.9705

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients 32 items

Alpha = .9718 Standardized item alpha = .9721

ภาคผนวก ค
ผลการทดสอบสมมติฐาน

Regression สมมติฐานที่ 1

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	money support, money support	.	Enter

- a All requested variables entered.
b Dependent Variable: average mean privatization

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.602	.362	.359	.51980

- a Predictors: (Constant), money support, money support

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	60.292	2	30.146	111.574	.000
	Residual	106.184	393	.270		
	Total	166.476	395			

- a Predictors: (Constant), money support, money support
b Dependent Variable: average mean privatization

Coefficients

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.133	.136		8.340	.000
	money support	.105	.043	.139	2.449	.015
	money support	.369	.042	.495	8.709	.000

- a Dependent Variable: average mean privatization

Regression สมมติฐานที่ 2

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	strong economic, strong economic, strong economic, strong economic		Enter

- a All requested variables entered.
b Dependent Variable: average mean privatization

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.681	.463	.458	.47808

- a Predictors: (Constant), strong economic, strong economic, strong economic, strong economic
b Dependent Variable: average mean privatization

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	77.108	4	19.277	84.339	.000
	Residual	89.368	391	.229		
	Total	166.476	395			

- a Predictors: (Constant), strong economic, strong economic, strong economic, strong economic
b Dependent Variable: average mean privatization

Coefficients

Model		Unstandardized Coefficients	Std. Error	Standardized Coefficients	t	Sig.
1	(Constant)	.636	.136		4.679	.000
	strong economic	4.333E-02	.036	.060	1.212	.226
	strong economic	.302	.040	.399	7.546	.000
	strong economic	5.598E-02	.042	.075	1.332	.184
	strong economic	.190	.038	.257	4.938	.000

- a Dependent Variable: average mean privatization

Regression สมมติฐานที่ 3

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	pull private, pull private, pull private	.	Enter

a All requested variables entered.

b Dependent Variable: average mean privatization

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.724	.525	.521	.44924

a Predictors: (Constant), pull private, pull private, pull private

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	87.365	3	29.122	144.299	.000
	Residual	79.111	392	.202		
	Total	166.476	395			

a Predictors: (Constant), pull private, pull private, pull private

b Dependent Variable: average mean privatization

Coefficients

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	.827	.115		7.210	.000
	pull private	8.534E-02	.041	.111	2.096	.037
	pull private	.136	.039	.185	3.499	.001
	pull private	.362	.041	.493	8.874	.000

a Dependent Variable: average mean privatization

Regression สมมติฐานที่ 4

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	expense invest, expense invest, expense invest		Enter

- a All requested variables entered.
b Dependent Variable: average mean privatization

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.727	.528	.525	.44759

- a Predictors: (Constant), expense invest, expense invest, expense invest

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	87.945	3	29.315	146.328	.000
	Residual	78.532	392	.200		
	Total	166.476	395			

- a Predictors: (Constant), expense invest, expense invest, expense invest
b Dependent Variable: average mean privatization

Coefficients

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.004	.106		9.432	.000
	expense invest	.130	.039	.172	3.361	.001
	expense invest	.218	.042	.310	5.200	.000
	expense invest	.201	.035	.318	5.685	.000

- a Dependent Variable: average mean privatization

Regression สมมติฐานที่ 5

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	reliability private, reliability private		Enter

- a All requested variables entered.
b Dependent Variable: average mean privatization

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.680	.462	.459	.47742

- a Predictors: (Constant), reliability private, reliability private

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	76.899	2	38.449	168.687	.000
	Residual	89.578	393	.228		
	Total	166.476	395			

- a Predictors: (Constant), reliability private, reliability private
b Dependent Variable: average mean privatization

Coefficients

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	.965	.117		8.277	.000
	reliability private	.298	.043	.390	7.003	.000
	reliability private	.243	.040	.337	6.041	.000

- a Dependent Variable: average mean privatization

Regression สมมติฐานที่ 6

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	support structure, support structure, support structure		Enter

a All requested variables entered.

b Dependent Variable: average mean privatization

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.738	.545	.541	.43969

a Predictors: (Constant), support structure, support structure, support structure

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	90.691	3	30.230	156.366	.000
	Residual	75.785	392	.193		
	Total	166.476	395			

a Predictors: (Constant), support structure, support structure, support structure

b Dependent Variable: average mean privatization

Coefficients

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	.618	.117		5.257	.000
	support structure	9.686E-02	.044	.125	2.201	.028
	support structure	.291	.039	.392	7.530	.000
	support structure	.232	.038	.307	6.174	.000

a Dependent Variable: average mean privatization

Regression สมมติฐานที่ 7

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	sponsor new manage, sponsor new manage, sponsor new manage		Enter

- a All requested variables entered.
b Dependent Variable: average mean privatization

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.778	.605	.602	.40952

- a Predictors: (Constant), sponsor new manage, sponsor new manage, sponsor new manage

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	100.736	3	33.579	200.226	.000
	Residual	65.740	392	.168		
	Total	166.476	395			

- a Predictors: (Constant), sponsor new manage, sponsor new manage, sponsor new manage
b Dependent Variable: average mean privatization

Coefficients

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	.687	.101		6.810	.000
	sponsor new manage	.175	.036	.226	4.875	.000
	sponsor new manage	.288	.038	.398	7.643	.000
	sponsor new manage	.182	.038	.240	4.801	.000

- a Dependent Variable: average mean privatization

Regression สมมติฐานที่ 8

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	government certainty, government certainty, government certainty		Enter

- a All requested variables entered.
b Dependent Variable: average mean privatization

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.780	.608	.605	.40776

- a Predictors: (Constant), government certainty, government certainty, government certainty

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	101.298	3	33.766	203.078	.000
	Residual	65.178	392	.166		
	Total	166.476	395			

- a Predictors: (Constant), government certainty, government certainty, government certainty
b Dependent Variable: average mean privatization

Coefficients

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	.799	.096		8.316	.000
	government certainty	.232	.037	.321	6.296	.000
	government certainty	1.627E-02	.040	.022	.404	.687
	government certainty	.357	.038	.497	9.391	.000

- a Dependent Variable: average mean privatization

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวชिरา โรจน์ธีรวิช เกิดเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2521 สถานที่เกิด จังหวัดศรีสะเกษ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) คณะรัฐศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2542 และเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโทที่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2546 และเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโทที่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2546 และเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโทที่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2546 และเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโทที่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2546